

**UITGEBREID BOSBEHEERPLAN
VOOR
HET GEMEENTELIJK DOMEIN
MERKEMVELD
TE ZEDELGEM**

Uitgebreid bosbeheerplan voor het gemeentelijk domein Merkenveld te Zedelgem

Opdrachtgever: Gemeente Zedelgem
Snellegemsestraat 1
8210 Zedelgem

Opdrachthouder: ESHER bvba
Sint-Annaplein 33
9000 GENT
09/265.86.86   www.esher.be

Redactie: Christiaan De Schuijmer & Bart Opstaele (Grontmij NV)

Eindredactie: Bart Opstaele

Definitief – januari 2012

De opmaak van dit uitgebreid bosbeheerplan werd begeleid door een stuurgroep. Hierin zetelden:

Hilde Dobbelaere	Gemeentebestuur Zedelgem	Milieu-ambtenaar
Isabelle Vackier	Gemeentebestuur Zedelgem	Groenambtenaar
Koen Maertens	ANB	Boswachter
ir Stijn Loose	ANB	Ambtenaar prive-bos
Jan Goris	Bosgroep Houtland vzw	Bosgroepcoördinator
Christiaan De Schuijmer	ESHER	
Bart Opstaele	Grontmij	

Hierbij onze dank aan de leden van de stuurgroep voor hun medewerking.

Inhoud

1	Identificatie van het bos	8
1.1	Eigendom, zakelijke en persoonlijke rechten	8
1.1.1	Eigendom	8
1.1.2	Zakelijke en persoonlijke rechten	9
1.1.2.1	Huurpacht	9
1.1.2.2	Erfdienstbaarheden	9
1.1.2.3	Jachtrecht	9
1.2	Kadastraal overzicht	9
1.3	Situatieplan	10
1.4	Situering	10
1.4.1	Algemeen – administratief	10
1.4.2	Relatie met de andere groene domeinen	11
1.4.3	Toegankelijkheid	12
1.5	Statuut van de wegen en waterlopen	12
1.5.1	Wegen	12
1.5.2	Waterlopen	13
1.6	Bestemming volgens het geldende plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan	13
1.7	Ligging in speciale beschermingszones	14
1.7.1	Internationale beschermingszones	14
1.7.2	Nationale beschermingszones en regionale aandachtsgebieden	14
1.7.2.1	<i>Vlaams Ecologisch Netwerk</i>	14
1.7.2.2	<i>Erkende natuurreservaten</i>	14
1.7.2.3	<i>Beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten</i>	14
1.7.2.4	<i>Landschapsatlas</i>	14
1.7.2.5	<i>Ecoregio</i>	15
2	Algemene beschrijving	16
2.1	Cultuurhistorisch overzicht	16
2.1.1	Historisch overzicht	16
2.1.2	Kenmerken van het vroegere beheer	22
2.2	Beschrijving van de standplaats	23
2.2.1	Reliëf en hydrografie	23
2.2.1.1	Reliëf	23
2.2.1.2	Hydrografie	23
2.2.2	Bodem en geologie	23
2.2.2.1	Geologie	23
2.2.2.2	Bodem	24
2.3	Beschrijving van het biotisch milieu	24
2.3.1	Bestandskaart	24
2.3.2	Bestandsbeschrijving en dendrometrische gegevens	26
2.3.2.1	Bestandskenmerken	26
2.3.2.2	Boomsoortensamenstelling	27
2.3.2.3	Dendrometrische gegevens	31
2.3.3	Biologische waarderingskaart	32
2.3.4	Actuele bostypering	33
2.3.5	Flora	39
2.3.5.1	Oud-bosplanten	39

2.3.5.2	Vermeldenswaardige soorten	39
2.3.5.3	Autochtone bomen en struiken.....	40
2.3.5.4	Invasieve soorten.....	41
2.3.5.5	Paddenstoelen.....	41
2.3.6	Bosdifferentiërende elementen	42
2.3.6.1	Poelen.....	42
2.3.6.2	Dreven.....	42
2.3.6.3	Merkwaardige bomen	44
2.3.7	Fauna.....	45
2.3.7.1	Avifauna	45
2.3.7.2	Zoogdieren.....	45
2.3.7.3	Amfibieën en reptielen.....	46
2.4	Opbrengsten en diensten.....	47
2.4.1	Houtopbrengst.....	47
2.4.2	Jacht.....	48
2.5	Recreatie en educatie	48
2.6	Knelpunten.....	49
3	Beheerdoelstellingen	51
3.1	Uitgangspunten	51
3.1.1	Criteria duurzaam bosbeheer en beheervisie openbare bossen.....	51
3.1.2	Algemene visie	53
3.2	Beheerdoelstellingen m.b.t. de economische functie.....	53
3.2.1	Kapkwantum	53
3.2.2	Jacht.....	54
3.3	Beheerdoelstellingen m.b.t. de ecologische functie	55
3.3.1	Natuurgetrouw bosbeheer	55
3.3.1.1	Ontwikkeling van natuurlijke bostypes	55
3.3.1.2	Ontwikkeling van bosranden	56
3.3.1.3	Dood hout en dikke bomen.....	56
3.3.1.4	Zorg voor de dreven en bomenrijen.....	56
3.3.2	Open plekken.....	56
3.3.3	Soortgerichte doelstellingen.....	57
3.4	Beheerdoelstellingen m.b.t. de sociale en educatieve functie.....	57
3.5	Beheerdoelstellingen m.b.t. de milieubeschermende functie	57
3.6	Beheerdoelstellingen m.b.t. de wetenschappelijke functie	57
4	Beheermaatregelen.....	58
4.1	Bosverjonging	58
4.2	Bosomvorming.....	58
4.2.1	Bevorderen gemengd bos.....	58
4.2.2	Omvorming	59
4.3	Bebossingswerken.....	59
4.4	Bosbehandelings- en verplegingswerken.....	59
4.4.1	Inboeten	59
4.4.2	Exotenbestrijding.....	60
4.5	Kapregeling.....	60
4.5.1	Hoogdunning	60
4.5.2	Selectieve hoogdunning	61
4.5.3	Groepenkapping	61

4.5.4	Hakhout- en middelhoutkapping.....	61
4.5.5	Veiligheidskap	62
4.6	Bosexploitatie	64
4.7	Brandpreventie	64
4.8	Open plekken.....	64
4.9	Bosranden.....	65
4.10	Specifieke maatregelen ter bescherming van fauna en flora	65
4.11	Dood hout en oude bomen.....	66
4.12	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. toegankelijkheid, recreatie en educatie	66
4.12.1	Plan wegnnet – opengestelde boswegen.....	66
4.12.2	Eénmalige of occasioneel georganiseerde activiteiten.....	67
4.12.3	Recreatieve infrastructuur.....	67
4.13	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de jacht.....	68
4.14	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de visserij.....	68
4.15	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. gebruik niet houtige bosproducten.....	68
4.16	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. cultuur-historische elementen	68
4.16.1	Ijskelder	68
4.16.2	Dreven.....	68
4.16.3	Labyrint aan Doolhofdreef.....	69
4.17	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de milieu-beschermende functie	70
4.18	Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de weten-schappelijke functie	70
4.19	Werken die de biotische of de abiotische toestand van het bos wijzigen	70
4.20	Planning van de beheerwerken.....	72
	Referenties.....	74
	Bijlagen.....	75
	Kaarten.....	87

Tabellen

Tabel 1.1: kadastrale gegevens van het plangebied	10
Tabel 2.2: Bestandskenmerken.....	25
Tabel 2.3: aandeel zaailingen per soort (aantal/ha) en per hoogteklasse	27
Tabel 2.4: aandeel struiken (levend en dood) per hectare en per hoogteklasse.....	28
Tabel 2.5: aandeel bomen per soort	29
Tabel 2.6: verhouding tussen inheemse en uitheemse boomsoorten.....	30
Tabel 2.7: liggend dood hout per bestand	30
Tabel 2.8: aandeel staand dood hout per soort	31
Tabel 2.9: Overzicht van het stamtal, grondvlak en volume per bestand (op basis van de bosbouwopnames)	32
Tabel 2.10: aangetroffen bostypes in het plangebied Merkemveld.....	33
Tabel 2.11: aangetroffen oud-bosplanten (naar Cornelis, 2009) in het Merkemveld (voorjaar 2010).....	39
Tabel 2.12: dreven in het plangebied	43
Tabel 2.13: telling van ijskelder Merkemveld door Vleermuizenwerkgroep West-Vlaanderen.....	46
Tabel 3.14: belangrijke elementen uit de beheervisie rond duurzaam bosbeheer in openbare bossen en de criteria voor duurzaam bosbeheer	51

Tabel 3.15. verwachtingen lopende jaarlijkse aanwas	54
Tabel 3.16. verwachte kapvolumes door bosomvorming.....	54
Tabel 4.17: omvorming en beheer bestanden.....	59
Tabel 4.18: Kapregeling	63
Tabel 4.19: drevenbeheer in het plangebied.....	69
Tabel 4.20: Beheer open plekken, exoten, bosranden en dreven.....	72

Bijlagen

<u>Bijlage 1:</u>	Fiches bosbouwopnames
<u>Bijlage 2:</u>	Floragegevens
<u>Bijlage 3:</u>	Lijst met afkortingen struik- en boomsoorten
<u>Bijlage 4:</u>	Poster bestrijding van exoten
<u>Bijlage 5:</u>	Nota Labyrint aan Doolhofpad (archiefdienst Zedelgem)
<u>Bijlage 6:</u>	Advies en participatie
<u>Bijlage 7:</u>	Consultatieverslag Openbaar onderzoek
<u>Bijlage 8:</u>	Toegankelijkheidsregeling

1 Identificatie van het bos

1.1 Eigendom, zakelijke en persoonlijke rechten

1.1.1 Eigendom

De eigendomstoestand van het Merkenveld is weergegeven op *Kaart 1.1*

<i>Naam van het bos:</i>	gemeentelijk domein Merkenveld
<i>Statuut:</i>	openbaar bos
<i>Oppervlakte berekend in GIS:</i>	20,06 ha
<i>Eigenaar:</i>	Gemeentebestuur Zedelgem Snellegemsestraat 1, 8210 Zedelgem
<i>Contactpersonen:</i>	Isabelle Vackier - Milieudienst Tel. 050/28.82.25 E-mail: isabelle.vackier@zedelgem.be
<i>Boswachter:</i>	Koen Maertens – Agentschap voor Natuur en Bos Tel. 050 45 41 76 / gsm 0474 89 73 67 E-mail koen.maertens@lne.vlaanderen.be

Dit uitgebreid bosbeheerplan is geldig voor 20 jaar (2012-2031).

De gemeente Zedelgem werd in 1984 eigenaar van 12,8 bos binnen het domein Merkenveld. Het domein was daarvoor in handen van de adellijke familie van Outryve de Merckem. Deze familie heeft de ontginning van het voormalige heide- en veldgebied gestuurd en het latere parkdomein uitgebouwd. De ontgonnen gronden werden in eerste instantie hoofdzakelijk bebost en pas vanaf de 19^e eeuw ook deels omgezet naar landbouwgrond. De huidige bosoppervlakte is bijgevolg niet meer vergelijkbaar met de historische bosoppervlakte. In de 2^e helft van de twintigste eeuw werd een deel van het domein verder versnipperd door verkaveling voor chalets en weekendverblijven. De beslissing tot aankoop kaderde binnen de visie van het Gemeentebestuur van Zedelgem om een belangrijk deel van het bosdomein te vrijwaren van verdere verkaveling en om het open te stellen als openbaar bos. Het aankoopbeleid werd nadien verder gezet tot de huidige oppervlakte van iets meer dan 20 ha (toestand december 2010). Naast de gemeente Zedelgem zijn de VVKSM, Natuurpunt inZICHT en Toerisme Vlaanderen belangrijke bouseigenaars in de omgeving van het domein Merkenveld. Sedert het begin van de jaren 1980 standplaats van "Hopper Jeugdverblijf Merkenveld" beheerd door de vzw Scouts en Gidsen Vlaanderen met gebouwen uit de jaren 1980-1990, de vzw beschikt over 30 ha in gebruik als speelbos en kampeerweide.

1.1.2 Zakelijke en persoonlijke rechten

1.1.2.1 Huurpacht

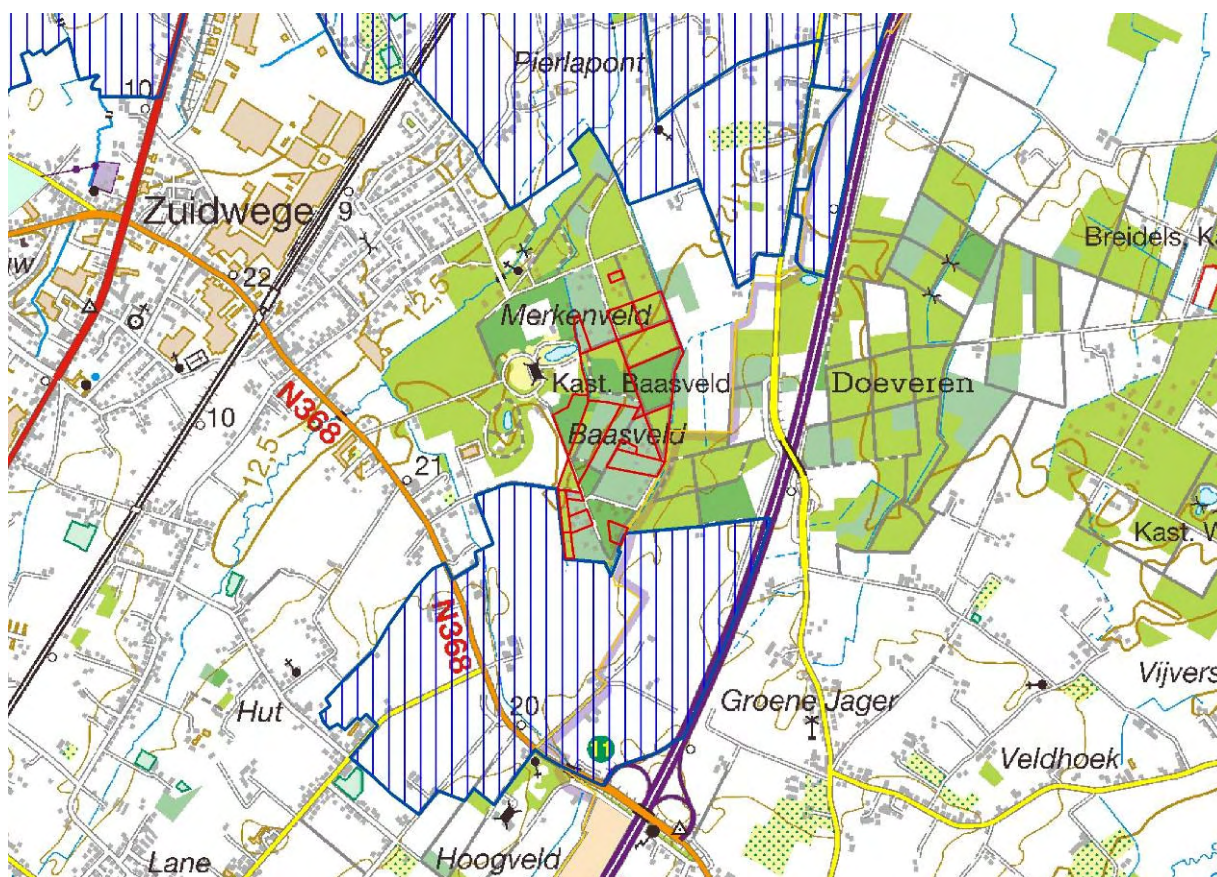
Er zijn geen gronden die verpacht worden.

1.1.2.2 Erfdienstbaarheden

De enige erfdienstbaarheden betreffen de toegankelijkheid van enkele dreven voor aangelanden (grondgebruikers) en gebruikers van de weekendhuisjes (lokaal gemotoriseerd verkeer).

1.1.2.3 Jachtrecht

Het gemeentelijk bosdomein valt volledig in een jachtvrij gebied, het jachtrecht wordt er niet verpacht. De zuidelijke bosbestanden 13a, 13b en 16a grenzen aan een goedgekeurd jachtplan binnen het werkingsgebied van de wildbeheereenheid (WBE) Houtland.

Figuur 1.1: goedgekeurde jachtplannen (blauw gearceerd), jachtvrije zones (niet gearceerd) (bron: ANB West-Vlaanderen)

1.2 Kadastraal overzicht

Een tabel met overzicht van de kadastrale percelen behorend tot het plangebied, met vermelding van hun oppervlakte is weergegeven in Tabel 1.1. Een uittreksel uit de recentste kadastrale legger van het gebied is weergegeven op *Kaart 1.1*.

Tabel 1.1: kadastrale gegevens van het plangebied

Gemeente	Afdeling	Sectie	Grondnr.	Opp. (ha)	Eigenaar	Bestandnr.
Zedelgem	2	D	335d	0,2212	Gemeente Zedelgem	3a, 2a
Zedelgem	2	D	335e	0,1814	Gemeente Zedelgem	4a
Zedelgem	2	D	336d	0,1453	Gemeente Zedelgem	15a
Zedelgem	2	D	339b	0,9959	Gemeente Zedelgem	5a
Zedelgem	2	D	339c	0,9285	Gemeente Zedelgem	4a
Zedelgem	2	D	340c	0,1644	Gemeente Zedelgem	3a
Zedelgem	2	D	340d	0,1731	Gemeente Zedelgem	4a, 5a
Zedelgem	2	D	341a	1,2089	Gemeente Zedelgem	3a
Zedelgem	2	D	343a	1,6965	Gemeente Zedelgem	2a, 3a
Zedelgem	2	D	344/02a	0,5173	Gemeente Zedelgem	1a,2a
Zedelgem	2	D	344a	1,4667	Gemeente Zedelgem	2a
Zedelgem	2	D	344b	0,0972	Gemeente Zedelgem	8a
Zedelgem	2	D	345f2	3,4392	Gemeente Zedelgem	7a
Zedelgem	2	D	345p	0,4297	Gemeente Zedelgem	6a
Zedelgem	3	D	352h	1,3782	Gemeente Zedelgem	10a
Zedelgem	3	D	353b	2,0452	Gemeente Zedelgem	9a
Zedelgem	3	D	355b	0,5659	Gemeente Zedelgem	9a
Zedelgem	3	D	364d	0,1611	Gemeente Zedelgem	17a
Zedelgem	3	D	364h	0,3040	Gemeente Zedelgem	17a
Zedelgem	3	D	364t	0,2720	Gemeente Zedelgem	13a
Zedelgem	3	D	364v	0,4151	Gemeente Zedelgem	13b
Zedelgem	3	D	364w	0,1732	Gemeente Zedelgem	12a
Zedelgem	3	D	366b	0,5052	Gemeente Zedelgem	11a
Zedelgem	3	D	415x	0,0052	Gemeente Zedelgem	16a
Zedelgem	3	D	415y	0,3756	Gemeente Zedelgem	16a
Zedelgem	3	D	417c	0,0044	Gemeente Zedelgem	14a
Zedelgem	3	D	417d	1.1968	Gemeente Zedelgem	14a
Zedelgem	3	D	418b	0,7815	Gemeente Zedelgem	1a
Zedelgem	3	D	418c	0,2133	Gemeente Zedelgem	14b

Volgens een oppervlakteberekening in GIS bedraagt de oppervlakte van het plangebied 20,06 ha.

1.3 Situatieplan

Het Merkerveld is gelegen tussen het centrum van Zedelgem en Waardamme, ten westen van de A17 en ten oosten van Kasteel Baesveld (zie *Figuur 1.2*). Ten zuiden vormt de N368 (provincieweg Brugge-Kortrijk) een infrastructuurgrens. Langs de oostzijde tussen de A17 en het Merkerveld ligt het natuurgebied Doeveren.

1.4 Situering

1.4.1 Algemeen – administratief

Het Gemeentebestuur Zedelgem is opdrachtgever voor dit beheerplan en eigenaar van alle percelen. Het beheer van de percelen wordt grotendeels door gemeentelijk personeel uitgevoerd. Het Agentschap voor Natuur en Bos levert technische ondersteuning voor het beheer.

De coördinaten van de verantwoordelijke bij de gemeentelijke milieudienst van Zedelgem zijn:

Mevr. Isabelle Vackier,
Snellegemsestraat 1
8210 Zedelgem
Tel.: 050/28.82.25

De coördinaten van de verantwoordelijke bij het Agentschap voor Natuur en Bos zijn:

ir. Stijn Loose – ambtenaar privé-bos
Zandstraat 255 bus 3
8200 St-Andries Brugge
Tel. 050/45 41 76

1.4.2 Relatie met de andere groene domeinen

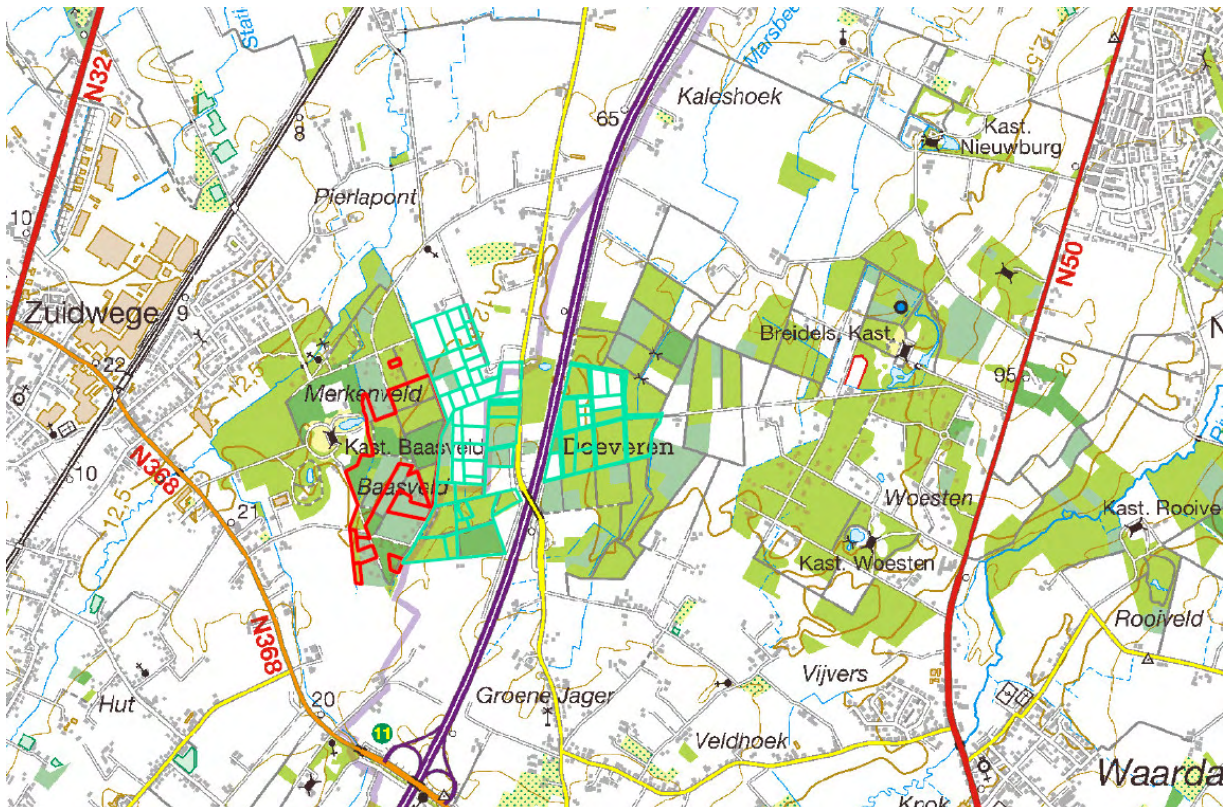
Het Merkerveld vormt een onderdeel van de historische veldgebieden die zich ten zuiden van Brugge uitstrekten (Vloeterveld, St.-Andriesveld, Loovelden, Bultkampveld, etc. (Vanhevel, 2000)). In de latere geschiedenis werden in veel van deze voormalige veldgebieden kastelen opgericht.

Het Merkerveld maakt onderdeel uit van het bijna 100 ha grootte bosgebied Merkerveld-Baerveld waarin centraal het kasteel **Baerveld** is gelegen. De gemeentegrens met Oostkamp loopt bijna op de oostgrens van het plangebied.

Het Merkerveld sluit ruimtelijk langs de oostgrens aan bij het bos- en natuurgebied **Doeveren** dat door de A17 wordt doorsneden en waarvan er 55,1 ha erkend natuurreservaat is in beheer van Natuurpunt Beheer vzw. Meer naar het oosten liggen de kasteeldomeinen van Breidels, Woesten en Rooiveld. Tussen de kasteeldomeinen van **Breidels** en **Woesten** ligt de bosrijke verkaveling van **Nieuwenhove**.

Ten oosten van de Kortrijksestraat (N50) ligt het bosreservaat **Rooiveld** en het gelijknamige kasteeldomein dat onderdeel uitmaakt van het omvangrijk domeinbos **Kampveld**.

Ten noorden, westen en zuiden van het plangebied zijn er weinig bos- en natuurgebieden gelegen en is er vooral intensief landbouwgebied of verstedelijkt gebied aanwezig.

Figuur 1.2: situering bossen en erkende natuurreservaten (blauw-groen) in de omgeving van het plangebied (rode omlijning)

1.4.3 Toegankelijkheid

De toegankelijkheid tot het gemeentelijk domein wordt verzekerd via volgende mogelijkheden:

- Vanaf de hoofdwegen via de A17, afrit 1 naar de Ruddervoordsestraat en Leliestraat;
- Via de Merkemveldweg (tevens toegang tot parking en ingang van het scouts- en gidsendomein);
- Via de Rijselsestraat en Zeedijkweg;
- Via de Ruddervoordestraat en Keunhekkendreef;

Het gemeentelijk domein is bereikbaar met het openbaar vervoer per trein (spoorlijn Brugge-Kortrijk) en de bus (lijn Brugge-Roeselare).

In het gebied zelf zijn geen speciale voorzieningen aanwezig inzake integrale toegankelijkheid voor andersvaliden.

1.5 Statuut van de wegen en waterlopen

1.5.1 Wegen

Buurtwegen

Door het plangebied zelf lopen er **geen** buurtwegen (bron: digitaal bestand Atlas Buurtwegen, Gis West). Buurtweg nr. 26 loopt ten zuiden van het plangebied.

Openbare wegen

Er lopen geen openbare wegen in het plangebied zelf.

Boswegen

Boswegen hebben geen afzonderlijk kadastraal nummer en maken onderdeel uit van het bosbestand. De meeste boswegen zijn onverhard, uitgezonderd de aanwezigheid van gebroken steenslag in een deel van de Bruggeweg, en gebroken dolomiet in de Klaverdreef (fietspad). De dreven zijn in bepaalde gevallen nog in gebruik als toegangsweg voor lokale aangelanden van de weekendhuisjes. De meeste bospaden en dreven hebben in hoofdzaak een zachtrecreatief gebruik en als exploitatieweg.

1.5.2 Waterlopen

Een beschrijving van de hydrografie is verder opgenomen onder 2.2.1.2. Er zijn geen geklasseerde waterlopen in het plangebied aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied (zie ook **Kaart 2.2**) lopen volgende belangrijke geklasseerde waterlopen:

- De **Langedijkbeek** (cat. 3 ten zuiden van N368 / cat. 2 ten noorden van de N368) die ten westen van het plangebied samenkomt met de **Kerkebeek** (cat. 2)
- Langs de westgrens van de bestanden 13a, 13b, 11a, 9a, 7a, 6a stroomt een **niet-geklasseerde waterloop** die uitmondt in de Kerkebeek.

1.6 Bestemming volgens het geldende plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan

BPA's (Bijzondere Plannen van Aanleg), APA's (Algemene Plannen van Aanleg) of RUP's (Ruimtelijke UitvoeringsPlannen) zijn momenteel niet van kracht binnen het plangebied.

De ruimtelijke bestemmingen van het plangebied werden vastgelegd in het gewestplan 'Brugge-Oostkust' (KB 07/04/1977). Een uittreksel van het huidige gewestplan is weergegeven op **Kaart 1.2**.

Alle bestanden – uitgezonderd bestand 10a – zijn gelegen binnen **gebied voor verblijfsrecreatie**. Dit kwam overeen met een bevestiging van de bestaande toestand vóór de opmaak van het Gewestplan.

Bestand 10a grenst aan het kasteeldomein van Baesveld en is gelegen in **parkgebied** (aansluitend op het parkdomein van het kasteel Baesveld). Ten zuiden is het gebied begrensd door agrarisch gebied, ten oosten door natuurgebied.

Volgens de omschrijving van het gewestplan:

- de gebieden voor verblijfsrecreatie zijn bestemd voor de recreatieve en toeristische accommodatie alsmede de verblijfsaccommodatie met inbegrip van de kampeerterrainen, de gegroepeerde chalets, de kampeerverblijfparken en de weekendverblijfparken.
- de parkgebieden moeten in hun staat bewaard worden of zijn bestemd om zodanig ingericht te worden, dat ze in de al dan niet verstedelijkte gebieden, hun sociale functie kunnen vervullen.

1.7 Ligging in speciale beschermingszones

1.7.1 Internationale beschermingszones

Het plangebied is niet gelegen binnen een internationale beschermingszone zoals Habitatrictlijngebied of Vogelrichtlijngebied. Het dichtst bijzijnde Habitatrictlijngebied ligt op meer dan 2 km naar het oosten ter hoogte van Kampveld.

1.7.2 Nationale beschermingszones en regionale aandachtsgebieden

1.7.2.1 Vlaams Ecologisch Netwerk

Het plangebied is niet gelegen binnen het VEN. Het dichtst bijzijnde VEN-gebied ligt op meer dan 2 km naar het oosten ter hoogte van de Rivierbeek en Kampveld.

1.7.2.2 Erkende natuurreservaten

Het natuurgebied Doeveren (57 ha) is gelegen ten oosten van het plangebied en is er 55,1 ha erkend als natuurreservaat, zie afbakening van erkend natuurreservaat op *Figuur 1.2*.

1.7.2.3 Beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten

Niet van toepassing voor het plangebied.

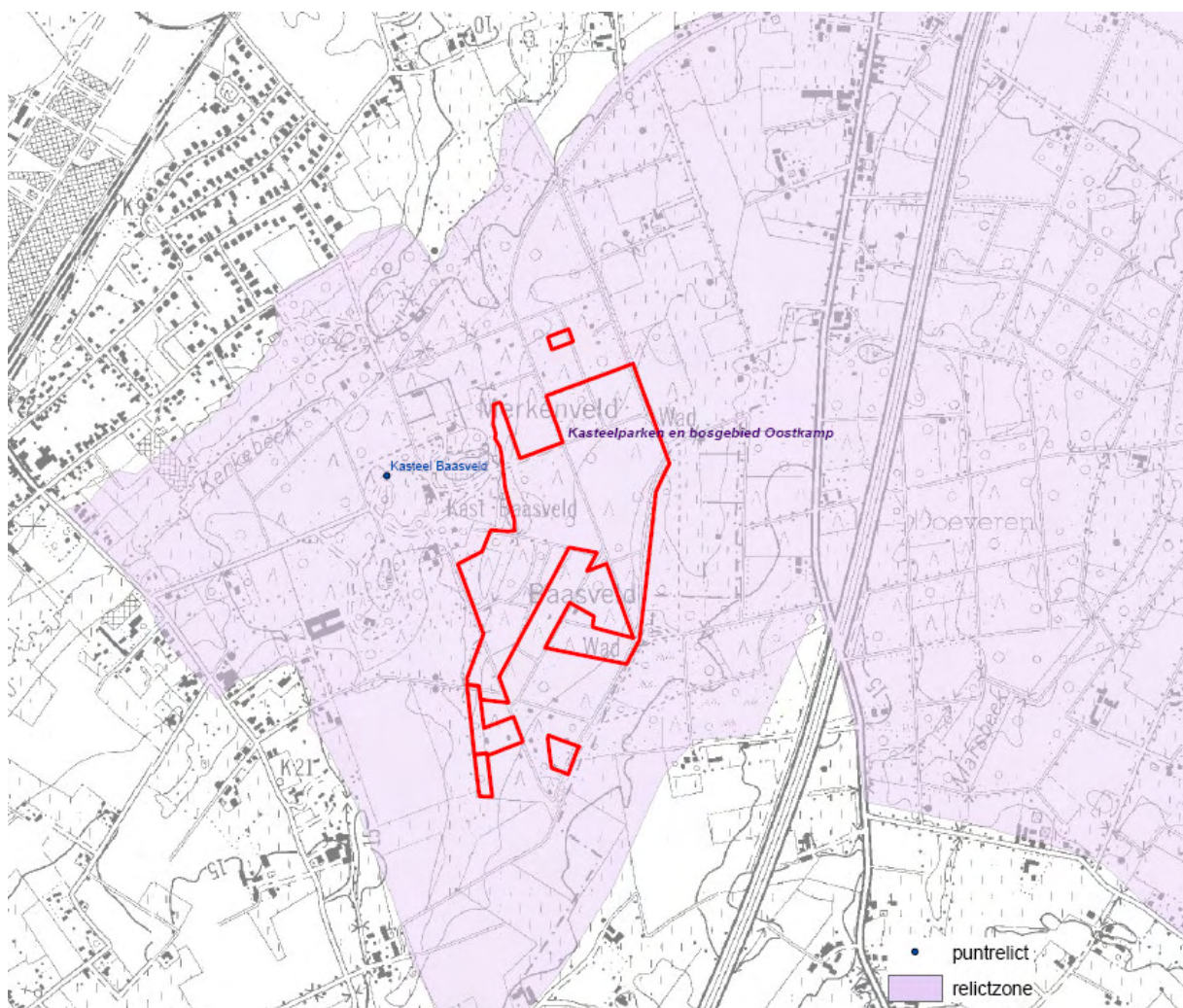
1.7.2.4 Landschapsatlas

De landschapsatlas geeft aan waar de historisch gegroeide landschapstructuur tot op vandaag herkenbaar gebleven is en duidt deze aan als relict van de traditionele landschappen. Het is een inventaris van alle landschapskenmerken met erfgoedwaarde die op mesoniveau (1/50.000) relevant zijn. Zowel puntvormige, lijnvormige als vlakvormige relict van bovenlokaal belang werden gebiedsdekkend gekarteerd.

- *Samenhangende gehelen met belangrijke erfgoedwaarden en een vrij hoge gaafheid werden gewaardeerd via aanduiding als relictzone met bijbehorende beschrijvingsfiche.*
- *De meest waardevolle ensembles die zowel historisch als genetisch samen horen, werden ankerplaatsen genoemd. Voor ankerplaatsen en relictzones, kortom gave landschappen, worden specifieke beleidswenselijkheden geformuleerd.*
- *Daarnaast werden ook punten of lijnsegmenten gewaardeerd die een waardevol puntvormig lijnvormig element voorstellen. Deze worden puntrelict of lijnrelict genoemd.*

Het plangebied valt binnen het traditionele landschap 'Houtland', en maakt deel uit van de relictzone 'Kasteelparken en bosgebied rond Oostkamp' (R30034). Zie *Figuur 1.3*.

Net ten westen van het plangebied ligt aansluitend het puntrelict 'Kasteel Baesveld' (P30149). Het Merkerveld maakte vroeger deel uit van het kasteelpark bij kasteel Baesveld. De monumentale parkbomen zijn stille getuigen van dit verleden.

Figuur 1.3: landschapsatlas van het plangebied (rode omlijning) en omgeving

1.7.2.5 Ecoregio

Het plangebied is gelegen in de ecoregio¹ van de cuesta's en meer specifiek in het ecodistrict van het Zandig Houtlandcuestadistrict.

¹ Een ecoregio is een streek die in fysisch-geografisch (bodemeigenschappen, reliëf) en ecologisch (natuur en milieu) opzicht min of meer gelijkaardig is. Vooral het klimaat, het ontstaan van het reliëf en de bodem zijn bepalend voor de natuurtypes die in een bepaalde ecoregio van nature kunnen voorkomen (bron: ecopedia)

2 Algemene beschrijving

2.1 Cultuurhistorisch overzicht

2.1.1 Historisch overzicht

Tijdens de jongste ijstijd (70.000–10.000 jaar geleden) waaiden westenwinden vanuit een drooggevalle Noordzeebodem het zand landinwaarts en gaven zo ontstaan aan de ‘Vlaamse zandstreek’ waarin het plangebied is gelegen.

Dat de omgeving van het plangebied al prehistorische bewoning kende, blijkt uit archeologisch onderzoek in de omgeving van Waardamme waar grafheuvels uit de Bronstijd (2.000 – 1.2000 v.C.) aanwezig zijn en waar zelfs sporen van een huis uit het Neolithicum (3.500 – 3.000 v.C.) werden aangetroffen. Er is ook een plattegrond van een woning uit de IJzertijd (750 – 450 v.C.) en Romeinse graven aangetroffen.

Wat de beboste toestand van het plangebied door de eeuwen heen is moeilijk te achterhalen. Algemeen wordt aangenomen dat de historiek samenloopt met de algemene historiek van de verschillende uitgestrekte heide- en veltgebieden zoals ‘Bulskampveld’². Het is van oudsher een streek waar heide, landbouwgebruik en bos zich hebben afgewisseld. Het Merkemveld is ontstaan in de 18^e eeuw op de leengronden van het Looveld, het Hamersleen en het Grote leen. Deze gronden waren op dat moment eigendom van de adellijke familie van Outryve de Merckem. Het Merkemveld maakte toen deel uit van het grotere Lichterveldeveld dat rond het begin van de 18^e eeuw bijna 400 ha heide en woeste gronden omvatte. In deze veltgebieden kwamen ook moerassige zones en ‘veltvijvers’ voor in de zones met lemige ondergrond. Aan het einde van de 18^e eeuw werd een serieuze ontginningsgolf van de veldzone aangevat in opdracht van deze adellijke familie waarbij heide voornamelijk in bos en beperkt in landbouwgebruik werd omgezet. Rond 1817 worden voor gans Zedelgem slechts 64 ha woeste gronden meer vermeld.

Reeds in 1748 is sprake van het baesveld (staat van goed Guillaume Crombee, Rijksarchief) In ommeloper 1762 heeft men het over " het caesvelt ofte baesveld ", de naam is vermoedelijk afgeleid van de grotere caesdamvijver.

Het ontstaan van het kasteel Baesveld gaat terug naar Françoise van Outryve de Merckem die huwt met Patrice de Coninck, minister onder koning Willem I (in de Hollandse periode tussen 1815 en 1830). Deze de Coninck bouwt in de bossen een jachtpaviljoen dat hij "Baesveld" noemt. Na de onafhankelijkheid van België in 1830 wordt Aloïs de Vrière de nieuwe eigenaar. Afgebeeld op het primitief kadasterplan (circa 1830) en op de Atlas der Buurtwegen (1845) aangeduid als "Château de la Douairière Deconinck". Volgens De Flou komt voor het eerst in 1835 het toponiem Baes-veld voor.

Tussen 1850 en 1852 wordt in opdracht van Adolphe de Vrière het bestaande huis verbouwd tot een kasteel. Een afbeelding uit die periode toont het kasteel uitgewerkt in een middeleeuwse stijl met

---

² De term ‘Bulskampveld’ staat op een uitgebreid gebied ten zuiden van Brugge, ten noorden van Zedelgem, zich uitstrekkend tot Aalter in het oosten en tot Aartrijke in het westen.

gekanteelde muren, trapgevels en arkeltorentjes. Er volgen een aantal uitbreidingen. Aanzienlijke vergroting van het kasteel in 1867, tevens wordt de oranjerie met ommuurde moestuin opgetrokken. De kapel wordt voor het eerst vermeld in 1873. Een volgende uitbreiding, geregistreerd in 1879, behelst de noordoostelijke en de zuidelijke erkers, ook de oranjerie wordt verbouwd en er worden drie serres toegevoegd. De hoeve ten zuiden van het kasteel zou er al staan in 1875. De noordwestelijke hoektoren wordt tegen het kasteel aangebouwd in 1894. Rond circa 1900 worden kasteel, bossen, landerijen en pachthoven openbaar verkocht ten voordele van de schuldeisers van Raoul de Vrière, De koper is Gaston de Kerchove d'Ousselghem. Deze laat vóór 1907 aan de zuidkant een erker en een gaanderij bijbouwen. Ook de kapel en de hoeve worden vergroot. Tijdens de Eerste Wereldoorlog fungeert het kasteel als verblijfplaats voor Duitse officieren. Onder andere keizer Wilhelm II zou hier verblijven. Aan de oranjerie wordt een serre afgebroken, een bestaande omgevormd tot landgebouw en een nieuwe serre opgetrokken.

Na de dood van baron de Kerchove d'Ousselghem worden het kasteel en de onmiddellijke parkomgeving eigendom van de familie Joly-Janssens de Bisthoven. De rest van het domein wordt verkocht aan een viermanschap, die elk hun deel in de loop der jaren verkavelen met de bouw van weekendhuisjes in het domein.

Onderstaand overzicht geeft een korte historiek van het domein Baesveld (bron: Daniël Deboodt):

- 1665 Jean Dubreucq, bewoner kasteel Breda langs de Rysselsche weg, dochter: Isabelle Dubreucq
- 1703 Adrianus Deketelaere
- 1748 Jan Deketelaere, zoon van Adrianus
- 1772 L.E. Vanoutryve, bouwheer kasteel, Pieter Maertens zijn castelein ontgint de heide
- 1786 Augustinus Vanoutryve, zijn halfbroer
- 1795 Jean Jacques Vanoutryve de merckem, neef, had al heerlijkheid van Merckem geërfd van Josse Vanoutryve
- 1837 Alois Devrière koopt centrale gedeelte. Noordelijk en westelijk gedeelte waren al verkocht vermoedelijk rond 1820 aan respectievelijk Coppieters en Van Iseghem
- 1847 Adolphe Devrière, zoon van Alois, verbouwd het kasteel
- 1885 Camille (burgemeester) en Alfred Devrière zonen van Adolphe
- 1894 Raoul Devrière, zoon van Alfred
- 1902 Gaston de kerchove d'ousselghem
- 1949 Joly Robert, kolonel

Park³.

De omgeving bestaat op het einde van de negentiende eeuw uit een park, boomgaarden en moestuin nabij het kasteel zelf, bossen met geometrisch drevenpatroon, en enkele open landerijen ten westen en zuidwesten van het kasteel (momenteel bos).

De moestuin situeert zich ten noorden van het kasteel. De muur en oranjerie zijn bewaard gebleven.

---

³ Beschrijving van het kasteel Baesveld naar de teksten in het VIOE-inventaris (<http://inventaris.vioe.be/dibe/relict/209813>)

Park in een landschappelijke stijl (typisch voor de 19de eeuw) met open graspartijen, vijver en padenstructuur, allen met grillige en natuurlijk aandoende vormen. In de graspartijen en langs de randen met parkbos, ook solitaire bomen of bomengroepen. De monumentale parkbomen in het bestand 7a en langs de Hout- en Parkdreef vormen tot op heden een getuigenis van dit parkverleden.

Bij de opmaak van het beheerplan werd door Johan Braet (archiefdienst Zedelgem) verder onderzoek verricht naar de aanwezigheid van relict van een labyrint ter hoogte van het Doolhofpad in de bestanden 2a en 3a (zie onderstaande luchtfoto). In **Bijlage 5** wordt een uitvoerige nota in verband met dit labyrint toegevoegd.

foto: luchtfoto uit winter 2007 waarop duidelijk concentrische cirkels als relict van een labyrint aan beide zijden van het Doolhofpad te zien zijn (bron: Google Earth, ter beschikking gesteld door Pol Denys)

Evolutie van het historisch landschapsbeeld

Vanaf eind 18de eeuw zijn er historische kaarten beschikbaar die een vrij goed beeld geven van het grondgebruik in het zuidelijk deel van de gemeente Zedelgem. Op de **Ferrariskaart** (± 1770) is Merkemveld nog grotendeels een open veldgebied met uitgestrekte heide, vijvers en wastine. De vijvers zouden ontstaan zijn door ontginning van turf en veldsteen en door afdamming van ondiepe beekvalleien i.f.v. viskweek als provisie voor de steden Gent en Brugge. Langs de weg tussen Loppem en Ruddervoorde zijn enkele kleinschalige ontginningen aanwezig. Niet veel later zijn deze veldgebieden grotendeels ontgonnen volgens een geometrisch (dreven)patroon waarbij de vijvers werden drooggelegd, de heide omgezet naar bos en een beetje landbouw.

Op de Vandermaelenkaart van rond 1850 (zie **Figuur 2.6**) is het veltgebied al grotendeels ontgonnen ttz. werd het gebied bebost en werden er dreven aangelegd. Ook het kasteel Baesveld staat al weergegeven, het park errond is minder duidelijk weergegeven.

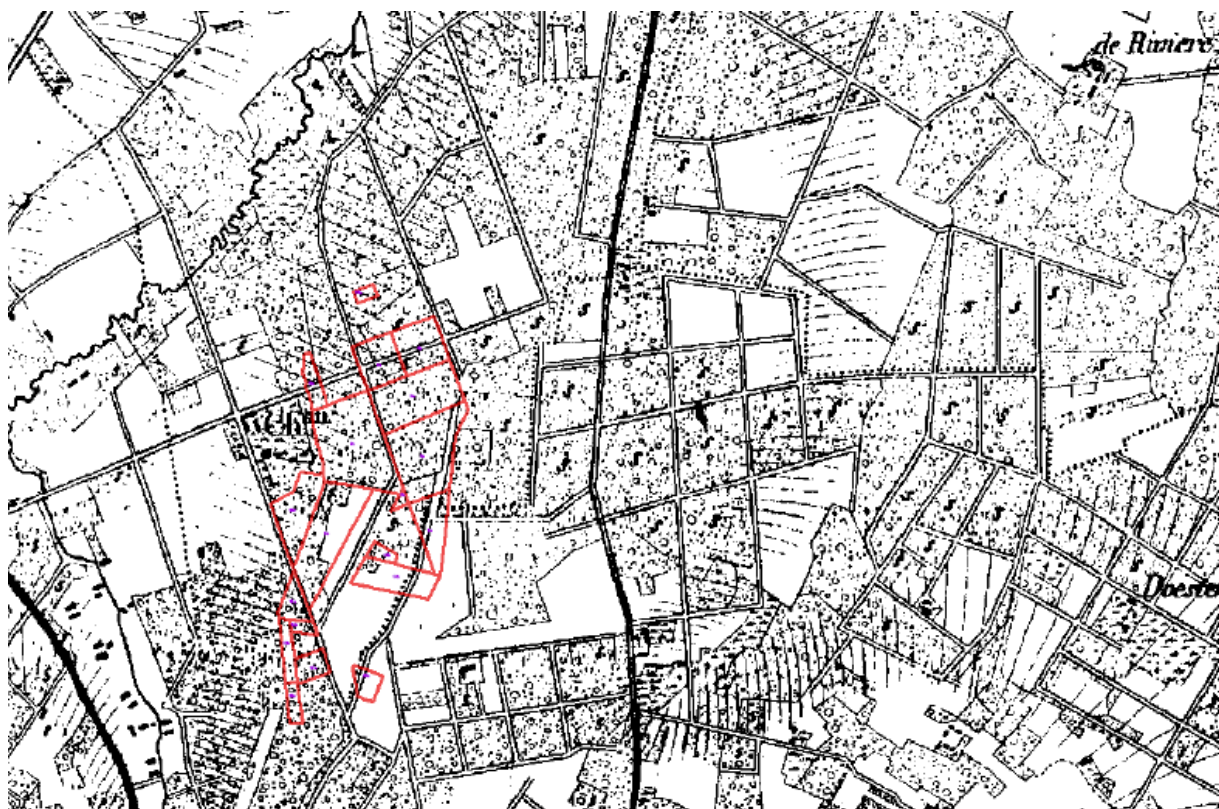

Figuur 2.4: door de Capitaine et Chanlaire herwerkte de Ferrariskaart (1792)

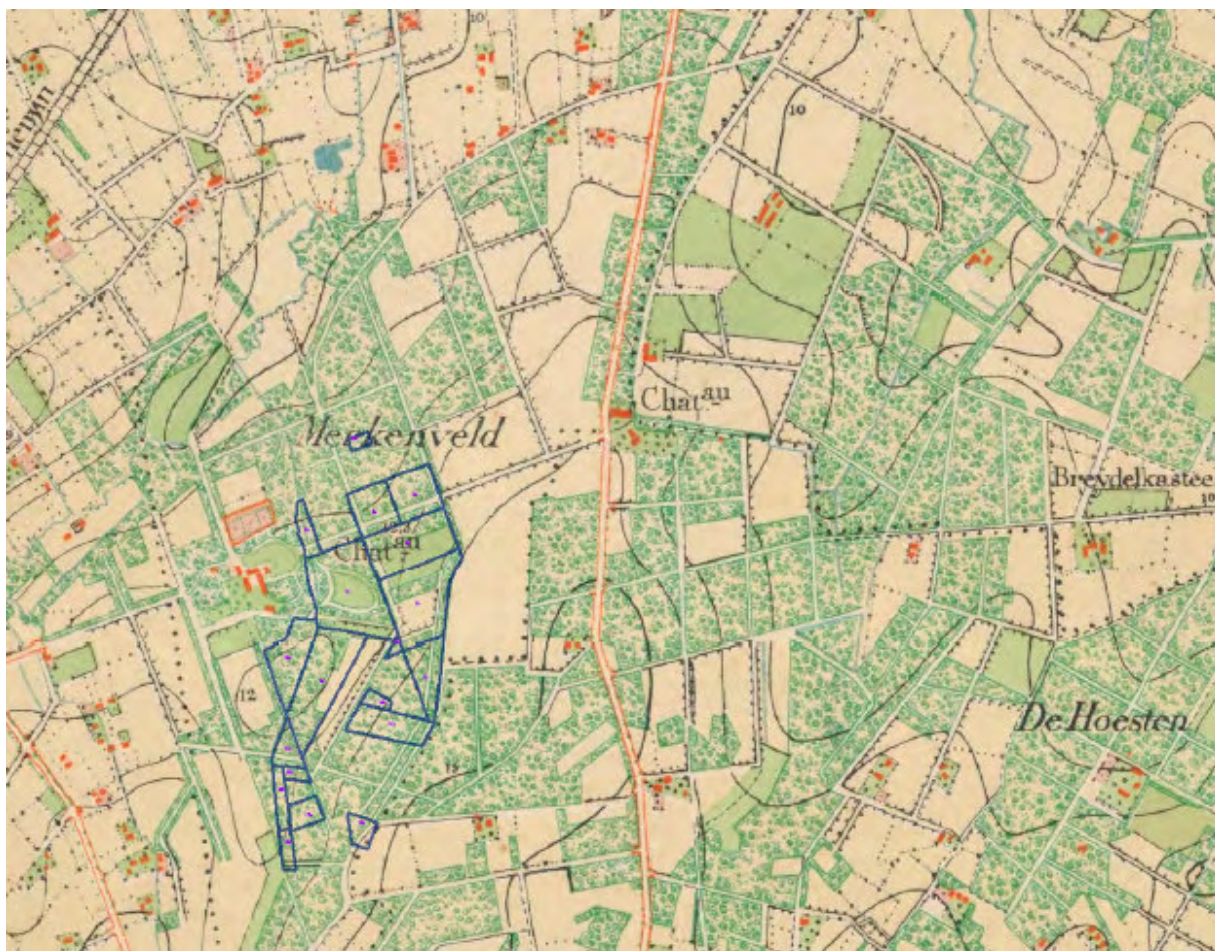

Figuur 2.5: de Ferrariskaart rond 1775-1882 (bron: Koninklijke bibliotheek van België:

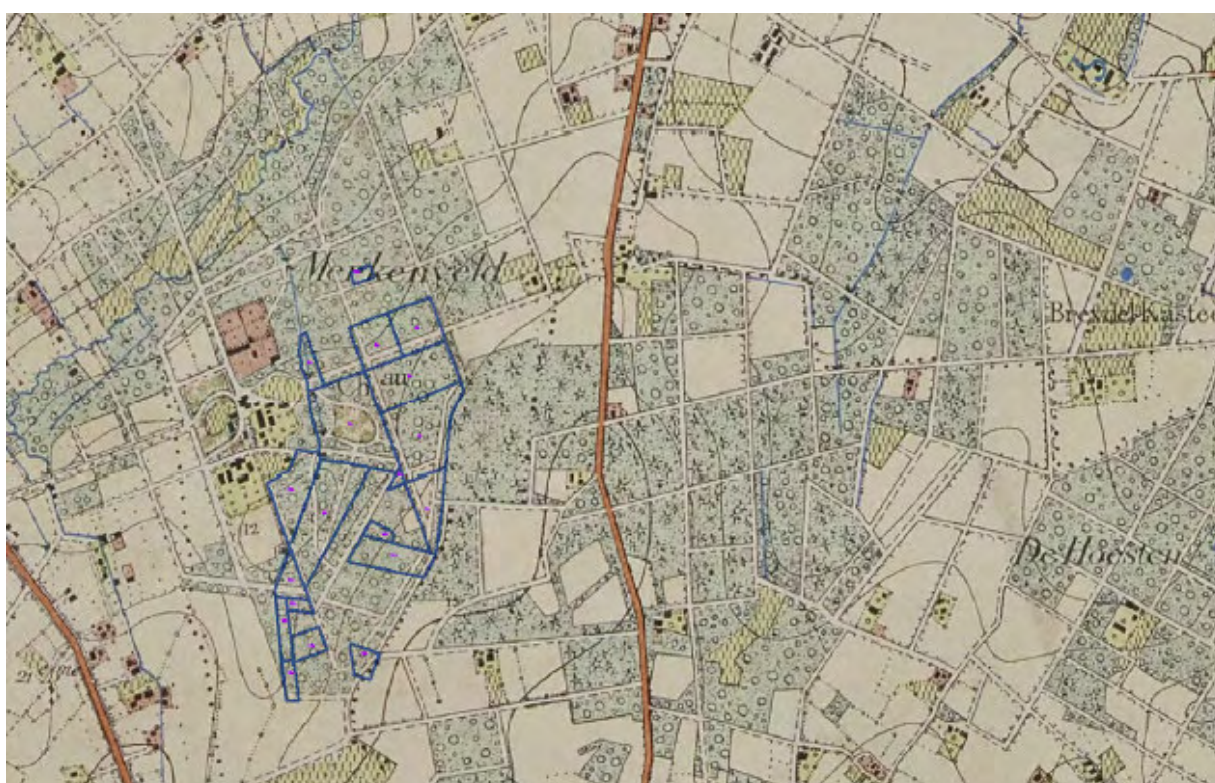
http://www.kbr.be/collections/cart_plan/ferraris/ferraris_nl.html)

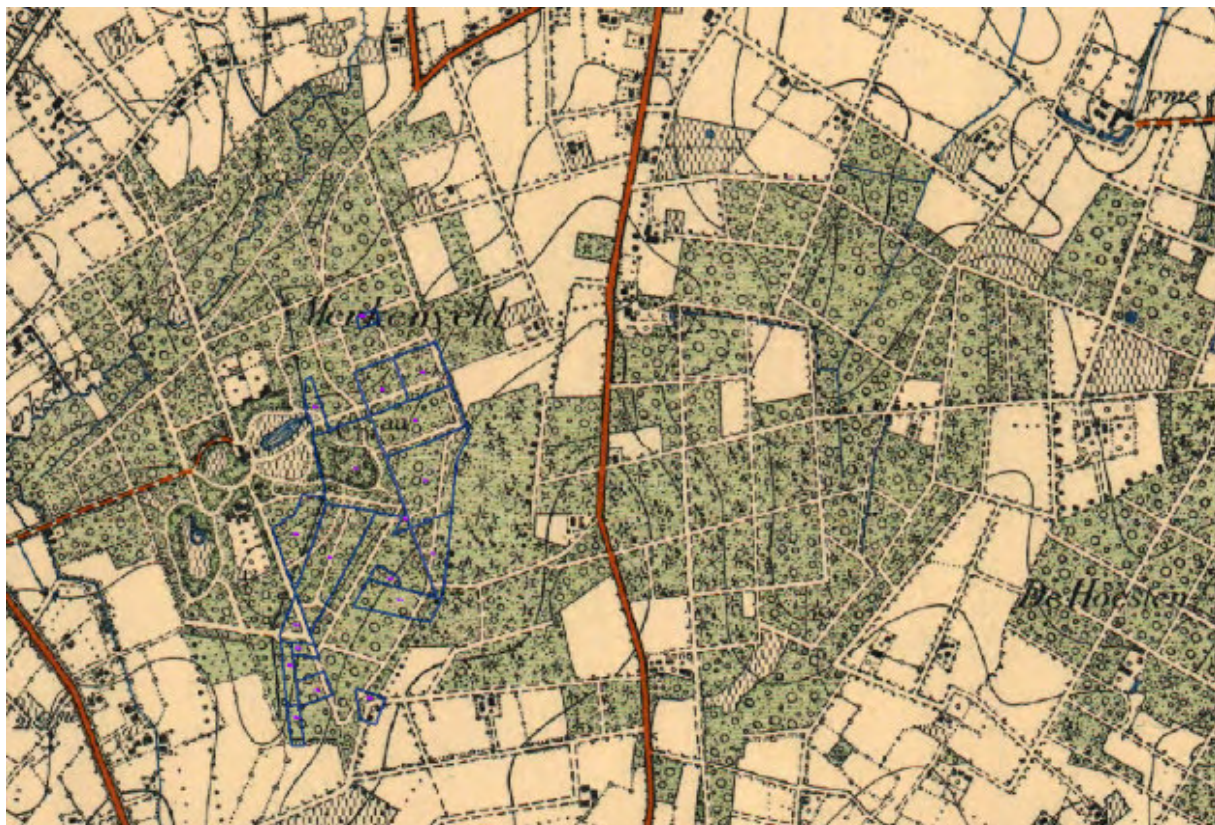
Figuur 2.6: Vandermaelenkaart en plangebied (rode omlijning)

Figuur 2.7: militaire stafkaart (1872) (MGI) en plangebied (blauwe omlijning)

Figuur 2.8: militaire stafkaart (1884) (MGI) en plangebied (blauwe omlijning)

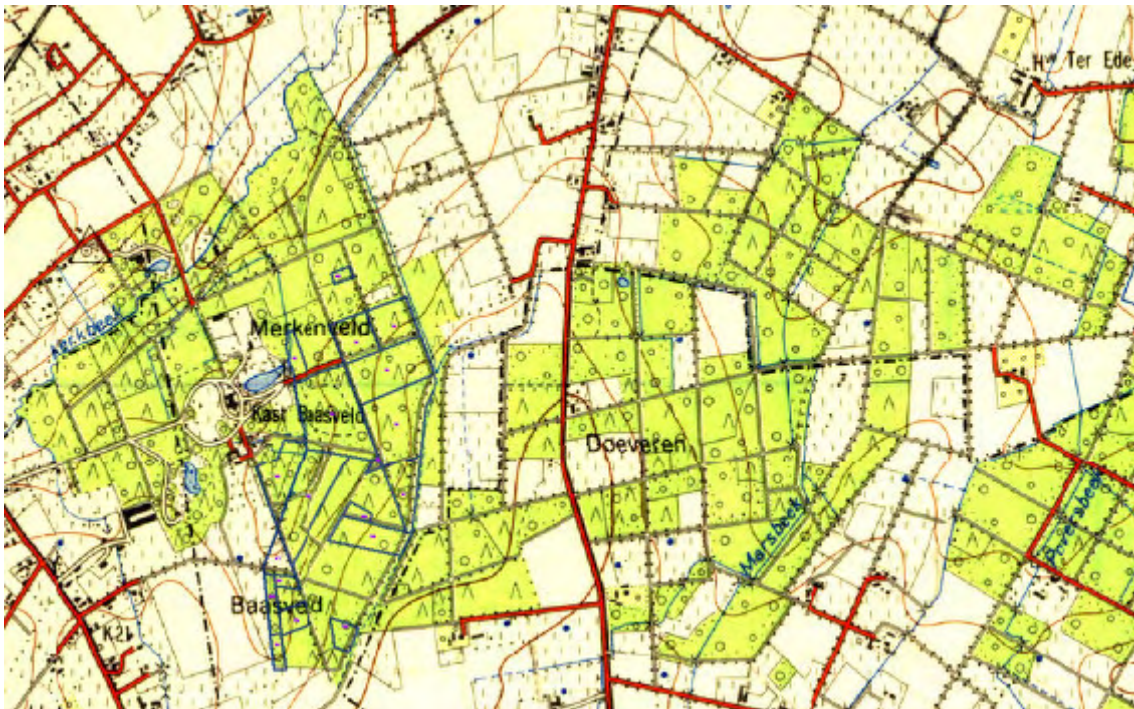

Figuur 2.9: militaire stafkaart (1911) (MGL) en plangebied (blauwe omlijning)

Op de militaire stafkaart van 1872 is het gebied verder bebost maar zijn er achter het kasteel enkele graslanden aanwezig. Op de kaart van 1884 zijn deze graslanden grotendeels weer verdwenen en is met uitzondering van het bestand 7a het volledige plangebied bebost. Tot aan WOI blijft de situatie binnen het plangebied nagenoeg ongewijzigd. Wel is er ten westen van het kasteel bijkomend bebost.

Zoals in de meeste andere bossen in het de streek is tijdens WOI waarschijnlijk het grootste deel van het bos gekapt, er werd echter heraangeplant zodat de huidige bebossingsgraad vergelijkbaar is met deze van rond 1880. Wel is het aandeel naalddhout een stuk aanzienlijker en is het hakhout grotendeels verdwenen.

Zoals samenvattend op de bosleeftijdskaart (zie *Kaart 2.1*) is weergegeven, is het bos binnen het plangebied strikt gezien niet te definiëren als 'oud bos' gezien de bebossing maar in het begin van de 18de eeuw heeft plaatsgegrepen en er niet meer dan 200 jaar continu bos is geweest. Wel is het gebied 150 à 200 jaar nagenoeg continu bebost geweest en komen er op verschillende plaatsen ook oud-bosplanten voor.

Figuur 2.10: topografische kaart (1960) (NGI) en plangebied (blauwe omlijning)

2.1.2 Kenmerken van het vroegere beheer

Er zijn weinig gegevens van het vroegere beheer voorhanden. Bij de bebossing van de veltgebieden werd er heel wat naaldhout aangeplant maar was loofhout toch nog dominant aanwezig. Ook hakhoutbeheer (met vooral Tamme kastanje) werd ontwikkeld. Na WOI nam het aandeel hakhout af en werd meer omgeschakeld naar hooghout.

2.2 Beschrijving van de standplaats

2.2.1 Reliëf en hydrografie

2.2.1.1 Reliëf

Het plangebied is gelegen ten noorden van het plateau van Tielt. Het reliëf is vrij vlak en neemt van oost naar west geleidelijk af van 15 m naar 12,5 m hoogte. Het ligt op een westelijke uitloper van de opduiking ter hoogte van Kruiskalsheide. Het terrein helt geleidelijk af naar de Kerkbeek.

Het omgevend landschap is uitgezonderd enkele zandige opduikingen vrij vlak.

2.2.1.2 Hydrografie

De hydrografie van het plangebied en nabije omgeving wordt op **Kaart 2.2** weergegeven.

Het plangebied bevindt zich in het stroomgebied van de Kerkbeek en de Langedijkbeek. De bovenlopen van deze beken ontspringen op de rand van het plateau van Tielt.

De **Kerkbeek** (2de categorie, WH.10.11) loopt ten westen van het plangebied. De Langedijkbeek (2de categorie, WH.10.11.3) mondt ten westen van het plangebied uit in de Kerkbeek. De kerkbeek op zijn beurt mondt ter hoogte van de dorpskern van Loppem uit in het Zuidervaartje (1ste categorie).

Op de westgrens van het plangebied loopt een niet geklasseerde waterloop die ten noorden van het plangebied in de Kerkbeek uitmondt.

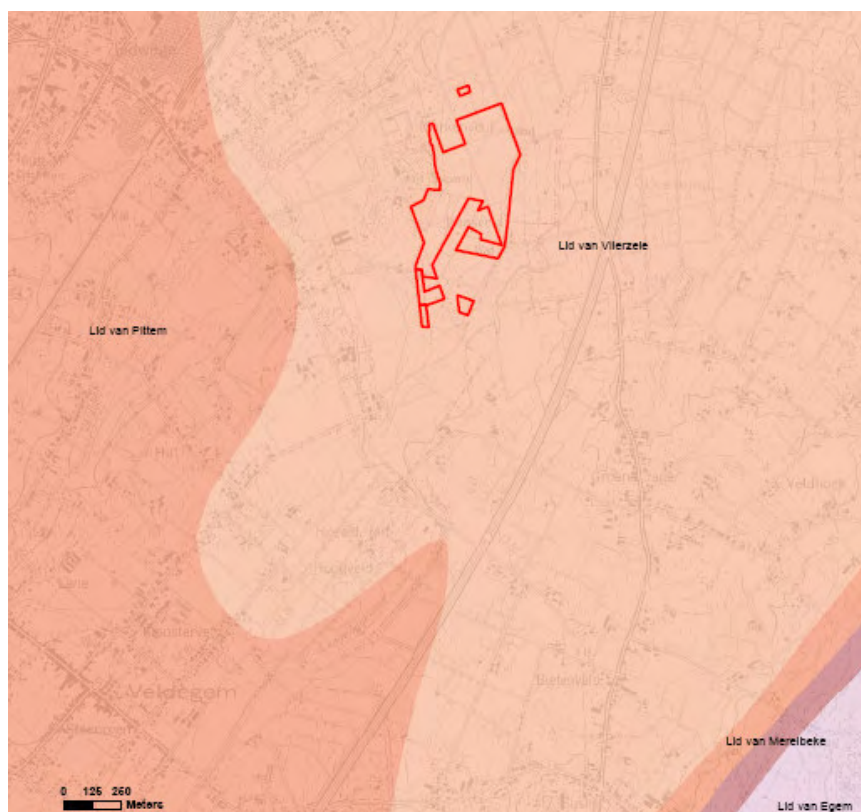
2.2.2 Bodem en geologie

2.2.2.1 Geologie

Binnen dit ecodistrict rusten Jong-Quartaire afzettingen op het Tertiair substraat (naar Sevenant M., 2002).

Het **Tertiair** bestaat uit subhorizontale, oorspronkelijk zwak naar het noord-noordwesten hellende, mariene lagen met het Lid van Egem en Formatie van Gent (Lid van Vlierzele = vroegere Paniseliaan). Het Lid van Vlierzele bestaat uit grijsgroen glauconiethoudend fijn zand met kleilenzen; bovenaan humeuze tussenlagen; plaatselijk dunne zandsteenbankjes; naar onder toe overgaand in homogeen kleilig zeer fijn zand; dikte sterk wisselend, soms meer dan 20m.

Het Quartair is tot 5 m dik en bestaat uit dekzanden die soms zwak leemhoudend zijn.

Figuur 2.11: geologische kaart plangebied (rode omlijning)

2.2.2.2 Bodem

De bodems in het plangebied (zie **Kaart 2.3**) bestaan vooral uit matig natte lemige zandgronden zonder profielontwikkeling (SdP).

Er zijn twee vlekken met zandbodems aanwezig. In het noorden (bestanden 4a en 5a) bestaat die uit matig droge zandgronden met duidelijke ijzer- of humus B horizont (Zcg), in het zuiden bestaat die uit matig natte zandgronden met een verbrokkelde horizont (Zdh).

De natste bodems liggen op de westrand van het plangebied (bestanden 13b en 10a) en bestaan uit (zeer) natte lemige zandbodems zonder profielontwikkeling (Sfp en Sep).

Bestand 6a bestaat uit sterk vergraven gronden (OT) te wijten aan de aanleg van het kasteel.

2.3 Beschrijving van het biotisch milieu

2.3.1 Bestandskaart

De bestandenkaart is weergegeven op *Kaart 2.4*. Een kaart met weergave van de dominerende boomsoort in de boomlaag is opgenomen als *Kaart 2.5*. Voor verdere toelichting bij deze bestandskaart zie onderstaande Tabel 2.2.

Tabel 2.2: Bestandskenmerken

Bestand	Opp	Boomsoort	bedrijfsvorm	mengingsvorm	bestandstype*	sluitingsgraad	leeftijd	leeftijdsklasse (# jaar)	% inheems	Opmerking
1a	1,06	Sitka / Do / LH	hooghout/middelhout	groepsgewijs	LH+NH	>75%	ongelijkjarig	21-40/61-80	50%	vooral in N-deel NH
2a	2,76	aE / zE / tKa	hooghout	stamsgewijs	LH	>75%	ongelijkjarig	41-60 / 100-120	30%	
3a	2,23	aE / tKa	hooghout	stamsgewijs	LH	50-75%	ongelijkjarig	41-60 / 100-120	<10%	
4a	1,19	rBe / zBe	hooghout	stamsgewijs	LH	50-75%	gelijkjarig	1-20	100%	
5a	1,09	zBe	hooghout	stamsgewijs	LH	50-75%	gelijkjarig	1-20	100%	
6a	0,43	B / Pop / Do	hooghout	stamsgewijs	LH	>75%	ongelijkjarig	21-40 / 61-80	<50%	ijskelder in bestand
7a	3,44	zE / NH	hooghout	stamsgewijs	LH+NH	25-50%	ongelijkjarig	41-60 / 100-120	<50%	parkbos
8a	0,10	rBe	hooghout	homogeen	LH	25-50%	gelijkjarig	1-20	100%	
9a	2,61	Do / L / Be	hooghout	groepsgewijs	NH	>75%	ongelijkjarig	41-60	15%	
10a	1,34	Be / zK	hooghout	groepsgewijs	NH	50-75%	ongelijkjarig	21-40 / 41-60	90%	L gekapt
11a	0,51	zEls / wEls	hooghout	stamsgewijs	LH	50-75%	gelijkjarig	41-60	100%	
12a	0,17	cD	hooghout	homogeen	NH	50-75%	gelijkjarig	41-60	<10%	
13a	0,27	Pop	hooghout	homogeen	LH	50-75%	gelijkjarig	41-60	30%	
13b	0,41	Pop	hooghout	homogeen	LH	50-75%	gelijkjarig	41-60	30%	
14a	1,20	Do / L	hooghout	stamsgewijs	NH	>75%	ongelijkjarig	61-80	<10%	
14b	0,21	Be	hooghout	homogeen	LH	>75%	gelijkjarig	21-40	<10%	
15a	0,15	B / zE	hooghout	stamsgewijs	LH	>75%	ongelijkjarig	61-80	>80%	
16a	0,38	Do	hooghout	groepsgewijs	NH	50-75%	ongelijkjarig	61-80	10%	
17a	0,47	gD / cD	hooghout	homogeen	NH	>75%	gelijkjarig	61-80	>50%	

(*) LH=loofhout / zE=Zomereik / aE=Amerikaanse eik / B=Beuk / Do=Douglas / rBe=Ruwe berk / zBe=Zachte berk / tKa= Tamme kastanje / Pop=populier / gD=Grove den / L=Lork / cD=Corsicaanse den / Do=Douglas / zEls=Zwarte els / wEls=Grauwe els

(**)* indeling in bestandstypes: LH: >80% loofhout / NH: >80% naaldhout / LH (50-80%) + NH / NH (50-80%) + LH;

2.3.2 Bestandsbeschrijving en dendrometrische gegevens

Voor een gedetailleerde weergave van de dendrometrische gegevens per bestand wordt verwezen naar de bestandsfiches opgenomen in **Bijlage 1**.

2.3.2.1 Bestandskenmerken

Bestandstypen

6 ha of 30% van de bosbestanden bestaan uit naalddhout met vooral Douglas en Lork. Ongeveer de helft (10,2 ha) van de bestanden bestaan uit loofhout met een aanzienlijk aandeel Am. eik en opslag van berk. De rest van de bestanden (4,3 ha) zijn gemengde bestanden met naald- en loofhout.

Open plekken zijn beperkt tot een graslandje en poel (0,25 ha) in bestand 7a en een poel (0,05 ha) in bestand 9a.

Leeftijd

De meeste naalddhoutbestanden zijn aangeplant na WOII en zijn ongeveer 60 jaar oud. In enkele bestanden (4a, 5a, 8a) werd het naalddhout reeds gekapt en is er spontane verjonging van onder meer berk aanwezig, dergelijke bestanden zijn veelal tussen de 10 à 15 jaar oud.

Waarschijnlijk is tijdens WOI ook hier een groot deel van de bomen gekapt en zijn er maar beperkt oude bomen aanwezig. De oudste bomen zijn enkele Beuken, Am. eiken, Douglas, ... met omtrekken van meer dan 2,5 m en een leeftijd van 100 jaar of meer. Ook langs de Klaverdreef staan oudere Beuken.

Sluitingsgraad

In enkele zones met jonge opslag en sterk gedunde bestanden is de sluitingsgraad vrij laag (25-50%). In het merendeel van de bestanden is de sluitingsgraad tussen de 50 à 75% en in enkele naalddhoutbestanden en berkenbestanden is de sluitingsgraad meer dan 75%.

Bedrijfsvorm

Hooghout, waarbij de bomen als hoogstammen groeien, is nagenoeg de enigste bedrijfsvorm die wordt toegepast in de bosbestanden. In enkele bestanden (o.a. 1a, 2a, ...) zijn er nog relictten van hakhout van Tamme kastanje aanwezig.

Mengingsvorm

Onder mengingsvorm wordt de ruimtelijke positie van de bomen en/of boomgroepen van de verschillende soorten binnen een bestand verstaan. Het kan gaan om zowel stamsgewijs of groepsgewijs gemengde bestanden als homogene bestanden met één enkele boomsoort.

Er zijn enkele (9%) homogene bestanden met naalddhout of populier aanwezig, het merendeel (63%) van de bestanden hebben een stamsgewijze menging, de rest van de bestanden heeft een groepsgewijze menging.

2.3.2.2 Boomsoortensamenstelling

Hieronder worden de samenvattende gegevens van de bosbouwopnames voor het volledige gemeentelijk domein Merkerveld weergegeven. Voor een gedetailleerde weergave per bestand wordt verwezen naar de bestandsfiches in **Bijlage 1**.

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op 10 bosbouwopnames die in 2010 werden uitgevoerd. Zie voor situering proefvlakken **Kaart 2.4**.

Zaailingen

Tot de zaailingen worden alle exemplaren gerekend met een hoogte minder dan 2 meter.

Een goede verjonging is vooral kenmerkend voor bosbestanden met een voldoende vochtige bodem, een goed verterend bladstrooisel, een voldoende lichtklimaat en niet aaneensluitende kruidlaag.

Uit Tabel 2.3 blijkt dat vooral Amerikaanse eik als verjonging aanwezig is. Ook Wilde lijsterbes verjongt nog aanzienlijk en toch ook Douglas. Er groeit echter weinig van de verjonging door gezien in de hogere hoogteklassen (meer dan 0,5 m) nagenoeg geen exemplaren meer aanwezig zijn. De verjonging verschilt sterk van bestand tot bestand. Zo is er in de bestanden 1a, 2a en 3a veel verjonging (> 10.000 zaailingen/ha) maar vooral van ongewenste soorten als Am. eik en Douglas. In verschillende bestanden is er nagenoeg geen verjonging aanwezig en in de bestanden 10a en 11a is er veel verjonging van gewenste soorten als Wilde lijsterbes, Zoete kers, Zomereik, ...

Tabel 2.3: aandeel zaailingen per soort (aantal/ha) en per hoogteklasse

	<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
<i>Hoogte (cm): 50-99</i>				
	Witte els (Gruwe els)	42	Verspreid	NV
<i>Hoogte (cm): 0-49</i>				
	Amerikaanse eik	3092	Verspreid	NV
	Wilde lijsterbes (Gewone li)	1032	Verspreid	NV
	Douglaspasp	887	Verspreid	NV
	Zoete kers (Boskers)	504	Homogeen	NV
	Japanse lork	97	Verspreid	NV
	Tamme kastanje	94	Verspreid	NV
	Gewone vlier (zwarte vlier)	65	Verspreid	NV
	Hulst	46	Verspreid	NV
	Sitkaspasp	32	Verspreid	NV
	Zomereik	16	Verspreid	NV
	<i>Totaal</i>	5908		

Struiklaag

Tot de struiklaag behoren alle exemplaren met een hoogte van meer dan 2 meter en een omtrek kleiner dan 20 cm.

In de meeste bestanden is er maar een beperkte struiklaag aanwezig. In Tabel 2.4 zijn de samenvattende gegevens van de struiklaag voor het Merkerveld weergegeven. De invasieve soort Am. eik is beperkt aanwezig in de struiklaag, maar is de gemiddeld aantal struiken met ongeveer 300 ex./ha sowieso erg laag. Afgezien van enkele bestanden (o.a. 4a, 5a) waar berk goed vertegenwoordigd is, is er in heel wat bestanden nagenoeg geen struiklaag aanwezig of is Pontische rododendron er een

dominerende soort (hier niet meegenomen in de proefvlakken). Opvallend is nagenoeg de afwezigheid van Am. vogelkers in de struiklaag (enkele ex. in bestand 9a).

Tabel 2.4: aandeel struiken (levend en dood) per hectare en per hoogteklaas

<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
<i>Hoogte(cm): 400-600</i>				
Amerikaanse eik	22	0	Verspreid	NV
<i>Hoogte(cm): 200-400</i>				
Zachte berk	94	0	Verspreid	NV
Gewone esdoorn	59	0	Verspreid	NV
Tamme kastanje	50	0	Verspreid	NV
Gewone vlier (zwarte vlier)	27	0	Verspreid	NV
Zomereik	11	0	Verspreid	NV
Amerikaanse eik	10	0	Verspreid	NV
Wilde lijsterbes (Gewone li	8	0	Verspreid	NV
Zoete kers (Boskers)	11	0	Verspreid	KV
<i>Totaal</i>	292	0		

Boomlaag

De boomlaag omvat alle exemplaren met een omtrek van meer dan 20 centimeter.

In het gemeentelijk domein Merkerveld komen gemiddeld 386 bomen/ha voor. In sommige bestanden met jonge bomen als berk (zoals bestand 4a), Douglas (bestand 14a) of els kan de dichtheid hoger oplopen (tot 806 ex/ha), in de meeste oudere bestanden ligt de dichtheid rond de 300 bomen/ha.

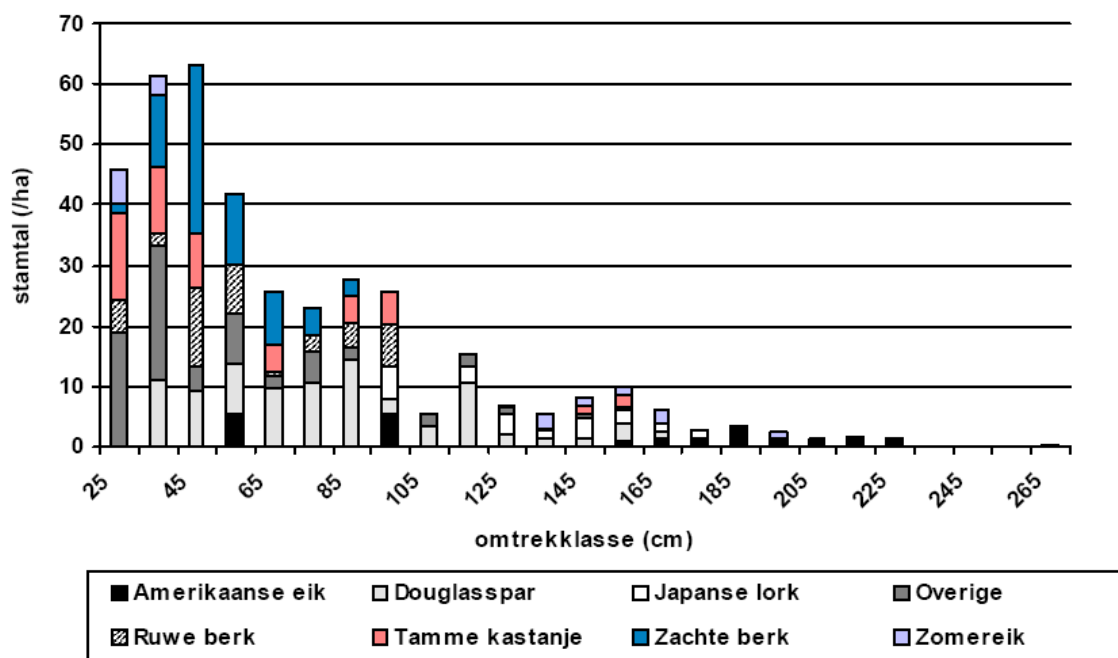
Douglaspasp is de algemeenste soort met ongeveer 25% van het grondvlak. Ook Am. eik heeft met 20% een belangrijk aandeel en samen met J. lork maken de 3 uitheemse soorten 60% van het grondvlak uit. Bij de inheemse soorten zijn Zomereik en berk (met vooral Zachte berk) de belangrijkste soorten, wel telkens met een aandeel kleiner dan 10% van het grondvlak.

Andere soorten als Weymouthden, Gewone es, Hazelaar, Grauwe abeel, Haagbeuk, ... komen verspreid en beperkt voor.

Tabel 2.5: *aandeel bomen per soort*

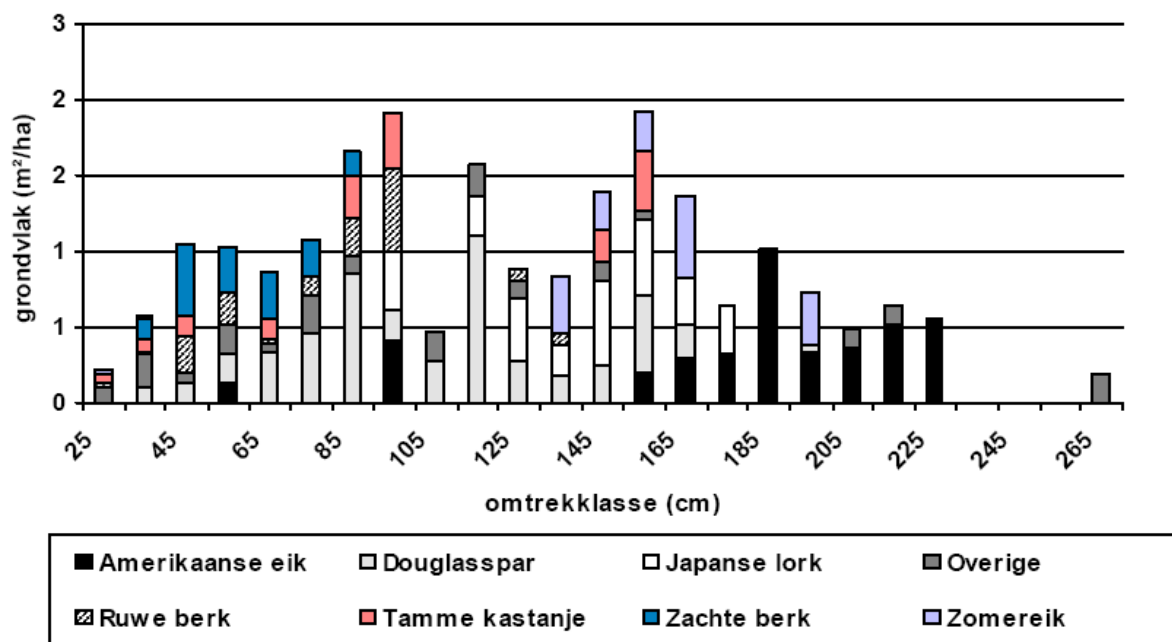
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>	
Douglasspar	89	23%	5,15	24%	60,5	28%
Amerikaanse eik	23	6%	4,17	20%	46,2	21%
Japane lork	21	5%	2,96	14%	36,0	16%
Zomereik	17	4%	1,81	9%	21,5	10%
Tamme kastanje	52	13%	1,71	8%	10,8	5%
Zachte berk	69	18%	1,58	8%	12,7	6%
Ruwe berk	45	12%	1,58	7%	14,0	6%
Sitkaspar	7	2%	0,62	3%	7,1	3%
cultuurpopulier	1	0%	0,49	2%	3,9	2%
Witte els (Grauwe el	20	5%	0,33	2%	2,3	1%
Zoete kers (Boskers	14	4%	0,23	1%	1,8	1%
Gewone esdoorn	15	4%	0,17	1%	1,0	0%
Zwarte els	8	2%	0,16	1%	1,1	1%
Schietwilg	4	1%	0,12	1%	0,9	0%
Totaal	386		21,1		220	

Figuur 2.12 geeft de stamtalverdeling weer volgens de omtrekklassen. In de laagste omtrekklassen is er een aanzienlijk aandeel Tamme kastanje (hakhout). Ruwe en Zachte berk maken een groot deel uit van het aantal bomen met een omtrek rond de 50 cm. Douglas wordt vanaf een omtrek van 70 cm een belangrijke soort, terwijl Japane lork en zeker Am. eik vooral in de hogere omtrekklassen aanwezig zijn.

Figuur 2.12: stamtalverdeling voor het bosgebied Merkerveld

De grondvlakverdeling wordt weergegeven in *Figuur 2.13*. De grafiek heeft een vrij onnatuurlijk verloop omdat ze gelijkmatig is verdeeld (in een meer natuurlijk bos is het verloop een gauss-curve) en er een piek ontbreekt (veelal rond de omtrekklassen 120 à 140 cm). Er is een opvallend aandeel bomen

nog aanwezig in de hogere omtrekklassen (meer dan 180 cm) wat wijst op een dunningsachterstand (hier vooral in de Am. eiken).

Figuur 2.13: grondvlakverdeling voor het bosgebied Merkerveld

Herkomst

Zoals uit Tabel 2.6 blijkt, bestaat slechts 27% (grondvlak) van het bomenbestand uit inheemse bomen.

Tabel 2.6: verhouding tussen inheemse en uitheemse boomsoorten

Groep	Stamtal		Grondvlak		Volume	
	(/ha)	(%)	(m²/ha)	(%)	(m³/ha)	(%)
Inheems	192	49,7%	5,8	27,4%	55	25,1%
Uitheems	194	51,3%	15,3	72,6%	165	74,9%
Totaal	386		21,1		220	

Dood hout

Dood hout is in het Merkerveld beperkt aanwezig. In de meeste bestanden is er beperkt dun (minder dan 60 cm omtrek) liggend dood hout aanwezig en zijn er vrijwel overal enkele dikkere (tussen 60 en 120 cm omtrek) liggende dode stammen aanwezig. Zeer dikke stammen (meer dan 120 cm) komen er maar weinig voor, zie ook Tabel 2.7.

Tabel 2.7: liggend dood hout per bestand

Bestand	dun * (stuks/ha)	dik (stuks/ha)	zeer dik (stuks/ha)
1a	5-100	1-10	geen
2a	5-100	1-10	1-3
3a	5-100	1-10	geen
4a	5-100	1-10	geen
5a	5-100	1-10	geen
6a	<5	1-10	geen
7a	5-100	geen	geen

Bestand	dun * (stuks/ha)	dik (stuks/ha)	zeer dik (stuks/ha)
8a	<5	1-10	geen
9a	5-100	1-10	1-3
10a	5-100	1-10	1-3
11a	geen	geen	geen
12a	geen	geen	geen
13a	5-100	1-10	1-3
13b	<5	geen	geen
14a	>100	>30	>3
14b	>100	11-30	geen
15a	5-100	1-10	geen
16a	5-100	1-10	geen
17a	<5	1-10	geen

Standaard dood hout is er maar weinig aanwezig (zie Tabel 2.8), namelijk 2,4 m³/ha wat overeenkomt met 1,1% van het houtvolume. Zelfs met het deel liggend dood hout meegerekend zal in kader van de criteria duurzaam bosbeheer de streefwaarde van 4% dood hout (zowel liggend als staand dood hout samen) in het plangebied niet gehaald worden.

Tabel 2.8: aandeel staand dood hout per soort

Standaard Dood Hout							
Boomsort	Sortiment	Stamtal		Grondvlak		Volume	
Ruwe berk	zeer dik	1	3%	0,09	29%	0,9	36%
Douglaspars	dik	1	4%	0,02	7%	0,2	8%
Ruwe berk	dun	5	29%	0,07	22%	0,4	19%
Fijnspar	dun	3	15%	0,05	14%	0,3	14%
Japanse lork	dun	1	5%	0,02	6%	0,2	7%
Zachte berk	dun	4	24%	0,03	10%	0,1	6%
Douglaspars	dun	1	4%	0,02	6%	0,1	6%
Zomereik	dun	3	15%	0,02	6%	0,1	3%
		19		0,32		2,4	

2.3.2.3 Dendrometrische gegevens

Om inzicht te verkrijgen in de opbouw van het bos werd in 2010 een bosinventarisatie uitgevoerd, waarbij aan de hand van 10 proefvlakopnames de bosbestanden werden opgemeten. De inventaris is zowel kwantitatief als kwalitatief georiënteerd en dient om enerzijds het stamtal en grondvlak, anderzijds de bestandssamenstelling te bepalen.

De ligging van de dendrometrische proefvlakken is terug te vinden op **Kaart 2.4**.

In Tabel 2.9 is per bestand een overzicht gegeven van de dendrometrische gegevens en dit zowel voor levend als dood hout. Een gedetailleerde uitwerking van deze gegevens per bestand zijn weergegeven op de bestandsfiches in **Bijlage 1**.

Tabel 2.9: Overzicht van het stamtal, grondvlak en volume per bestand (op basis van de bosbouwopnames)

Bestand	Levend hout			Dood hout		
	Stamtal (#bomen/ha)	Grondvlak (m ² /ha)	Volume (m ³ /ha)	Stamtal (#bomen/ha)	Grondvlak (m ² /ha)	Volume (m ³ /ha)
1a	550	33,9	356	/	/	/
2a	324	27,4	275	/	/	/
3a	305	26,3	265	/	/	/
5a	629	13,7	116	39	0,29	1,3
9a	442	40,1	454	/	/	/
10a	717	15,7	117	118	1,38	8,6
11a	511	15,8	119	39	0,75	6,9
13b	688	24,2	180	/	/	/
14a	806	41,0	520	49	1,96	16,7
16a	354	29,1	371	79	2,09	17,5

2.3.3 Biologische waarderingskaart

De Biologische waarderingskaart vormt een gebiedsdekkende inventaris van de Vlaamse biotopen. De biologische waardering is gebaseerd op vier criteria, namelijk zeldzaamheid, biologische kwaliteit, kwetsbaarheid en vervangbaarheid.

Op de Biologische waarderingskaart (basis versie 2b, INBO) van het plangebied zijn de meeste loofhoutbestanden als biologisch zeer waardevol aangeduid, de naaldhoutbestanden en jonge aanplanten zijn aangeduid als biologisch waardevol. Zie **Kaart 2.6**.

In het plangebied onderscheidt men volgende karteringseenheden of vegetatiekundige formaties:

Eikenbossen

Het merendeel van de loofhoutbestanden op de drogere gronden zijn gekarteerd als zuur eikenbos (**qs**) en als (weinig ontwikkeld) eiken-berkenbos (**qb**). Veelal is er een beperkte inmenging met naaldhout. De kruidlaag is in de meeste bestanden vrij ruderaal en vrij homogeen (vooral bramen en Brede stekelvaren).

De bestanden 4a en 5a zijn gekarteerd als opslag (**sz**) maar zijn eigenlijk te typeren als jong eiken-berkenbos (**qb**).

Valleibossen

Bestand 11a wordt als valleibosje, namelijk een nitrofiel alluviaal elzenbos (**vn**) gekarteerd.

Populieraanplanten

Homogene aanplanten van populieren zijn beperkt tot de bestanden 13a en 13b die zijn gekarteerd als populierenaanplant op vochtige bodem (**lh**).

Naaldhoutaanplanten

Ongeveer de helft van het plangebied bestaat uit naaldhoutaanplanten. Het merendeel zijn Douglas- en Lorkenaanplanten met struiken (**pmb**) of bramen en varens (**pms**). Bestand 17a bestaat uit Grove denaanplant met struiken (**ppmb**).

Overige:

- In bestand 7a is er een zone met kapvlakte (**se**) gekarteerd.

- Op de westrand van bestand 10a is een bomenrij met Beuk (**kbf**) gekarteerd.

2.3.4 Actuele bostypering

In 2010 werden er 10 vegetatie-opnames volgens Braun-Blanquet gemaakt in bosbouwproefvlakken. De gegevens van de vegetatie-opnames in de bosbestanden zijn weergegeven in **Bijlage 1**.

De aanwezige bostypes zijn weergegeven op **Kaart 2.8**.

De vegetatieopnamen in de bosbestanden worden vegetatiekundig op naam gebracht met behulp van de een identificatieprogramma 'Bostypologie' dat in het Bosbeheerpakket (versie 3.43 – 2.16) van ANB is ingebracht. Deze identificatie volgt de typologie volgens Cornelis *et al.* (2009).

Op basis van de presentie, karakteristieke bedekking en indicatorwaarde (= product van trouw en presentie) worden (bos)plantengemeenschappen bekomen. In totaal worden er bij Cornelis 24 bostypes onderscheiden, ingedeeld onder 10 bostypegroepen (hoofdletter). In een sterdiagram wordt de verwantschap van een vegetatieopname met elk bostype weergegeven. Hoe meer het sterdiagram uitwijkt naar een welbepaald bostype, hoe groter de associatie met dit bostype.

Voor de duidelijkheid wordt in Tabel 2.10 een overzicht gegeven van de aangetroffen bostypes in Merkerveld volgens de vroeger gebruikte Bos&Groen-indeling (2001) en de recentere indeling volgens Cornelis *et al.* (2009).

Tabel 2.10: aangetroffen bostypes in het plangebied Merkerveld

Cornelis <i>et al.</i> (2009)	Tropres (Bos&Groen, 2001)
H2a: Eiken-Beukenbos met Brede en Smalle stekelvaren	Typisch Gierstgras-Beukenbos
I1: RG Dennen-Eikenbos met Gewone braam	Bramenrijk Eiken-Beukenbos
I4: RG Dennen-Eikenbos met Amerikaanse eik	Amerikaanse eik-Kastanjebos
I5: DG Dennen-Eikenbos met Pont. rododendron	Rododendronbos

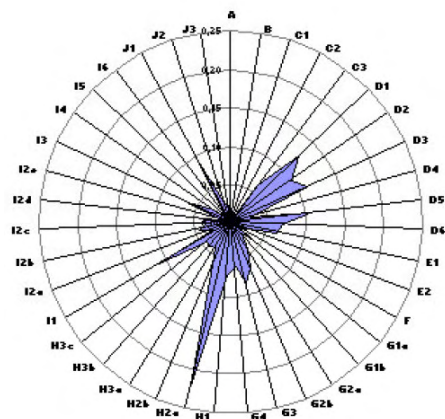
Volgende bostypes komen voor in Merkerveld:

Groep H: Eiken-Beukenbos

- H2A: EIKEN-BEUKENBOS MET BOSGIERSTGRAS EN WITTE KLAVERZURING, SUBTYPE MET BREDE EN SMALLE STEKELVAREN

Algemeen: Beuk en Zomereik zijn de voornaamste soorten in de boomlaag. Typische soorten in de kruidlaag zijn Borstgierstgras, Ruige veldbies, Witte klaverzuring, Lelietje-van-dalen, Dalkruid en Bosanemoon, vaak komen er ook heel wat bramen voor. Dit type is vooral aan te treffen in het Zoniën- en Meerdaalwoud en komt vooral voor op droge leembodems. Dit bostype van zure leembodems is extreem gevoelig aan verdere verzuring en zijn die bodems extreem gevoelig voor permanente compactatie (IJle zegge is hiervan een indicator). Het vermijden van homogene bestanden van Beuk en Zomereik is belangrijk en is voldoende bijmenging van soorten met mild strooisel in zowel de boom- als onderetage is een aandachtspunt.

Merkerveld: wordt aangetroffen in de populierenbestanden van 13a en 13b en wijkt daarmee af van de gebruikelijke standplaats. De kensoorten zijn maar beperkt aanwezig of ontbreken.

Figuur 2.14: bostypespectrum voor H2a Eiken-Beukenbos met Bosgierstgras en Witte klaverzuring

Groep I: Dennen-Eikenbos

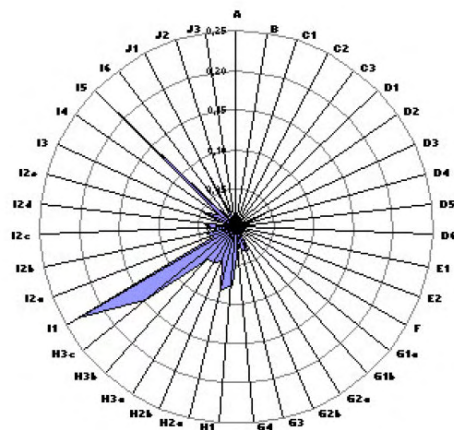
De Dennen-Eikenbossen zijn typisch voor de voedselarme, droge en zure zandgronden in de Kempen en op de Vlaamse zandrug. De meeste bossen van dit type worden gedomineerd door aanplanten van Grove of Corsicaanse den die de van nature dominerende soorten Zomereik en Ruwe berk naar de achtergrond verdrijven. Deze bossen zijn meestal ontstaan door het bebossen van heidegebieden en zijn de meeste heidesoorten intussen verdwenen en vervangen door de arme bosflora van het *Quercion*.

In Merkerveld werden meestal bostypes behorend tot de groep van de Dennen-Eikenbos aangetroffen. Het onderscheid van de verschillende bostypes van die groep die in het plangebied voorkomen, is beperkt en is er veelal overlapping.

- I1: RG DENNEN-EIKENBOS MET GEWONE BRAAM

Algemeen: het is een algemeen type op voedselarme gronden met slechts weinig karakteristieke soorten en veelal ontstaan door bebossing met naaldbout van heidegebieden in de Kempen en op de Vlaamse zandrug. Naast Gewone braam zijn Brede en Smalle stekelvaren de meest abundante soorten. Het is een minder waardevol type met vaak soortenarme en structuurarme bestanden die vrij recent van oorsprong zijn.

Merkerveld: is het meest algemene bostype in het gebied met onder meer de jonge berkenbestanden in 4a en 5a maar ook de homogene Douglasbestanden in bestand 14a. In bestand 11a werd ook dit type bekomen maar is er ook een uitwaaiing naar het Essen-Elzenbos (D1).

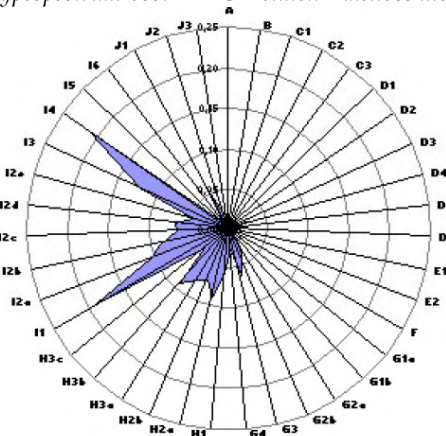
Figuur 2.15: bostypespectrum voor I1 RG Dennen-Eikenbos met Gewone braam

- I4: RG DENNEN-EIKENBOS MET AMERIKAANSE EIK

Algemeen: deze rompgemeenschap is door aanplant van Amerikaanse eik (en soms ook Tamme kastanje) een verarmde vorm van het Dennen-Eikenbos. De grote, vlakke bladeren van beide soorten vormen een dikke, slecht verterende strooisellaag waardoor de kieming van andere soorten sterk wordt bemoeilijkt.

Merkerveld: wordt aangetroffen in de bestanden 1a en 3a, maar is ook vertegenwoordigd in bestand 2a.

Figuur 2.16: bostypespectrum voor I4 RG Dennen-Eikenbos met Amerikaanse eik

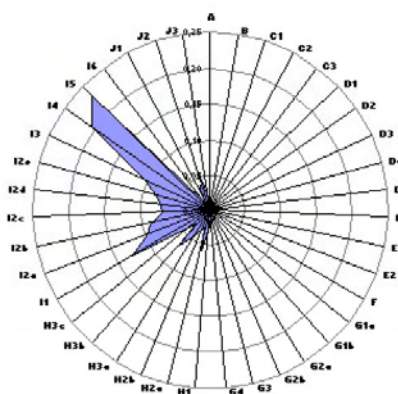

- I5: DG DENNEN-EIKENBOS MET PONTISCHE RODODENDRON

Algemeen: deze derivaatgemeenschap is door aanplant of verwildering van Pontische rododendron een verarmde vorm van de zuurminnende bostypes en dan vooral het Dennen-Eikenbos. Door het massale voorkomen van Pontische rododendron is de soortenrijkdom van de struik- en kruidlaag sterk gereduceerd. Vaak gaat het om bossen in de tuin- of parksfeer.

Merkerveld: wordt aangetroffen in de bestanden 2a en 15a, maar is meer vertegenwoordigd in het plangebied dan is weergegeven.

Figuur 2.17: bostypespectrum voor I5 DG Dennen-Eikenbos met Pontische rododendron

Rogister-ecogram

Om dit ecogram te bekomen, gebruikte Rogister de Ellenberggetallen R (zuurtegraad), N (stikstofwaarde) en F (vochtwaarde) om elk bostype in een tweedimensionele ruimte te plaatsen die de ecologische positie van de abiotische factoren vochttoestand en voedselbeschikbaarheid van de bodem (is gerelateerd met de humuskwaliteit) duidelijk maakt. De bekomen gemiddelde Ellenbergwaarden per proefvlak worden uitgezet in het Rogister-ecogram met als referentie (de zwarte lijnen) een overlay van de bosinventarisatietypologie (*Figuur 2.18*).

Voor de classificatie van de bosgemeenschappen volgens Rogister (1985) werd gebruik gemaakt van de verwachtschap op basis van de Ellenberggetallen (Ecologische VerwantschapsCoëfficiënt of EVC). De ecogrammen worden opgesteld op basis van de gemiddelde Ellenberggetallen voor vocht (mF), zuurtegraad (mR) en stikstof (mN) voor elk bostype. Deze parameters geven een indicatie van de vochttoestand en de humuskwaliteit of de snelheid waarmee de humus wordt afgebroken zodat de ecologische plaats van elke plantenopname ten opzichte van deze twee omgevingsfactoren duidelijk wordt.

Naast deze positionering t.o.v. de abiotische parameters zuurtegraad, voedselrijkdom en bodemvocht, geeft deze grafiek ook de overeenkomst weer tussen de vegetatieopnames en de Vlaamse bostypes (Roelandt, 2001). De zwarte lijnen en de hoofdletters wijzen op de begrenzing van de ecologische zones die samenhangen met de Vlaamse bostypes. Deze afgebakende zones mogen niet als absolute grenzen worden beschouwd; ter hoogte van een grens is er een overgangszone tussen het ene en het andere bostype. Voor sommige opnames met een belangrijk aandeel aan storingssoorten - waarvoor geen gewogen Ellenbergwaarden berekend kunnen worden - kan het voorkomen dat de punten in de grafiek een uitbijter vormen en buiten de ecologische zones (volgens de bostypologie) terechtkomen.

De begrenzing van de ecologische gebieden in dit ecogram komt overeen met de volgende bostypes:

- BQ: Berken-Eikenbos (Betulo-Quercetum)
- FQ: (Winter)Eiken-Beukenbos (Fago-Quercetum)
- SC: arme Eiken-Haagbeukenbos (Stellario-Carpinetum)
- MF: Gierstgras-Beukenbos (Milio-Fagetum)
- EC: Hyacintrijk Eiken-Haagbeukenbos (Endymio-Carpinetum)
- PC: Vochtig Eiken-Haagbeukenbos (Primulo-Carpinetum)
- UFtyp: typisch Iepen-Essenbos (Ulmo-Fraxinetum typicum)
- UFaln: Vochtig of Elzenrijk Iepen-Essenbos (Ulmo-Fraxinetum alnetosum)
- PF: Elzen-Essenbos (Pruno-Fraxinetum)
- CA: Moesdistel-Elzenbroek (Kalk-Elzenbroek) (Cirsio-Alnetum)
- FA: Ruijt-Elzenbos (Filipendulo-Alnetum)
- CEA: Gewoon of mesotroof Elzenbroek (Carici elongatae-Alnetum)
- LQ: Elzen-Eikenbos (Lysimachio-Quercetum)

In de X-as is de mate van afbraak van het strooisel of dus het humustype uitgezet. Deze wordt bekomen uit het product van de zuurtegraad (mR^4) en de stikstofgraadklasse (mN^5) of dus voedselrijkdom. Deze is oplopend van mor, moder naar mull als volgt:

mR x mN	Benaming humustype
$\leq 3,0$	mor (heide-mor : Ericacae)
] 3,0 – 6,4]	mor (andere dan heide-mor)
] 6,4 – 14,4]	moder
] 14,4 – 18,2]	mull-moder
] 18,2 – 23,0]	zure mull
] 23,0 – 27,5]	typische mull
$> 27,5$	aktieve mull

De Y-as komt overeen met de vochtklasse als volgt, deze gaat van soorten die gebonden zijn aan zeer droge omstandigheden (xerofielen) naar soorten die gebonden zijn aan natte standplaatsen (hygrofielen):

⁴ mR = het gewogen gemiddelde van de Ellenbergindicator voor de zuurtegraad in de bovenste bodemlagen R.

⁵ mN = het gewogen gemiddelde van de Ellenbergindicator voor de nitrificatie N, dus mN.

mF	Benaming vochtklasse
< 1,5	xerofiel
1,5 - 2,0	xeroclien-xerofiel
2,0 - 2,5	xerofiel-xeroclien
2,5 - 3,5	xeroclien
3,5 - 4,0	mesofiel-xeroclien
4,0 - 4,5	xeroclien-mesofiel
4,5 - 5,5	mesofiel
5,5 - 6,0	hygroclien-mesofiel
6,0 - 6,5	mesofiel-hygroclien
6,5 - 7,5	hygroclien
7,5 - 8,0	hygrofiel-hygroclien
8,0 - 8,5	hygroclien-hygrofiel
8,5 - 9,5	hygrofiel

Abiotische typering voor de verschillende bosplaatsen o.b.v. mR x mN/mF-ecogram:

In Figuur 2.18 wordt het mF/mR.mN-ecogram (Rogister, 1985) weergegeven van de vegetatie-opnames in het plangebied.

Op basis van de **zuurtegraad** vallen met uitzondering van de opnames in bestanden 11a en 13b de overige opnames binnen de klasse acidofiel of acidofiel-acidoclien. Wat logischerwijs overeenkomt met de bodemtypering van zandig en zuur is. In de bestanden 11a en 13b (en bij uitbreiding de volledige westrand) valt de zuurtegraad in de klasse neutroclien, te wijten aan de natte lemige zandbodems.

De **voedselrijkdom** van de bodem is van de meeste proefvlakken matig tot zelfs hoog (matige tot zeer sterke nitrificatie), dus de bodem in het plangebied zijn vnl. matig voedselrijk.

Uit bovenstaande moet blijken dat de **strooiselafbraaksnelheid** (oplopend volgens de X-as) in de meeste proefvlakken matig tot goed verloopt: In de bestanden 4a en 5a is er een mor-humustype aanwezig, wat nog aanleunt bij heidegrond. De overige opnames behoren tot het moder-type en de opnames in de bestanden 11a en 13b behoren tot actieve mull. Deze parameter is uiteraard niet enkel bepaald door de bodemtoestand maar tevens door de samenstelling van de boomlaag. Traditioneel zullen soorten met een sneller verterend bladstrooisel dus ook weerspiegelen in onderliggende kruidlaag en bijgevolg een hogere afbraaksnelheid hebben. Gezien de beperkte ouderdom van de aanplanten met soorten met een betere strooiselvorming is dit nog niet merkbaar binnen het plangebied.

De **vochtklasse** in de meeste proefvlakken is matig vochtig (mesofiel) (de mF waarde op de Y-as ligt grotendeels tussen 5 en 6).

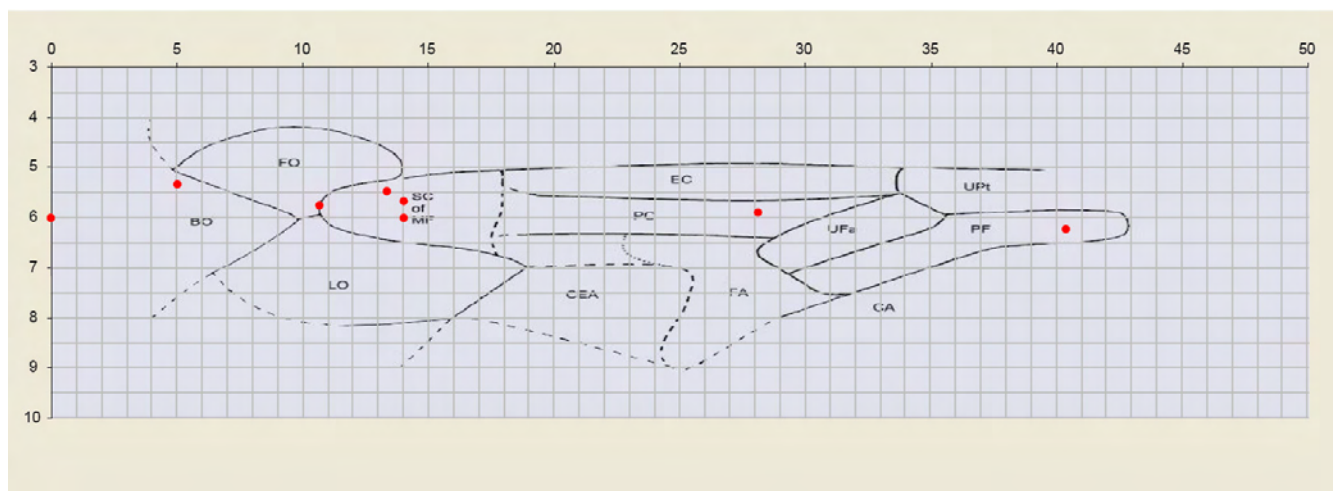
Het bos in het plangebied kan worden gekarakteriseerd als **matig vochtig, matig voedselrijk bos op matig zure grond met een moder humus**. Dominantie van naalddhout of loofboomsoorten met een slecht verterend bladstrooisel (waaronder Zomereik) weerspiegelen eveneens in zuurdere humustypes en een matige tot slechte afbraaksnelheid.

Biotische typering voor de verschillende bosplaatsen o.b.v. mR x mN/mF-ecogram:

De opname in bestand 5a ligt volgens de Vlaamse bostypologie binnen het **Berken-Eikenbos** (BQ - *Betulo-Quercetum*). De opnames in de bestanden 1a, 3a, 9a, 10a en 14a zijn geclusterd binnen het **Gierstgras-Beukenbos** (MF – *Milio Fagetum*). De opname in bestand 11a ligt in het gebied van het **vochtig Eiken-Haagbeukenbos** (PC – *Primulo-Carpinetum*). De opname in bestand 13b ligt in het gebied van het **Elzen-Essenbos** (PF – *Pruno-Fraxinetum*).

Dit wijkt deels af met de bostypes aangetroffen volgens Cornelis *et al.* waarbij de meeste opnames onder de groep van de Dennen-Eikenbossen vallen. In het ecogram komt de nuance naar abiotische verschillen beter tot uiting.

Figuur 2.18: Register-ecogram van de opnames in Merkerveld

Vergelijking met de Potentieel natuurlijke vegetatiekaart

Zoals op de PNV-kaart (**Kaart 2.9**) is weergegeven, is het grootste deel van het plangebied ingetekend als arm Eiken-Beukenbos en Eikenbos, natte variant en een beperkt deel als droge variant van het arm Eiken-Beukenbos. De westrand is ingetekend als Elzenbroekbos. Dit komt ongeveer overeen met de resultaten uit de ecogram. Gezien echter de PNV gebaseerd is op de bodemkaart die in de jaren '60 werd opgemaakt en er ondertussen een verdroging heeft plaatsgegrepen, zal momenteel het grootste deel van plangebied tot de droge variant van bovenvermelde bostypes behoren.

foto links: jong berkenbestand in 4a – foto rechts: gesloten naaldboutbestand in zuidrand bestand 7a

2.3.5 Flora

Bijzondere flora is weergegeven op **Kaart 2.7**. De kruistabel van de soorten en opnames is weergegeven in **Bijlage 2**.

2.3.5.1 Oud-bosplanten

Het Merkerveld is niet meer dan 200 jaar bebost en mede hierdoor is de aanwezigheid van oud-bosplanten beperkt. Oud-bosplanten worden vooral aangetroffen langs dreven en grachten die waarschijnlijk al deels aanwezig waren in het meer open landschap tot het einde van de 18de eeuw. Zo komt langs de Bruggeweg ter hoogte van bestand 2a vrij veel Bleeksporig bosviooltje voor en is er ook een vlek met Dalkruid aanwezig. Langs de Parkdreef komen vrij veel bosviooltjes voor en in de Mottedreef tussen bestanden 4a en 5a staat Dalkruid. In bestand 9a komt net ten noorden van de poel 'het Eendeputje' vrij veel Dalkruid voor.

Langs de westrand van bestand 7a komt een vlek Bosanemoon voor. Deze oud-bossoort zou er echter enkele jaren geleden daar geplant zijn geworden.

Tabel 2.11: aangetroffen oud-bosplanten (naar Cornelis, 2009) in het Merkerveld (voorjaar 2010)

Nederlandse naam	binding aan oud bos	KFK	voorkomen in Merkerveld
Bleeksporig bosviooltje	sterk	7	vrij algemeen voorkomend langs dreven en gracht in bestanden 2a, 3a, 7a en 9a
Dalkruid	sterk	6	grote vlek in bestand 9a, verder ook in 2a en tussen 4a en 5a
Dubbelloof	matig	6	regelmatig vooral langs de grachtoevers aan te treffen, zo in 4a en 5a
Gewone salomonszegel	sterk	9	Komt in klein aantal voor
Grote muur	sterk	9	2 groeiplaatsen in bestand 11a
Pilzegge	sterk	6	komt in klein aantal voor onder meer in 2a en 3a
Valse salie	sterk	9	vrij algemeen
Wijfjesvaren	sterk	9	komt in klein aantal voor onder meer in 11a
Wilde kamperfoelie	matig	10	komt in klein aantal verspreid over het plangebied voor oa. 13a, 10a, 11a

2.3.5.2 Vermeldenswaardige soorten

Als vermeldenswaardige soorten werden in het plangebied van Merkerveld aangetroffen (zie **Kaart 2.7**):

- **Struikhei** (KFK 8, Rode lijst: achteruitgaand): komt lokaal vrij algemeen voor en dit in de bestanden 2a en 3a en op de oostrand van bestand 1a. Zeker in het oostelijk deel van het plangebied duikt de soort op waar er sterk is gedund of waar er een windval is geweest.
- **Gewone dophei** (KFK 6, Rode lijst: achteruitgaand): op de oostrand van bestand 1a werd één exemplaar aangetroffen.
- **Klein glikkruid** (KFK 3): is zeker in West-Vlaanderen een zeldzame soort en komt voor op zure, zandige bodems. Centraal in bestand 9a werd de soort aangetroffen.
- **Echt duizendguldenkruid** (KFK 6): komt talrijk voor in het graslandje in bestand 7a.

- **Heischrale soorten:** vooral langs de dreven en paden komen minder algemene soorten die gebonden aan zure en voedselarme omstandigheden. Zo onder meer **Tormentil** (KFK 8, Rode lijst: achteruitgaand) langs Doolhofpad en in bestand 9a, **Veelbloemige veldbies** (KFK 7) langs Doolhofpad, **Muizenoor** (KFK 8, Rode lijst: achteruitgaand) langs schrale berm net ten westen van bestand 13b.
- **Veenmos sp.:** deze vrij zeldzame mossoort werd aangetroffen aan de noordrand van bestand 7a, aan de poel in dit bestand en zou ook voorkomen in de gracht op de zuidrand van de Vasedreef (med. Koen Maertens). Het eveneens vrij zeldzame **Rendiermos sp.** werd in de noordwesthoek van bestand 4a aangetroffen.

In het vroeger bosbeheerplan is er de vermelding van het voorkomen van Kleine valeriaan (Rode lijst: kwetsbaar) in het graslandje in bestand 7a. Er zijn bij deze melding geen verdere specificaties vermeld, de soort is er momenteel zeker niet aanwezig. Ook zou Pilvaren (Rode lijst: kwetsbaar) eind de jaren '90 aan de poel in bestand 7a aanwezig geweest zijn.

Koningsvaren komt in het gebied voor, mogelijks is ze er aangeplant (schrift. med. Erwin Deros).

foto links: Dalkruid langs Mottedreef – foto rechts: zone met relict van Struikheide oostrand bestand 1a

2.3.5.3 Autochtone bomen en struiken

In 2004 werd een inventarisatie van autochtone genenbronnen van bomen en struiken in en rond het Merkemveld uitgevoerd (Maes *et al.*, 2005). In bestand 7a werd een opname uitgevoerd (opname ZE35). Deze gegevens werden in 2011 geactualiseerd.

Volgende interessante autochtone genenbronnen zijn aanwezig (met vermelding van categorie)⁶ in het plangebied:

- **Gelderse roos** (b-categorie): werd langs de gracht in bestand 7a aangetroffen. Werd in 2011 niet meer aangetroffen.

⁶ a = zeker autochtoon

b = waarschijnlijk autochtoon

c = mogelijks autochtoon

p of s = aangeplant of spontaan

- **Haagbeuk** (b/c-categorie): aan de westrand van bestand 7a staat er een zware Haagbeuk (omtrek 2,20 m). Hoogstwaarschijnlijk werd deze boom bij de aanleg van het kasteelpark aangeplant zodat de categorie maximaal c/p kan zijn.
- **Zachte berk** (b/c-categorie): komt vooral in de bestanden 4a en 5a massaal voor. De talrijke aanwezigheid van Zachte berk is een indicatie dat het gebied voeger (tijdelijk) natter moet zijn geweest.
- **Zwarte bes** (b-categorie): werd ook in bestand 7a aangetroffen maar werd in 2011 niet meer aangetroffen.

Andere soorten als Aalbes en Kruisbes (bestand 13a) komen voor maar is hun autochtoon karakter twijfelachtig gezien de aanwezigheid van de talrijke weekendverblijven waaruit deze soorten kunnen verwilderen.

Van andere algemene soorten als Spork, Wilde lijsterbes, Ruwe berk, ... zijn ook wel autochtone genenbronnen aanwezig maar zijn deze gezien hun algemene verspreiding minder belangrijk.

Gezien de beperkte ontwikkelingsgeschiedenis van het Merkerveld als bosgebied zijn er weinig waardevolle autochtone genenbronnen aanwezig.

2.3.5.4 Invasieve soorten

In Merkerveld is als belangrijkste invasieve soort in de boomlaag **Amerikaanse eik** aanwezig. Vooral in de bestanden 2a en 3a is de soort nog algemeen aanwezig en zijn er dikke exemplaren aanwezig in de bestanden 9a en 10a. In de dreef van de Klaverdreef staan er 6-tal vrij zware exemplaren. Ook **Douglas** is hier te beschouwen als een invasieve soort, de soort verjongt er vrij gemakkelijk en kan zich sterk uitbreiden. **Japanse lork** en **Reuzenzilver spar** verjongen beperkt en lokaal.

Amerikaanse vogelkers is door intensieve bestrijding in het plangebied maar weinig aanwezig. Wel komt **Pontische rododendron** vooral nog voor in de randzones en geïsoleerde bestanden (15a, 17a) van het plangebied. Door een intensieve bestrijding sinds begin de jaren '90 is de soort zeker in het centraal deel onder controle.

Op de oostrand van bestand 4a, in 10a en in de oostrand van 13a (vrij talrijk) komt de exoot **Bonte gele dovenetel** als verwilderde tuinsoort voor. In de noordoosthoek van bestand 10a komt **Ierse klimop**, verwilderd vanuit een tuin, voor.

Een bestrijding van de probleemsoorten in de struik- en kruidlaag en een strikte opvolging van de invasieve soorten in de boomlaag is noodzakelijk. Ook rond de vervallen weekendverblijven worden de aangeplante tuinsoorten als Laurierkers verwijderd.

2.3.5.5 Paddenstoelen

Voor het Merkerveld zelf zijn geen gedetailleerde opnamegegevens beschikbaar. In het aanpalende natuurdomein Doeveren zijn tot september 2004 niet minder dan 237 verschillende soorten paddenstoelen waargenomen (bron: Natuurpunt inZICHT, sept). Een belangrijk deel daarvan komen naar alle waarschijnlijkheid ook in Merkerveld voor.

2.3.6 Bosdifferentiërende elementen

In het bosdomein komen een aantal bosdifferentiërende elementen (*Kaart 2.7*) voor:

2.3.6.1 Poelen

Er zijn enkele poelen in het plangebied aanwezig, namelijk:

- **'Eendeputje' in 9a:** deze langwerpige poel ($\pm 200 \text{ m}^2$) staat in verbinding met de aangrenzende gracht. De overstort die aanwezig is, functioneert niet meer. In de poel is er vrij veel Oeverzegge aanwezig. De poel is deels verland en wordt zeker het westelijk deel sterk beschaduwd.
- **Poel in 9a:** langs het pad ligt nog een kleine poel (25 m^2) die nagenoeg altijd droog staat.
- **Poel in 7a:** op de westrand van het graslandje ligt een poel die is ontstaan door in 1995 het verder uitgraven van een springput voor paarden. Er is veel Grote lisdodde en kroos aanwezig en is de westrand beschaduwd.
- **Depressie in 13b:** op de oostrand van bestand 13b ligt een depressie die verder als bospoel kan worden ontwikkeld.

2.3.6.2 Dreven

De verschillende dreven met bomen in het plangebied werden geïnventariseerd. De dreven zijn weergegeven op *Kaart 2.8*.

De belangrijkste dreven met dreefbomen zijn aanwezig:

- **Parkdreef:** de dreef (110 m) is halfverhard en de dreefbomen aan de zuidkant (enkel deze behoren tot het plangebied) bestaan uit oude Beuken (met omtrekken tot 3 m) en recentere aanplant van Beuken (ongeveer 80 cm omtrek). Net ten westen van het Adampad staat nog een vrij zware Zomereik. De bermen op de zuidrand zijn heischraal. In een deel van de oude Beuken zijn dode takken aanwezig.
- **Vasedreef:** landschappelijk de meest typerende dreef in het plangebied. Deze dreef is halfverhard (steenslag) en er is aan beide zijden een dubbele rij met (Rode) Beuken aanwezig met een omtrek tussen de 80 en 180 cm.
- **Klaverdreef:** deze dreef loopt langs de volledige oostgrens van het plangebied. Het noordelijk deel (boven de Vasedreef) bestaat uit enkele vrij jonge Zomereiken maar is niet als een dreef te bestempelen. Tussen de Vasedreef en het Doolhofpad is er aan beide zijden een rij Zomereiken aanwezig. Het zuidelijk deel (ten zuiden van het Doolhofpad) bestaat uit een enkele en een dubbele rij met dreefbomen van Beuk (220 m) met aan de oostzijde zware exemplaren van Beuk. Ten zuiden van de Nieuwedreef zijn de dreefbomen onderbroken en komen aan de westzijde Am. eik voor (90 m). In het noordelijk deel is aan de oostzijde deels een houtkant aanwezig en in het zuidelijk deel komt er heidevegetatie voor.
- **Nieuwe dreef:** in deze korte dreef (75 m) staan er rij Beuken met omtrek van 60 tot 120 cm.
- **Keunhekkendreef:** een merkwaardige dreef met berken die nog verder doorloopt buiten het plangebied.
- **Mierenboswegel:** in het noordelijk deel komt een dreef voor met zware Beuken, de westzijde van

de dreef maakt geen deel meer uit van het plangebied. Tussen de Beuken zijn afwisselend paardekastanjes geplant.

- **Houtdreef:** in de Houtdreef staan er aan beide zijden (over 130 m) een rij met zware Reuzenzilverparren (met omtrekken meer dan 250 cm!) en enkele Douglas en Reuzenlebensbomen (*Thuja*) er tussen.
- **Bruggeweg:** een vrij jonge aanplant met Beuk aan één zijde van dit pad. De bomen dienen wel dringend vrijgesteld te worden.

Tabel 2.12: dreven in het plangebied

Naam	Soort	enkel/ dubbel*	onder- broken	lengte (m)	plant- afstand (m)	gem. omtrek (cm)	breedte pad (m)
Parkdreef	Beuk	dubbel (x2)	matig	110	8	80/260	8 (+ 4 tussen bomenrij)
Vasedreef	Beuk	dubbel	weinig	180	6	80/180	6 (+ 4 tussen bomenrij)
Klaverdreef (Vasedreef- Doolhofpad)	Zomereik	dubbel	weinig	80	7	120	5
Klaverdreef (Doolhofpad- Nieuwedreef)	Beuk	dubbel (x2)	niet	200	6	50/180	
Klaverdreef (Nieuwedreef- Bruggeweg)	Am. eik en Beuk	dubbel (x2)	matig	80	6	240	6 (+6 tussen bomenrij)
Nieuwedreef	Beuk	dubbel	niet	60/100	6	75	4
Bestand 16a	Reuzenlebens boom	dubbel	weinig	60	5	80	4
Keunhekkendreef	Ruwe berk	dubbel	weinig	80	6	120	5
Mierenbos- wegel	Beuk	dubbel	niet	100	14	220	6
Houtdreef	Reuzenzilver- spar	dubbel	matig	100/250	4	130	6
Bruggeweg	Beuk	enkel	veel	70	6	200	6

* enkel = aan één zijde van pad – dubbel = aan beide zijden van pad – dubbel (x2) = aan beide zijden van pad met dubbele rij bomen aan één zijde

foto links: dubbele Beukendreef in Vasedreef – foto rechts: dreef met Ruwe berk in Keunhekkendreef

2.3.6.3 Merkwaardige bomen

Er komen verschillende zware bomen voor in het plangebied met een concentratie in bestand 7a. De meeste van deze bomen behoorden vroeger tot het kasteelpark. Op Kaart 2.7 zijn de belangrijkste zware bomen (met veelal omtrek meer dan 2,5 m) weergegeven.

De belangrijkste hiervan zijn:

- **Beuk:** in het plangebied staan er heel wat zware Beuken. Langs de Parkdreef staat er een rij oude Beuken, ook aan de oostkant van de Klaverdreef staan er verschillende Beuken met omtrekken tot 2,5 m. In bestand 7a staan er twee opvallende dode Beuken, waarvan er één is gekend als 'Eva'. Deze twee dode bomen zijn belangrijke doodhout-elementen en zijn visueel-landschappelijk aantrekkelijk.
- **Haagbeuk** met omtrek van ongeveer 2,2 m langs het pad aan de westkant van bestand 7a.
- **Zomereik:** in bestand 7a twee bomen met een omtrek van ongeveer 2,5 m.
- **Tamme kastanje:** in de noordrand van bestand 10a staat een exemplaar met een omtrek van 2,6 m.
- **Amerikaanse eik:** verspreid in het plangebied verschillende zware bomen met een drietal bomen met omtrek meer dan 2,5 m. In de Klaverdreef op de oostkant van bestand 1a staan 6 zware Am. eiken in de dreef.
- **Douglas:** vooral in bestand 7a enkele zware exemplaren met omtrek van ongeveer 2,5 m.
- **Weymouthden:** in de zuidrand van bestand 7a een exemplaar met een omtrek van 2,3 m.
- **Reuzenzilverspar:** in de Houtdreef staan er twee exemplaren met een omtrek van ongeveer 3 m.

foto links: zware Haagbeuk in 7a – foto midden: zware Beuken in Parkdreef – foto rechts: 'Eva'-boom (Beuk)

Ongeveer halverwege het Doolhofpad is er een **boomcirkel** aanwezig die bestaat uit Beuken. Dit is een relict van het vroegere park en was er waarschijnlijk vroeger een klein doolhof aanwezig gezien er rond de boomcirkel nog concentrische cirkels herkenbaar zijn.

2.3.7 Fauna

Er is geen gerichte inventarisatie van de fauna in het plangebied gebeurd. Wel zijn er losse eigen waarnemingen (voorjaar en zomer 2010) genoteerd en literatuurgegevens verzameld.

2.3.7.1 Avifauna

Er werd geen gerichte inventarisatie van de broedvogels in het plangebied uitgevoerd. Toevallige waarnemingen omvatten een broedgeval van **Sperwer** in bestand 14a en het vrij algemeen voorkomen van **Boomklever**.

In het vroeger bosbeheerplan (1999) is een uitgebreide lijst met broedvogels voor het gebied opgenomen. Het is echter enkel een opsomming van soorten zonder verdere specificaties zodat die gegevens weinig bruikbaar zijn.

2.3.7.2 Zoogdieren

Er zijn enkele waarnemingen van **Ree** in het gebied. **Konijn** en ook wel **Haas** zijn aanwezig.

Rode eekhoorn is opvallend algemeen in het plangebied.

Er is door het INBO (Marternieuws, nr. 1) tussen januari en mei 2010 met behulp van fotovallen onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van marters in het gebied van Doeveren. Op 26 april 2010 werd er een vermoedelijke **Boommarter** gefotografeerd in Doeveren, **Steenmarter** en **Vos** werden met zekerheid vastgesteld. De vermoedelijke aanwezigheid van de zeldzame Boommarter in de omgeving van het plangebied is een belangrijk element naar onder meer het behoud van oude bomen.

Er is een waarneming van **Wild zwijn** in september 2010.

De ijskelder in bestand 6a werd ingericht als overwinteringsobject voor **vleermuizen**. Deze ijskelder wordt sinds 1980 nagenoeg jaarlijks geteld. Zoals uit de tabel blijkt werden er in 2002-'03 tot 34 overwinterende ex. geteld met vooral de aanwezigheid van de soorten Baard/Brandtsvleermuis en ook Watervleermuis, grootoorvleermuis en Franjestaart. De laatste jaren schommelt de overwinteringspopulatie tussen de 15 à 20 ex.

foto: ijskelder in bestand 6a

Tabel 2.13: telling van ijskelder Merkerveld door Vleermuizenwerkgroep West-Vlaanderen

winter	totaal	Watervl.	Baard/Brandts	Franjestaart	Gewone/Grijze grootoor	Gewone grootoor	Spec	opmerkingen
80-81	0							
81-82	12		9	2			1	
82-83	5		4				1	
83-84	5		5					
84-85	0	geen g						
85-86	0	geen g						
86-87	0	geen gegevens						
87-88	3		3					
88-89	4		2	2				
89-90	13	3	7	1			2	
90-91	7	1	3	1		2		
91-92	4		2	1			1	
92-93	5	1	3	1				
93-94	5	3	1				1	
94-95	9	1	8					
95-96	11	1	5	2		1	2	
96-97	2		2					
97-98	3	1	2					
98-99	11	5	4	2				
99-00	11	3	7			1		
00-01	8	2	5			1		
01-02	28	3	19	4	2			
02-03	34	7	18	4		5		
03-04	17	4	13					2 Baardvleermuizen
04-05	14	6	7	1				1 Ruige dwergvleermuis dood

2.3.7.3 Amfibieën en reptielen

In juli 2010 werden de twee poelen in het gebied met een amfibieënfuik geïnventariseerd. In de poel in bestand 7a werden larven gevangen van **Alpenwatersalamander** en van **Kleine of Vinpootsalamander**. Ook werden juveniele exemplaren van **Gewone pad** en **Bruine kikker** aangetroffen en 2 ad. **Groene kikkers**. In het Eendeputje in bestand 9a werd een juveniele Alpenwatersalamander en enkele juveniele Bruine kikkers gevangen.

In hoeverre **Levendbarende hagedis** en **Hazelworm** nog binnen het plangebied voorkomen is niet duidelijk.

foto links: poel in bestand 7a – foto rechts: 'Eendeputje' in bestand 9a

Verder is het nog interessant om het voorkomen van **Eikenpage** in het gebied te vermelden (schrift. med. Erwin Derous).

2.4 Opbrengsten en diensten

2.4.1 Houtopbrengst

Sinds de aankoop van het domein in 1984 zijn de volgende houtopbrengsten van dunningen en kappingen bij openbare verkoop verkocht:

- In 1998: 63 m³ hout waarvan spar, populier, beuk, eik, kastanje en berk.

lot 1
10 m³ spar, populier

lot 2
10 m³ spar

lot 3
15 m³ beuk, spar
10 m³ spar, eik, kastanje, berk

lot 4
15 m³ spar, populier

lot 5
13 m³ populier, berk

- In 1999: 49 m³ hout waarvan:

lot 1: 15 m³ beuk en overwegend populier
lot 2: 7 m³ eik en beuk
lot 3: 15 m³ den
lot 4: 12 m³ populier en overwegend den

- In 2002: 340 m³ hout waarvan:

- In het Windvalpad
lot 1: 31 m³ spar
- In de Houtdreef
lot 2: 12 m³ beuk
lot 3: 7 m³ beuk
lot 4: 77 m³ divers es, berk, eik, populier, spar, wilgen
- In de Bruggeweg
lot 5: 10 m³ eik
lot 6: 30 m³ divers spar, kastanje, eik
- In het Doolhofpad
lot 7: 13 m³ eik
lot 8: 10 m³ eik
lot 9: 10 m³ eik
lot 10: 10 m³ eik
lot 11: 10 m³ eik
lot 12: 10 m³ eik
lot 13: 10 m³ eik
lot 14: 10 m³ eik
lot 15: 10 m³ eik

- In de Klaverdreef
lot 16: 10 m³ eik
lot 17: 10 m³ eik
lot 18: 10 m³ eik-kastanje
lot 19: 10 m³ spar
- In de Nieuwdreef
lot 20: 40 m³ spar-kastanje.

- In 2004: 220 m³ hout waarvan:

- in de Houtdreef:

lot 1: 12 m³ beuk en eik
 lot 2: 11 m³ beuk
 lot 3: 10 m³ beuk
 lot 4: 11 m³ spar
 lot 5: 10 m³ beuk
 lot 6: 10 m³ spar en populier
 lot 7: 12 m³ spar en populier
 lot 8: 10 m³ spar en populier
 lot 9: 10 m³ spar
 lot 10: 10 m³ spar
 lot 11: 13 m³ beuk en eik

- in het Doolhofpad:

lot 12: 10 m³ eik
 lot 13: 10 m³ eik
 lot 14: 10 m³ eik
 lot 15: 10 m³ eik
 lot 16: 10 m³ eik
 lot 17: 10 m³ eik
 lot 18: 10 m³ eik
 lot 19: 10 m³ eik

lot 20: 10 m³ eik
 lot 21: 13 m³ eik.

- In 2007: 90 m³ hout waarvan:

- In de Klaverdreef

lot 1: 14 m³ spar en berk
 lot 2: 10 m³ eik
 lot 3: 10 m³ eik
 lot 4: 10 m³ eik
 lot 5: 8 m³ eik

- In de Bruggeweg

lot 6: 12 m³ spar en berk
 lot 7: 13 m³ eik
 lot 8: 13 m³ eik

- In 2010: 40 m³ hout waarvan:

Ligging Houtdreef Merkemveld

Lot 17 - zacht hout 20 m³ (spar en berk)
 Lot 18 - zacht hout 20 m³ (spar en berk).

2.4.2 Jacht

Het jachtrecht wordt niet verpacht binnen het openbaar bos van Merkemveld.

2.5 Recreatie en educatie

Het openbaar bosgebied Merkemveld heeft een grote recreatieve aantrekkingskracht: door zijn ligging in de nabijheid van woonwijken, door het afwisselend karakter en door de aanwezige recreatieve infrastructuur (zie *Kaart 2.11*). Volgende recreatieve routes lopen door het plangebied:

- **Bosleerpad Merkemveld:** een natuureducatief leerpad met verschillende educatieve haltes (13 paaltjes met symbolen) en in het noorden ook een aansluiting op het VVKSM-domein van de Hopper; dit leerpad wordt beschreven in een brochure.
- De **provinciale wandelroute Doeverten:** doorkruist zowel het Merkemveld, het domein rond het scouts- en gidsencentrum en het natuurgebied Doeverten.

- **Fietsroutenetwerk:** dit provinciaal fietsnetwerk loopt op de oost- en zuidrand van het plangebied en is de belangrijkste recreatieve route door het gebied.
- De **Boschvogel-fietsroute** (45 km) doorkruist de volledige gemeente en doet het noordelijke deel van het Merkemveld aan. Deze fietsroute valt samen met het Fietsroutenetwerk.

Sinds het begin van de jaren '80 is het noordelijk deel van Merkemveld de standplaats van "Hopper Jeugdverblijf Merkemveld" beheerd door de vzw Scouts en Gidsen Vlaanderen. De vzw beschikt over 30 ha gronden in gebruik als speelbos en kampeerweide. Voor hun bosdeel beschikken ze over een goedgekeurd uitgebreid bosbeheerplan (2009).

foto links: zitbank in bestand 7a – foto rechts: toegangspunt aan hoek Klaverdreef-Bruggeweg

2.6 Knelpunten

In het Merkemveld is er sinds de aankoop in 1984 heel wat gebeurd: het bosgebied werd recreatief goed ontsloten en voorzien van een padennetwerk en werden info- en toegangsborden geplaatst. Er zijn verschillende omvormingen van homogene bestanden uitgevoerd. Het aantal knelpunten in het bosgebied is dan ook beperkt. De belangrijkste knelpunten zijn weergegeven op **Kaart 2.10**.

- **Invasieve soorten:** er is al een intensieve bestrijding van Am. vogelkers en Pontische rododendron in het bosgebied gebeurd. Er zijn echter nog enkele locaties waar vooral Pont. rododendron aanwezig is. Am. eik is nog talrijk aanwezig terwijl Douglas duidelijk verjongt. In de private bestanden op de zuidrand zijn er nog heel wat zaadbomen aanwezig. Ook zijn er invasieve tuinplanten aanwezig waarvoor bestrijding nodig is.
- **Weekendverblijven:** de aanwezigheid van de niet vergunde weekendhuisjes en chalets blijft een ruimtelijk probleem vormen. Er is immers nauwelijks ruimtelijke structuur, er zijn geen nutsvoorzieningen aanwezig en vele weekendhuisjes zijn in vervallen toestand.
- **Lozing van afvalwater:** op de westrand van bestand 10a is er een lozingspunt van huishoudelijk afvalwater in een gracht die door het plangebied loopt.
- **Uitdiepen van greppels en grachten:** vooral in het westelijk deel van het plangebied wordt systematisch de greppels geruimd. Dit zorgt voor een vrij sterke ontwatering van het gebied en verstoort de natuurlijke waterhuishouding waardoor vochtminnende vegetaties en soorten (bvb. Dophei, veenmos, ...) minder kansen tot ontwikkeling krijgen.

- **Duidelijke bebording:** door de versnippering tussen openbaar en privaat bos is het belangrijk dat er een duidelijke bebording aanwezig is die aangeeft welk gebruik een pad geeft.

foto links :diep uitgegraven greppel – foto rechts: een duidelijke bebording is nodig voor een goede recreatieve sturing

foto links:woekerende rododendron – foto rechts: vervallen hok in bestand 14a

foto: lozingspunt huishoudelijk afvalwater in bestand 10a

3 Beheerdoelstellingen

3.1 Uitgangspunten

De verschillende functies en de beheervisie voor Merkemveld zijn gebaseerd op een aantal basisprincipes en criteria:

3.1.1 Criteria duurzaam bosbeheer en beheervisie openbare bossen

In het Bosdecreet wordt uitgegaan van multifunctioneel bosbeheer waarbij de diverse functies die een bos tegenwoordig vervult (economische, ecologische, recreatieve, milieubeschermende, ...) zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd zonder de draagkracht van het bosesysteem te overschrijden. Om op een verantwoorde manier op die wisselende behoeften in te spelen, werkte de Vlaamse overheid een beheervisie rond duurzaam bosbeheer uit die in alle openbare bossen in Vlaanderen van toepassing is. In 2003 werd dit verder concreet vertaald door het vaststellen van de criteria voor duurzaam bosbeheer⁷ die gelden voor alle openbare bossen en de bosgebieden in het VEN. In Tabel 3.14 worden de belangrijkste elementen uit de visie rond duurzaam bosbeheer opgesomd in relatie tot het plangebied Merkemveld. Hieruit blijkt dat het gemeentelijk domein Merkemveld reeds voldoet aan verschillende criteria.

Tabel 3.14: belangrijke elementen uit de beheervisie rond duurzaam bosbeheer in openbare bossen en de criteria voor duurzaam bosbeheer

Doelstelling	Actuele toestand in plangebied	Mogelijke maatregelen
Selectieve en variabele hoogdunning i.f.v. een structuurrijk en gevarieerd bosbeeld		
Aandacht voor toekomstbomen, voorrang voor inheemse soorten.	Ongeveer de helft van het bomenbestand bestaat uit niet inheemse soorten, maar er werden reeds omvangrijke omvormingen uitgevoerd en exoten als Am. eik worden intensief gekapt	→ aanduiden en vrijstellen van toekomstbomen in aanplanten → hoogdunning in de homogener naaldhoutbestanden met vrijstellen van inheems loofhout
Schade door bosexploitatie beperken		
Schade aan bomen beperken, vaste ruimingstracés gebruiken, niet exploiteren in kwetsbare boszones, aangepaste schoontijd, erkende bosexploitanten, lastenboek, milieuvriendelijke oliën en brandstoffen, ...	Het grootste deel van het bos is matig gevoelig aan exploitatie	→ vaste ruimingspistes → geen exploitatie in kwetsbare zones
Natuurlijke processen als uitgangspunt		
Ten minste 20% van de totale	Ongeveer 30% van het bos bestaat uit	→ selectieve hoogdunning toepassen

⁷ B.Vl.R. 27/6/2003 tot vaststelling van de criteria voor duurzaam bosbeheer voor bossen gelegen in het Vlaamse Gewest.

Doelstelling	Actuele toestand in plangebied	Mogelijke maatregelen
bosoppervlakte moet bestaan uit of in omvorming zijn naar gemengde bestanden ⁸ o.b.v. inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten	inheemse gemengde bestanden	om dominantie van Douglas en Lork te beperken → inheemse soorten bevoordelen
Omvorming homogene exotenbestanden tot gemengde bestanden met min. 30% van de bedekkingsgraad of het grondvlak uit inheemse loofboomsoorten .	De helft van het bos bestaat uit bestanden waar het grondvlak uit minder dan 30% inheemse soorten bestaat.	→ groepenkappen in homogene naaldhoutbestanden → selectieve hoogdunning t.v.v. inheemse loofbomen toepassen
Verhogen van het aandeel open plekken in bossen: een oppervlakte van 5-15% van de totale oppervlakte van het bosdomein (indiv. opp. max. 3 ha).	De oppervlakte permanent open plekken in de bossfeer bedraagt minder dan 2% in het plangebied.	→ openhouden open plekken door maaibeheer → ontwikkelen van zoom-mantelvegetaties
Minimum een aantal oude bomen behouden in bestanden ⁹ .	Er zijn verschillende oude Beuken en uitheemse naaldbomen aanwezig.	→ een aantal boszones of bomen worden uit exploitatie genomen
Het totale houtvolume als dood hout (staand + liggend) moet voldoende hoog zijn (richtcijfer min. 4%).	Het aandeel staand dood hout in het volledige plangebied is 1,1%. Met uitzondering van enkele bestanden is het aandeel liggend dood hout beperkt.	→ beschadigde of dode bomen laten staan → minderwaardige bomen niet verwijderen → dood hout enkel verwijderen om sanitaire of veiligheidsredenen
Maximaal natuurlijke verjonging stimuleren .		→ na de kappingen een deel van de bestanden spontaan laten ontwikkelen.
Aanplantingen met plantsoen van lokale autochtone herkomst ¹⁰ . Gebruik van erkende zaadbestanden voor meer algemene bossoorten.	Recente aanplantingen werden uitgevoerd met inheemse soorten maar niet van autochtone herkomst.	→ bij de aanplant van bosranden enkel gebruik maken van plantgoed van autochtone herkomst
Aandacht voor bosdifferentiërende elementen (poelen, open plekken, dreven, rand- en overgangssituaties):	Bosranden en poelen zijn aanwezig maar kunnen door specifiek beheer in kwaliteit en oppervlakte toenemen.	→ aangepast beheer voor specifieke biotopen → aanleg en onderhoud van poelen en bosranden.

⁸ gemengde bestanden = bestaan uit min. 2 boomsoorten en de hoofdboomsoort neemt max. 80% van het grondvlak in (dus min. 20% inheemse boomsoorten) of minder (of 80% van totale stamtaal voor bestanden jonger dan 30 jaar)

⁹ Richtinggevend: 1 groep van 500 m² in bestanden tot 2 ha, 1 groep van 1.000 m² in bestanden van 2-4 ha. Min. 10 bomen/ha.

¹⁰ Categorie 1: autochtone herkomst niet primordiaal voor o.a. Zomereik, Beuk, Gewone es en Zwarte els; Categorie 2: gebruik van autochtone Vlaamse herkomsten aangewezen: Eénstijlige meidoorn, Wilde lijsterbes, Wintereik, Sporkeshout, ...Categorie 3: zeldzame soorten waarvan geen aanplantingen meer worden uitgevoerd in de toekomst: o.a. Iep sp. Wilde appel, Mispel, Gelderse roos, Wilde kardinaalsmuts en Europese vogelkers.

3.1.2 Algemene visie

De globale visie voor het gemeentelijk domein Merkemveld kan in enkele basisprincipes worden samengevat. Deze leggen de link tussen de verschillende bosfuncties en de criteria voor duurzaam bosbeheer. Het betreft:

- ✓ Een streven naar een duurzame houtoogst met aandacht voor inheems kwaliteitshout.
- ✓ Verhogen van de globale ecologische waarde van het bos door een keuze voor inheemse en streekeigen soorten, aandacht voor dood hout en licht in het bos en een biotoopgericht beheer rond open plaatsen en bosranden.
- ✓ Een maximale maar duurzame invulling van de maatschappelijke vraag naar sociaal-recreatief en educatief medegebruik van het bos.
- ✓ Via aangepast beheer en ontwikkeling van het plangebied voldoen aan de specifieke schermfunctie dat het bos vervult.

Het gemeentelijk domein is gelegen in een bos- en parkgebied van 100 ha Merkemveld en sluit aan bij het even omvangrijk bos- en natuurgebied Doeveren.

Het Merkemveld is één van de typische beboste heidegebieden zoals er meer voorkomen in de brede zuidrand van Brugge.

Het plangebied wordt verder ontwikkeld als een bos voor zachte recreatie en wordt natuurgericht beheerd met een verdere geleidelijke omvorming naar een meer natuurlijk bos, ontwikkeling van heischrale graslanden, etc.

Gezien de ligging van het Merkemveld nabij het gehucht Zuidwege (Zedelgem) en de aanwezige ecologische waarden zijn de recreatieve en de ecologische functie de belangrijkste functies binnen het gemeentelijk domein Merkemveld. De bosbouwkundige functie is ondergeschikt.

Om de bosfunctie van het gebied te bestendigen, is het aangewezen dat de huidige gewestplanbestemming 'gebied voor verblijfsrecreatie' wordt omgezet naar 'bosgebied'.

3.2 Beheerdoelstellingen m.b.t. de economische functie

Door de beperkte oppervlakte voldoende ontwikkeld en goed exploiteerbaar bos in het plangebied is de economische functie in het plangebied ondergeschikt. Dit sluit niet uit dat kappingen worden uitgevoerd waarbij een economische opbrengst wordt gerealiseerd. Dit wordt echter gezien als een gevolg dan wel als een doel op zich.

3.2.1 Kapkwantum

In het Merkemveld worden binnen de planperiode aanzienlijke kappingen uitgevoerd, namelijk:

- Groepenkappen in de homogene naaldboutbestanden.
- Selectieve hoogdunning van naaldbout in de gemengde bestanden.
- Dunning in de aanplanten met aanduiding van toekomstbomen.
- Hakhout- en middelhoutbeheer in de elzen- en berkenbestanden en bestanden met Tamme kastanje.

Aan de hand van de oppervlakte die verschillende boomsoorten innemen, is de totale jaarlijkse volumeaanwas geschat. Daarvoor werden de boomsoorten in groepen ingedeeld, zie Tabel 3.15.

De jaarlijkse aanwas verschilt naargelang de soort (bron: technische richtlijnen opmaak beheerplan, ANB). Aan de hand van de oppervlakte die verschillende boomsoorten innemen, is de totale jaarlijkse volumeaanwas geschat voor de bosbestanden. Daarvoor werden de voornaamste boomsoorten weergegeven en werden de andere soorten in een groep van loof- of naaldbomen ingedeeld (excl. dreefbomen).

Tabel 3.15. verwachtingen lopende jaarlijkse aanwas

Boomsoorten(groep)	lopende jaarlijkse aanwas (m ³ /ha/jaar)	Opp. (ha)	totale jaarlijkse aanwas (m ³ /jaar)
Berk	5	3,9	19,5 m ³
Inheemse loofbomen	4	4,5	18,0 m ³
Uitheemse loofbomen	8	5,7	45,6 m ³
uitheemse naaldbomen	8	6,0	48,0 m ³
Totaal		20,1	131,1 m³

Op basis van de berekeningen in Tabel 3.15 wordt de jaarlijkse aanwas in de bosbestanden van het plangebied op ongeveer 130 m³ of 6,5 m³/ha/jaar geschat.

Tijdens de planperiode zal er wel beperkt worden gedund in de inheemse bestanden, in de uitheemse naaldbosbestanden wordt er intensiever gekapt.

In Tabel 3.16 zijn de richtcijfers weergegeven ivm. de kappingen die tijdens de looptijd van 20 jaar zullen worden uitgevoerd. Hieruit blijkt dat over de looptijd ongeveer 1.800 m³ hout zal worden gekapt wat een kapkwantum van 5,2 m³/ha/jaar betekent. Hiermee blijft het kapkwantum onder de lopende aanwas in het plangebied.

Tabel 3.16. verwachte kapvolumes door bosomvorming

omvormingsbeheer	Opp. (ha)	totaal kapvolume (m ³)
kaalkap/groepenkap	1,9	700 m ³
hoogdunning	7,7	600 m ³
selectieve dunning	5,7	400 m ³
hakhout/middelhout	2,0	100 m ³
Totaal	17,2	1.800 m³

Kappingen worden gekoppeld aan beschermende exploitatievoorwaarden en voorzorgsmaatregelen die bodemverdichting en andere schade aan kwetsbare bosbodems tot een minimum moeten beperken.

Een duurzame houtoogst vereist dus dat kwetsbare zones worden gespaard en/of aangepaste exploitatietechnieken worden toegepast.

De verkoop van dunningsproducten gebeurt zowel aan professionele bosontginners als aan particulieren (verkoop van kleine loten (< 50m³) aan de bevolking). Het gedund naaldbos kan dienen als brand- of industriehout (o.a. fineerhout van berk). De kwaliteit van de producten die aan particulieren wordt verkocht zal vooral dienen als brandhout.

3.2.2 Jacht

Er is geen verpachting van de jacht in het gemeentelijk domein Merkerveld en tijdens de planperiode blijft dit ook zo.

3.3 Beheerdoelstellingen m.b.t. de ecologische functie

Het Merkerveld heeft ondanks zijn omvang en aanwezigheid van andere groengebieden een matige ecologische waarde. De soortensamenstelling van de bosbestanden is in belangrijke mate uitheems en op floristisch en faunistisch vlak komen beperkt interessante en zeldzamere soorten voor.

Het Merkerveld heeft een ontwikkelingsgeschiedenis van een voormalig veltgebied naar een park- en boslandschap. In het plangebied zijn nog heide of heischrale relicten aanwezig en zijn in het bomenbestand nogal wat zware Beuken aanwezig. In en langs de dreven zijn beperkt oud-bosplanten aan te treffen.

Met de beoogde beheerdoelstellingen wordt ernaar gestreefd om de waardevolle elementen te behouden en te versterken. Dit wordt als volgt vertaald in beheerdoelstellingen:

3.3.1 Natuurgetrouw bosbeheer

3.3.1.1 Ontwikkeling van natuurlijke bostypes

In de helft van de bosbestanden is de soortensamenstelling van de boomlaag uitheems. Gezien de aanwezige (lemige) zandgronden is het belangrijk dat soorten met een goede strooiselvertering voldoende aanwezig zijn zodat er zich geleidelijk een goed bufferende humus kan vormen en onder meer typerende (oud)bosplanten zich kunnen vestigen of uitbreiden. Naast natuurlijk verjongende soorten als Ruwe berk, Zwarte els en Gewone esdoorn, kunnen soorten als Haagbeuk, Winterlinde, Hazelaar, ... worden ingeplant.

De ontwikkeling van meer natuurlijke en structuurrijke bosbestanden gebeurt door:

Groepenkap

In de homogene naaldboutbestanden wordt er versneld omgevormd. Dit gebeurt door groepenkappen tot 0,5 ha uit te voeren en daarna deels in te planten, deels spontaan te laten ontwikkelen.

Hoogdunning

Vooraf in de bestanden met een reeds hoog aandeel inheemse soorten wordt er gedund. In de berkenbestanden wordt gedund om ook wat meer menging te krijgen met Wilde lijsterbes, Spork, ...

Over een volledig bestand wordt niet gelijkmatig gedund maar wordt binnen een bestand in verschillende intensiteiten gedund waar zelfs kleinere open plekken in de bestanden kunnen ontstaan.

In de bestanden met uitheems naaldbout (bestanden 9a, 17a) wordt intensief gedund zodat op middellange termijn (± 40 jaar) een eindkap van het naaldbout kan gebeuren.

Selectieve hoogdunning

In de bestanden met nog een hoog aandeel Am. eik wordt deze soort selectief weggedund. In deelbestanden in bestanden 7a en 9a wordt het naaldbout selectief gedund en worden gewenste soorten (berk, Zomereik, ...) behouden. Bij te sterke uitbreiding van Tanne kastanje wordt deze soort onder controle gehouden.

Hak-/middelhout

In enkele bestanden is er oud hakhout aanwezig zoals in bestand 1a. Dit hakhout in de onderetage

wordt afgezet en in de bovenetage blijven opgaande bomen van Zomereik behouden.

In de nattere delen van het plangebied wordt een middelhoutbeheer gevoerd. In de populierenbestanden 13a en 13b betekent dit dat de populieren niet worden gekapt maar de onderetage met Zwarte en Grauwe els, Esdoorn en Es wordt afgezet en de aanwezige Beuken, Zomereiken en grotere Essen worden behouden. In bestand 11a worden de elzen en berken afgezet met behoud van maximaal een 30-tal opgaande bomen/ha.

In enkele kleinere zones rond open plekken wordt als bosrandbeheer het hakhout regelmatig afgezet.

3.3.1.2 Ontwikkeling van bosranden

Geleidelijke bosovergangen zijn er momenteel nog onvoldoende aanwezig. Om hieraan tegemoet te komen wordt in een aantal bestanden een bosrand gecreëerd door het terugzetten van de vegetatie (o.a. bestanden 3a, 10a, 11a, 13a, 13b). Dergelijke mantelvegetaties zijn bijzonder waardevol voor onder meer dagvlinders en als foerageer- en migratiegebied voor kleine zoogdieren, sprinkhanen, ... In sommige van deze randen komen autochtone struiksoorten (bv. Gelderse roos).

3.3.1.3 Dood hout en dikke bomen

Momenteel bestaat slechts 1,1% van het houtvolume uit staand dood hout en is er beperkt liggend dood hout aanwezig. Om tegen het eind van de planperiode het aandeel dood hout te verhogen, worden een aantal maatregelen genomen zoals enkel het verwijderen van dode bomen om sanitaire of veiligheidsredenen.

3.3.1.4 Zorg voor de dreven en bomenrijen

In de dreven van het plangebied komen ongeveer 2 km dreven voor. De dreven hebben niet alleen een landschappelijke functie maar zijn ook ecologisch van belang o.a. voor oud-bosplanten. Dit betekent dat de dreven niet kunnen verhard worden en dat de dreefbomen voldoende vrijgesteld moeten worden. De meeste dreven zijn nog relatief jong (<50 jaar) en kunnen nog geruime tijd behouden blijven. Enkele dreefsegmenten met oude bomen moet worden opgevolgd en eventueel dode takken moeten worden verwijderd.

3.3.2 Open plekken

Momenteel bestaat slechts 0,35 ha of 2% van het plangebied uit open plekken.

De bestaande graslandjes worden behouden en de overgang naar het bos wordt geleidelijker gemaakt door bosrandenbeheer. Door maaibeheer met afvoer van het maaisel wordt het heischraal karakter van deze graslandjes verder ontwikkeld.

Gezien de goede potenties voor heide-ontwikkeling wordt de oostrand van bestand 1a verder opengemaakt en als heideterrein (0,1 ha) beheerd.

Samen met de mantelzones in de bosranden zullen de open plekken in het plangebied ongeveer 5% bedragen. Gezien er aan de oostrand van het plangebied al heel wat open plekken aanwezig zijn en er door de groepenkappen en het hakhoutbeheer tijdelijke open plekken zullen ontstaan, wordt het aandeel open plekken in het plangebied maar beperkt uitgebreid.

3.3.3 Soortgerichte doelstellingen

- Het beheer van de graslanden en bosranden is naast opwaardering van de floristische waarden ook vooral gericht op het behoud en de ontwikkeling van invertebraten met als best zichtbare groep de dagvlinders.
- Optimaal behoud van de ijskelder als overwinteringsplaats voor vleermuizen.
- Optimaliseren van de voortplantingsplaatsen voor amfibieën.
- Biotoopverbetering voor Levendbarende hagedis: de oostrand van bestand 1a wordt opgehouden als een zonbeschenen bosrand.
- Het nulbeheer en behoud van oude bomen is gunstig voor holenbroeders als spechten, Boomklever, ... Het behoud van de oude bomen is belangrijk en aantrekkelijk voor boombewonende vleermuizen als Gewone grootoorvleermuis, Gewone baardvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, ... en ook voor Boomarter die mogelijks in de omgeving werd waargenomen.

3.4 Beheerdoelstellingen m.b.t. de sociale en educatieve functie

Het Merkemveld kent een vrij intensief recreatief gebruik en dan vooral als wandel- en fietsbos. Een duurzaam recreatief gebruik van het bos is al grotendeels uitgebouwd en wordt tijdens de looptijd van het beheerplan verder opgevolgd.

De primaire toegangspunten tot het plangebied blijven de ingangen aan de Bruggeweg en de Mierenboswegel (wandelaars) en langs de Klaverdreef (doorgang voor fietsers).

Het Merkemveld blijft een gebied waar enkel zachte recreatie, dus wandelen en fietsen, is toegelaten.

De bestaande wandelpaden worden behouden.

De paden worden begaanbaar gehouden maar niet verhard.

Als natuureducatief element wordt het bosleerpad behouden.

Om ongewenst verkeer in het gemeentelijk domein te vermijden, worden er 5 nieuwe toegangssluizen voorzien en worden de nieuwe ANB-borden geplaatst.

3.5 Beheerdoelstellingen m.b.t. de milieubeschermende functie

Als beheerdoelstelling voor de milieubeschermende functie van het Merkemveld wordt gesteld dat de huidige milieubeschermde functies, met name de bescherming van de natuurlijke (oorspronkelijke) abiotiek (bodemdiversiteit en hydrologie) en het geluidsdempend en luchtzuiverend vermogen, zeker en vast dient behouden – en waar mogelijk - dient versterkt te worden.

3.6 Beheerdoelstellingen m.b.t. de wetenschappelijke functie

De actuele wetenschappelijke functie van het Merkemveld is beperkt tot een monitoring van overwinterende vleermuizen. De ijskelder wordt normaliter jaarlijks geteld op aanwezige overwinterende vleermuizen.

4 Beheermaatregelen

4.1 Bosverjonging

In heel wat loofhoutbestanden is er al een vrij grote verscheidenheid aan inheemse soorten aanwezig. In meer homogene bestanden wordt door gerichte dunningen gestreefd naar een grotere verscheidenheid van inheemse soorten. In de bestanden met een groot aandeel aan exoten (bij naaldbout vnl. Douglas en Japanse lork; bij loofhout: vnl. Amerikaanse eik, in mindere mate Tamme kastanje) wordt enerzijds door selectieve dunning geleidelijke omvorming naar gemengde bestanden nagestreefd en is er versnelde omvorming door groepenkappen. Bij de omvorming wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van natuurlijke verjonging.

Bijna 1/4de van de bosbestanden hebben een leeftijd jonger dan 40 jaar en nagenoeg de rest van de bestanden zit in de leeftijdsklasse van 41 tot 80 jaar. In de verschillende groepenkappen (totaal 3,1 ha) zal verjonging worden uitgevoerd door inplant met standplaatsgeschikte inheemse loofboomsoorten die een goed afbreekbaar strooisel hebben zoals Haagbeuk, Winterlinde (max. 10%), Zoete kers en Hazelaar, naast soorten als Zomereik (max. 20%). De aanplant gebeurt bij voorkeur met plantmateriaal van autochtone herkomst. Naast de aanplant wordt er ook gestreefd naar natuurlijke verjonging van onder meer Ruwe en Zachte berk, Wilde lijsterbes, Spork.

Natuurlijke verjonging van ongewenste soorten als Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers en Pontische rododendron wordt bestreden.

In volgende bestanden van Merkerveld wordt (gedeeltelijke of volledige) heraanplant voorzien:

- Bestand 1a: in het noordelijk deel (0,25 ha) met Douglas en Sitkaspar wordt gekapt en wordt er naast natuurlijke verjonging van berk ingeplant met Zomereik en Haagbeuk.
- Bestand 9a: in het noordelijk deel wordt er selectief gedund en worden open plekken die ontstaan ingeplant met de inheemse soorten Zoete kers, Zomereik, Haagbeuk en Hazelaar.
- Bestand 12a: na kaalkap van dit bestand (0,12 ha) wordt heraanplant met Zoete kers, Zomereik, Haagbeuk en Hazelaar.
- Bestand 14a en 14b: na groepenkap van deze bestanden (1,15 ha) wordt heraanplant met Zoete kers, Zomereik, Haagbeuk en Hazelaar.
- Bestand 16a: na kap van dit Douglasbestand (0,3 ha) wordt ingeplant met Haagbeuk, Zomereik en Hazelaar.

4.2 Bosomvorming

4.2.1 Bevorderen gemengd bos

Het bosbeheer is erop gericht om de menging van standplaatsgeschikte loofhoutsoorten te bevorderen. De dunningskappen en het hakhoutbeheer worden dusdanig uitgevoerd dat gewenste soorten zich verder kunnen ontwikkelen of zich kunnen gaan vestigen. In het loofhout wordt vooral Amerikaanse eik weg gedund. Dit gebeurt vooral in de bestanden 2a en 3a.

4.2.2 Omvorming

In Tabel 4.17 is per bestand het omvormingsbeheer weergegeven.

Tabel 4.17: omvorming en beheer bestanden

bestands nummer	Opp. (ha)	Omvormingsbeheer	% inheems 2010	% inheems 2030
1a	1,06	groepenkap van Lork en Sitkaspar (0,25 ha) en middelhoutbeheer	50%	>90% (2022)
2a	2,76	selectieve dunning Am. Eik (en ook Douglas, Lork)	30%	>90% (2030)
3a	2,23	selectieve dunning Am. Eik	<10%	>90% (2030)
4a	1,19	(dunnen berk)	100%	>90%
5a	1,09	(dunnen berk)	100%	>90%
6a	0,43	selectieve dunning Douglas	<50%	>90% (2030)
7a	3,44	selectieve dunning naaldhout	<50%	> 90% (2030)
8a	0,10	(dunnen berk)	100%	>90%
9a	2,61	selectieve dunning naaldhout	15%	>90% (2022)
10a	1,34	dunnen Lork (en aanplant)	90%	>90%
11a	0,51	(middelhoutbeheer)	100%	>90%
12a	0,17	eindkap	<10%	>90% (2014)
13a	0,27	(middelhoutbeheer)	30%	<50%
13b	0,41	(middelhoutbeheer)	30%	<50%
14a	1,20	groepenkap	<10%	>90% (2018)
14b	0,21	groepenkap	<10%	>90% (2018)
15a	0,15	dunnen	>80%	>90% (2018)
16a	0,38	groepenkap	10%	>90% (2018)
17a	0,47	dunnen gD en cD	>50%	>90% (2026)

grijsarcering : bestanden met >90% inheemse soorten in grondvlak en groter dan 0,5 ha die zeker in aanmerking komen voor subsidie voor ecologische bosfunctie

4.3 Bebossingswerken

In het plangebied zelf zijn er geen bebossingen (= creëren van bos waar er voordien geen bos was) voorzien.

4.4 Bosbehandelings- en verplegingswerken

4.4.1 Inboeten

In enkele bestanden waar vanuit hakhout naar een middelhoutbeheer wordt omgezet kan het nuttig zijn om plaatselijk bij te planten bij onvoldoende plaatselijke verjonging. In de zones met aanplanten (zie hoger) wordt er het jaar na de aanplant gecontroleerd of er mislukte, afgestorven planten vervangen moeten worden. Is het misluktingspercentage meer dan 15% wordt het ontbrekende plantsoen vervangen. Normaliter blijft inboeten beperkt tot één (max. 2) jaar na de aanplant.

4.4.2 Exotenbestrijding

In **Bijlage 4** is een poster weergegeven met de belangrijkste elementen van de bestrijding van agressieve exoten.

Boomlaag

Exotenbestrijding bestaat vooral uit het terugdringen van Am. eik. De bestrijding van Amerikaanse eik gebeurt best in grotere blokken met behulp van de hak- en spuitmethode. Na een eerste bestrijdingsjaar van de hoogstammige bomen en struiken moet de natuurlijke verjonging in de 3 daaropvolgende jaren bestreden worden. Na de intensieve bestrijding (4 eerste jaren) is het nodig dat alle bestanden om de 3 à 4 jaar worden doorlopen en nieuwe exemplaren worden uitgetrokken.

Minder problematische soorten zijn Douglasspar en Japanse lork. Deze soorten worden bij elke dunningscyclus prioritair gekapt en worden door groepenkappen ook versneld verwijderd.

Bij het kappen van zware oude exotenvormen (bv. Amerikaanse eiken) dient nagegaan te worden of er zich geen vleermuizenkolonies in de bomen bevinden. Dit kan best gebeuren door aanwezige holtes te controleren (inspectie m.b.v. telescopische boomcamera, ev. uit te voeren door vleermuizenwerkgroep Natuurpunt). Gewone esdoorn is een ingeburgerde uitheemse soort die plaatselijk in de bestanden voorkomt.

Struiklaag

De bestrijding van Pontische rododendron wordt verder gezet. Dit kan gebeuren door uittrekken of gebruik te maken van glyfosaat.

Ook jonge zaailingen van zilverspar, Douglas of lork worden verwijderd ttz. uitgetrokken.

Om te vermijden dat er vanuit de omliggende private bestanden herkolonisatie van Pont. rododendron en eventueel van Am. vogelkers zou gebeuren, dient na bestrijding er minstens een 3-jaarlijkse controle te gebeuren waarbij de bestanden worden doorlopen en eventuele nieuwe ex. worden uitgetrokken.

Kruidlaag

Bestrijding in de kruidlaag van Bonte gele dovenetel en Ierse klimop gebeurt bij voorkeur eerst door uittrekken. Indien dit niet haalbaar is, kan gebruik worden gemaakt van glyfosaat.

4.5 Kapregeling

Het overzicht van de kapregeling is weergegeven in **Tabel 4 18**.

4.5.1 Hoogdunning

In de jongere berkenbestanden en in de oudere gemengde loofhoutbestanden wordt een hoogdunning uitgevoerd. De omlooptijd bedraagt 8 jaar met een facultatieve dunning om de 4 jaar.

Om de structuuropbouw te verhogen wordt er niet gelijkmatig over een bestand gedund. Ook wordt er in enkele bosranden sterker gedund in kader van bosrandontwikkeling of het vrijstellen van dreefbomen. Dit is onder meer het geval in de oost- en zuidrand van bestand 4a en de zuidrand van bestand 5a. Ook aan de westrand van bestand 17a wordt er sterk gedund.

4.5.2 Selectieve hoogdunning

Om het aandeel exoten in enkele bestanden te verminderen, wordt tijdens de planperiode een selectieve hoogdunning uitgevoerd, namelijk:

- *Bestand 2a*: vooral kap van Am. eik maar ook Douglas en Lork. In de onderetage kan het oud hakhout van Tamme kastanje worden afgezet.
- *Bestand 3a*: veel Am. eik aanwezig.
- *Bestand 6a*: vooral kap van Douglas en enkele Am. eiken, vooral op en rond de ijskelder.
- *Bestand 7a*: op de oostrand vooral Sitka en Douglas. In het gesloten deelbestand in de zuidrand wordt vooral Douglas, Lork en ook Reuzenlebensboom gekapt.
- *Bestand 9a*: in het noordelijk deelbestand wordt prioritair Am. eik gekapt.

Het is de bedoeling dat op termijn in de (deel)bestanden een normale hoogdunning wordt uitgevoerd.

4.5.3 Groepenkapping

In kader van een versnelde omvorming worden enkele groepenkappen uitgevoerd. Indien een deel van een bestand wordt gekapt, betreft het een groepenkapping; wordt een volledig bestand gekapt, is het een kaalkapping.

- *Bestand 1a*: groepenkapping van 0,25 ha Lork en Sitkaspar.
- *Bestand 14a*: groepenkapping van Douglas gespreid over 2 kappen van 0,6 ha.
- *Bestand 14b*: kaalkapping van 0,21 ha Douglas.
- *Bestand 16a*: kaalkapping van 0,38 ha Douglas.
- *Bestand 12a*: kaalkapping van 0,17 ha Corsicaanse den. De 4 populieren op de oostrand kunnen nog blijven staan.

4.5.4 Hakhout- en middelhoutkapping

In verschillende bestanden wordt een middelhoutbeheer gevoerd, hierbij wordt in de onderetage hakhout afgezet en blijven er enkele overstaanders behouden. Rond de aanwezige poelen wordt een hakhoutbeheer gevoerd.

De omlooptijd is normaliter 8 jaar.

- *Bestand 1a*: in het meest zuidelijk deel (0,11 ha) wordt Tamme kastanje afgezet. In het centrale deel (0,22 ha) wordt naast Tamme kastanje ook berk afgezet en kunnen er enkele Zomereiken doorgroeien.
- *Bestand 9a*: in het zuidelijk deel (0,16 ha) van dit bestand wordt Tamme kastanje en berk afgezet.
- *Bestand 11a*: in dit bestand (0,45 ha) worden de aanwezige elzen en berken in twee houwen afgezet. Er kunnen enkele berken doorgroeien.
- *Bestanden 13a en 13b*: in deze populierenbestanden worden de populieren behouden maar worden de aanwezige elzen, berken, esdoorns en jonge essen als hakhout afgezet. Bij de eerste kap worden ook de enkele Am. eiken uitgekapt. De aanwezige Beuken, Zomereiken (vooral op westrand bestand 13b) en grotere Essen kunnen doorgroeien.

4.5.5 Veiligheidskap

Langs de paden en de grens met private eigendommen worden de zwaardere bomen regelmatig opgevolgd en als er een veiligheidsrisico is voor vallende takken of zelfs volledige bomen, wordt er overgegaan tot veiligheidskap (takken of volledige boom).

Tabel 4 18: Kapregeling

X = hoogdunning / O= facultatieve dunning / H = hakhout / Xs = selectieve dunning / Eg = groepenkap / Ek = kaalkap

Bestand	opp.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Opmerkingen
1a	1,06			H/Eg				O				H				O				H		hakhoutbeheer zuidelijk deel en groepenkap noordelijk deel
2a	2,76			Xs				O				Xs				O				Xs		selectieve dunning Am. eik
3a	2,23			Xs				O				Xs				O				Xs		selectieve dunning Am. eik
4a	1,19			O				X				O				X				O		
5a	1,09			O				X				O				X				O		
6a	0,43			Xs				O				Xs				O				Xs		selectieve dunning Am. eik / Douglas
7a	3,44			H/Xs/ X				O				H/Xs/ X				O				H/Xs/ /X		selectieve dunning naalddhout
8a	0,10			X				O				X				O				X		
9a	2,61			Xs/H				X/H				Xs/H				X/H				Xs/H		selectieve dunning naalddhout
10a	1,34			O				X				O				X				O		
11a	0,51			H1				H2				H1				H2				H1		enkele overstaanders laten staan
12a	0,17			Ek																		
13a	0,27			H				O				H				O				H		enkele overstaanders laten staan
13b	0,41			O				H				O				H				O		enkele overstaanders laten staan
14a	1,20			Eg				Eg														
14b	0,21							Ek														
15a	0,15			O				X				O				X				O		
16a	0,38							Ek														
17a	0,47			O				X				O				X				O		

4.6 Bosexploitatie

De bosexploitatie in Merkerveld verloopt via de wegen voor plaatselijk verkeer, bestaande dreven en niet verharde bospaden. De hoger gelegen goed gedraineerde zandgronden zijn minder kwetsbaar naar bodemschade bij exploitatie. Als exploitatiewegen wordt een hiërarchie gevolgd waarbij bij voorkeur de verharde paden wordt gegeven en het gebruik van de paden in de nattere zones (westrand) wordt beperkt.

In de dreef Bruggeweg en in bestand 9a wordt extra aandacht gevraagd voor de aanwezige relictpopulaties van oudbossoorten in de bermen (zie **Kaart 2.7**). Tijdelijke stapelplaatsen voor hout worden best voorzien langs de bredere dreven Vasedreef, Klaverdreef en Mierenboswegel.

Bij de exploitatie is het belangrijk om voldoende rekening te houden met de potentieel kwetsbare zones (vochtig) en de zones met kwetsbare vegetatie (voorjaarsflora). Deze kwetsbare zones situeren zich vooral in de alluviale bodems op de westrand met periodiek hoge grondwaterstanden. Exploitatie in deze zones gebeurt best manueel of met aangepast materiaal met lage bodemdruk en bij voorkeur vanaf bestaande paden of op vaste trajecten.

Er wordt in alle bestanden een schoontijd van 1 april tot 30 juni (broedseizoen) gerespecteerd.

In een straal van 30 m rond de ijskelder wordt vermeden dat er zware kappingen gebeuren in de periode half september tot half april. Dit om te vermijden dat de kappingen tot verstoring van de overwinterende vleermuizen zou leiden.

4.7 Brandpreventie

Door omvorming van de homogene naaldhoutbestanden zal de brandgevoeligheid in belangrijke mate afnemen. Het plangebied is vanuit verschillende wegen (Keunhekkendreef, Klaverdreef) goed bereikbaar voor hulpdiensten en specifieke maatregelen om bosbrand te voorkomen zijn niet nodig.

4.8 Open plekken

Zie **Kaart 4.2**.

Binnen het plangebied worden een beperkt aandeel (0,3 ha) open plekken natuurgericht beheerd:

- *Bestand 1a*: tussen de Klaverdreef en het reservaat Doeveren wordt over 70 m een 10 m brede zone met heidevegetatie opengehouden. De aanwezige opslag van struiken en jonge bomen wordt verwijderd en wordt 3-jarlijks afgezet.
- *Bestand 4a*: ten oosten van de Klaverdreef wordt over een lengte van 100 m de 5 m brede berm éénmaal per jaar in oktober gemaaid mét afvoer van het maaisel. Hierdoor kan (hei)schrale vegetatie zich verder ontwikkelen.
- *Bestand 7a*: het grasland (0,18 ha) aan de poel wordt tweemaal per jaar (juli en oktober) gemaaid mét afvoer van het maaisel. Dit om de heischrale vegetatie te behouden en verder te ontwikkelen.
- *Bestand 9a*: het klein grasland (0,02 ha) voor het Eendeputje wordt ook tweemaal per jaar gemaaid mét afvoer van het maaisel.

Het maaien van dreven zoals de Bruggeweg wordt beperkt tot maximaal tweemaal per jaar mét afvoer van het maaisel.

4.9 Bosranden

Zie *Kaart 4.2*.

Verspreid over het plangebied worden bosranden ontwikkeld. Het betreft vooral zonbeschenen bosranden grenzend aan een open gebied of waterloop. Volgende bosranden krijgen een specifiek beheer (zie voor nummering *Kaart 4.2*):

- *Bosrand bestanden 13a en 13b* (b1): op de westrand van deze bestanden (totaal 250 m) wordt een 10 m brede bosrand voorzien. In deze strook wordt de aanwezige opslag (esdoorn, berk) afgezet en wordt bijkomend Hazelaar, Gelderse roos en Eenstijlige meidoorn van autochtone herkomst aangeplant. In het noordelijk deel staan er enkele Beuken en Zomereiken die worden behouden.
- *Bosrand bestand 11a* (b2): op de westrand van dit bestand wordt over 90 m een 10 m brede bosrand aangelegd. Dit bestaat deels uit hakhout van els maar wordt er ook bijkomend aangeplant met Hazelaar, Sleedoorn en Eenstijlige meidoorn.
- *Bosrand bestand 10a* (b3): in deze bosrand (50 m) langs de Mierenboswegel wordt de aanwezige struiken en jonge bomen om de 4 jaar afgezet.
- *Bosrand bestand 7a* (b4): dit is een interne bosrand van 50 m waar tussen de waterloop en het pad de struiken en jonge bomen om de 4 jaar worden afgezet.
- *Bosrand bestand 3a* (b5): in deze bosrand (80 m) ten oosten van de Klaverdreef worden de aanwezige bomen gefaseerd om de 8 jaar afgezet.

4.10 Specifieke maatregelen ter bescherming van fauna en flora

Het voorgestelde bosbeheer zal in ieder geval bijdragen tot het behoud en verdere uitbreiding van de aandachtsoorten qua plantensoorten of zelfs tot vestiging van nieuwe aandachtsoorten.

Er is specifieke aandacht om de aanwezige poelen verder te optimaliseren als voortplantingsplaats voor amfibieën:

De poel in bestand 7a wordt geschikter gemaakt voor amfibieën door:

- Verwijderen van lisdodde: de aanwezige lisdodde wordt grotendeels verwijderd. Dit gebeurt best machinaal in de maanden augustus-september.
- Hakhoutbeheer rond de poel: aan de westrand van de poel wordt over een breedte van 20 à 30 m (0,25 ha) de aanwezige struiken en jonge bomen afgezet en beheerd als hakhout.
- Afschuinen oevers: aan de oostrand van de poel wordt over een breedte van 4 m de oevers afgeschuind zodat de oevers minder steil worden en oeverplanten meer kansen tot ontwikkeling krijgen.

Het 'Eendenputje' in bestand 9a wordt geoptimaliseerd voor amfibieën door:

- Het deels verwijderen van slib uit de poel.
- Het tweejaarlijks maaien van de zeggevegetatie in oktober met afvoer van het maaisel.

- Het kappen van struiken en jonge bomen aan de westrand van de poel in een strook van ongeveer 20 m (0,11 ha) en het gefaseerd afzetten als hakhout

4.11 Dood hout en oude bomen

Het aandeel staand dood hout is momenteel slechts 1% van het totale houtvolume. Het liggend dood hout betreft voornamelijk dunnere stammen (zie 2.3.2.2.).

Om het aandeel staand en liggend dood hout te verhogen, worden volgende maatregelen genomen:

- alle dode bomen blijven staan, tenzij er een veiligheidsrisico is of om sanitaire redenen.
- een deel van de gekapte Am. eiken blijven –al dan niet gestapeld- liggen.

Alle zwaardere bomen (ongeveer > 2,5 m omtrek) van niet invasieve soorten in het plangebied worden behouden tenzij er een veiligheidsrisico is.

4.12 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. toegankelijkheid, recreatie en educatie

4.12.1 Plan wegennet – opengestelde boswegen

Het Merkerveld is een belangrijk recreatief gebied voor zachte recreatie. Door de vermenging van openbare en private bestanden is de toegankelijkheid van het bosgebied minder eenvoudig over te brengen naar de recreant.

In het kader van het besluit rond de toegankelijkheid van bosgebieden en natuureservaten (Besl. VI. Reg. 5 december 2008) is het verplicht om een toegankelijkheidsplan en -reglement op stellen met aanduiding van de toegankelijke wegen, specifieke bebording en aanduiding van specifieke zones met aangepaste regels (bv. speelzones...).

In **Bijlage 8** is de toegankelijkheidsregeling toegevoegd.

Op **Kaart 4.3a** is de toegankelijkheid van het plangebied weergegeven, het bebordingsplan is weergegeven op **Kaart 4.3b**.

Wandelpaden

Er is een lus van wandelpaden in en rond het plangebied met een totale lengte van 2,4 km.

In het plangebied ligt een deel van het aangeduide Merkerveldpad en het provinciaal wandelpad Doeveren.

Ook het bosleerpad ligt deels in het plangebied. In bestand 4a is het nodig dat er bijkomend kleine paaltjes worden geplaatst om het bosleerpad aan te duiden.

Fietspaden

Het fietsknooppuntnetwerk loopt langs de oostgrens van het plangebied met een lengte van 0,7 km. Dit fietspad kan ook als wandelpad worden gebruikt.

Ruiterpad

Is niet aanwezig in het plangebied

Gemotoriseerd verkeer

Door de versnipperde eigendomstoestand zijn er nog heel wat paden waar (plaatselijk) gemotoriseerd verkeer is toegelaten.

Ruimingspistes

Ruimingspistes of exploitatiepaden die niet samenvallen met een toegankelijk pad zijn niet toegankelijk.

4.12.2 Eénmalige of occasioneel georganiseerde activiteiten

Grotere éénmalige doortochten voor wandelaars, MTB's, ... door het plangebied kunnen mits voorafgaandelijke aanvraag bij de gemeente Zedelgem en het Agentschap voor Natuur en Bos West-Vlaanderen worden toegelaten.

4.12.3 Recreatieve infrastructuur

Zie *Kaart 4.3b* voor het bebordingsplan. De recreatieve infrastructuur is weergegeven op *Kaart 2.11*.

Toegankelijkheidsborden

Volgende toegankelijkheidsborden zijn er in het plangebied aanwezig of moeten worden voorzien:

- Voor wandelaars: 14 borden (A00) aan de wandelpaden. Bij deze borden wordt ook telkens een bord voor honden aan de leiband (A14) geplaatst.
- Voor fietsers: 4 borden (A01) en 7 borden verboden voor fietsers (V01).
- Verboden doorgang: er wordt 1 bord (V15) geplaatst en 7 borden (V02) verboden voor ruiters.

Andere borden van routes worden zoveel mogelijk op dezelfde drager geplaatst.

Infopanelen

Aan de noordelijke ingang van de Bruggeweg en aan de zuidelijke ingang vanuit de Mierenboswegel staan er infopanelen met een toegankelijkheidskaart met pictogrammen en een bondige tekst met informatie over het Merkenveld.

Wandel- en fietssluisen

Om ongewenste recreanten buiten het bos te houden zijn er op 11 toegangspunten een wandel- of fietssluis voorzien. Dergelijke sluis bestaat uit een houten bareel (zodat enkel wandelaars erdoor kunnen) of een houten onderdoorgang (zodat enkel fietsers erdoor kunnen en geen ruiters). Zie situering op *Kaart 2.11*.

Om ongewenst verkeer in het gemeentelijk domein te verwijderen, worden er **5 bijkomende** wandel- of fietssluisen voorzien, namelijk:

- **Parkdreef:** aan de oostrand van de bestand 6a wordt over de volledige breedte van de Parkdreef een houten afsluiting en bareel geplaatst waardoor er enkel nog wandelaars ongehinderd door kunnen. De bestaande wandelsluis in de noordwesthoek van bestand 7a kan dan worden verwijderd.
- **Vasedreef:** aan de westgrens van de Vasedreef wordt over de volledige breedte van de dreef een houten afsluiting en bareel geplaatst waardoor er enkel nog wandelaars ongehinderd door kunnen.
- **Klaverdreef:** aan deze dreef wordt thv. de noordrand van bestand 4a een fietssluis geplaatst. Deze sluis bestaat uit een houten bareel en een ondoorgang waardoor enkel wandelaars en

fietzers kunnen passeren. Door het plaatsen van deze sluis kunnen de twee sluizen centraal in de Klaverdreef worden verwijderd.

- **Mottedreef:** aan de noordgrens van bestanden 4a-5a wordt over de volledige breedte van de Mottedreef een houten afsluiting en bareel geplaatst waardoor enkel wandelaars kunnen passeren.
- **Driehoeksdreef:** aan de westzijde van deze dreef wordt over de volledige breedte van de dreef een houten afsluiting en een bareel geplaatst waardoor er enkel wandelaars kunnen passeren.

De sluis aan de westzijde van de Houtdreef kan worden verwijderd, gezien ze daar geen functie heeft.

Zitbanken

Er zijn twee houten zitbanken in het plangebied aanwezig. Deze worden behouden.

Vuilnisbakken

Er worden geen vuilnisbakken in het plangebied voorzien.

4.13 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de jacht

Er is geen jacht in het plangebied en zal tijdens de planperiode de jacht ook niet worden verhuurd.

4.14 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de visserij

Er kan niet worden gevestigd in het plangebied.

4.15 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. gebruik niet houtige bosproducten

In het plangebied zullen er geen niet-houtige bosproducten gebruikt worden.

4.16 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. cultuur-historische elementen

4.16.1 Ijskelder

De ijskelder in bestand 6a wordt als cultuurhistorisch element en overwinteringsobject voor vleermuizen in ere gehouden. Dit houdt in dat de omheining rond de ijskelder in goede staat wordt gehouden en bomen met een omtrek van meer dan 0,5 m die op de ijskelder zelf staan, worden gekapt.

4.16.2 Dreven

Dreven vormen een belangrijk onderdeel van de cultuurhistorische en ecologische waarde van het plangebied. De dreven worden behouden en beheerd. Langs heel wat dreven moet er dringend worden vrijgesteld. Het vrijstellen van de dreefbomen gebeurt wanneer er in de aangrenzende bestanden kappingen worden uitgevoerd (zie Kaptabel 4.18). Normaliter wordt in een zone van minimaal 15 m naast de dreefboom de aanwezige bomen weggekapt of worden bomen die verder staan maar met hun kroon de dreefboom overschaduwen, gekapt. Zware inheemse bomen worden wel behouden.

Tabel 4.19: dreevenbeheer in het plangebied

Naam	Soort	beheer
Parkdreef	Beuk	Opsnoeien van jonge bomen
Vasedreef	Beuk	Vrijstellen van bomen aan beide zijden
Klaverdreef (Vasedreef-Doolhofpad)	Zomereik	Vrijstellen dreefbomen westrand (dringend) en afzetten opslag ooststrand
Klaverdreef (Doolhofpad-Nieuwedreef)	Beuk	Opsnoeien jonge bomen en vrijstellen dreefbomen aan westrand (dringend) en kap enkele jonge Douglas
Klaverdreef (Nieuwedreef-Bruggeweg)	Am. eik en Beuk	Kap van 6-tal Grove dennen en 2 Am. eiken
Nieuwedreef	Beuk	Vrijstellen dreefbomen aan beide zijden (dringend)
Bestand 16a	Reuzenlebensboom	Eventueel eindkap (kan best samengaan met private bestanden)
Keunhekkendreef	Ruwe berk	Beperkt opsnoeien
Mierenboswegel	Beuk	Kap van 5 paardenkastanjes die tussen de Beuken staan
Houtdreef	Reuzenzilverspar	Kap van enkele Douglas en Reuzenlebensbomen die tussen de sparren staan
Bruggeweg	Beuk	Vrijstellen (dringend)

4.16.3 Labyrint aan Doolhofdreef

Ter hoogte van het Doolhofpad zijn nog relictten aanwezig van een labyrint, zie voor situering **Kaart 2.7** (boomcirkel).

Door de archiefdienst van de gemeente Zedelgem werd een uitvoerige nota opgesteld in verband met dit labyrint, zie hiervoor **Bijlage 6**.

Gezien er nog verder historisch onderzoek, onder meer op het terrein zelf, moet gebeuren, zijn er momenteel nog geen concrete beheermaatregelen opgenomen. In de nota in **Bijlage 6** zijn enkele maatregelen op korte en lange termijn vermeld.

Op korte termijn bestaat het beheer er vooral in om opslag binnen de voormalige cirkel van het labyrint te verwijderen en bodemverstoring door betreding met machines of door uitslepen van bomen te vermijden. Ook kan er best een kwadrant van het labyrint vrijgemaakt worden om een gedetailleerde terreinopname mogelijk te maken. Deze maatregelen kunnen worden uitgevoerd binnen het huidige beheerplan.

Op lange termijn zijn er twee opties:

- behoud van huidige toestand met onder meer voorzien van rustpunt en infobord. Deze optie kan worden uitgevoerd binnen het huidige beheerplan.
- reconstructie van het oorspronkelijk labyrint: deze optie kan maar worden weerhouden na verder grondig historisch onderzoek. Een reconstructie zou een aanzienlijke impact hebben gezien er een deel van het Doolhofpad zou verdwijnen en er ongeveer 0,65 ha bos zou moeten worden gekapt. Deze optie wordt niet uitgevoerd binnen voorliggend beheerplan maakt onderdeel uit van een afzonderlijk dossier.

4.17 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de milieu-beschermende functie

Saneren lozingspunt

De lozing van huishoudelijk afvalwater ter hoogte van de westgrens bestand 10a dient op korte termijn te worden gesaneerd. Dit kan gebeuren door aansluiting op bestaande riolering of door het plaatsen van een individuele afvalwaterzuiveringsinstallatie (IBA).

4.18 Beheermaatregelen en richtlijnen m.b.t. de wetenschappelijke functie

Er bestaan geen specifieke richtlijnen met betrekking tot het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Enkel moet voor het plaatsen van instrumentaria (peilbuizen, paaltjes, ...) de toelating gevraagd worden aan de gemeente Zedelgem.

4.19 Werken die de biotische of de abiotische toestand van het bos wijzigen

- **Drainage:** een natuurlijke waterhuishouding is aangewezen om standplaatsgeschikte bostypes te ontwikkelen. Het ruimen van grachten in het plangebied wordt niet verder gezet, enkel de duikers onder de paden worden vrijgehouden van bladval. Hierdoor kan de natuurlijke waterhuishouding zich geleidelijk herstellen en krijgt het bosgebied een groter waterbufferende functie.
- **Reliëf:** er worden geen ingrepen op het reliëf gepland.
- **Bodembewerking:** bodembewerking is niet toegestaan, tenzij het gaat om de bestrijding van agressieve exoten en tenzij om redenen van natuurontwikkeling (o.a. plaggen, ...) of bosbouw (o.a. maken plantgaten, ...).
- **Chemisch wijzigen bovenste bodemlaag:** het gebruik van herbiciden is evenmin toegestaan, behalve in het kader van de bestrijding van agressieve exoten (dan kan eventueel met glyfosaat gewerkt worden). Het gebruik van glyfosaat in de nabijheid van waterpartijen dient bij voorkeur vermeden worden.
- **Verharding van de bodem door padenaanleg:** er worden geen bijkomende verharding aangebracht in en langs de bestaande dreven en paden.

foto: tot 2011 stond iemand van het gemeentepersoneel uitsluitend in voor het beheer van het gemeentelijk domein.

4.20 Planning van de beheerwerken

In welke bestanden en het tijdstip van de kappingen en dunningen zijn weergegeven in Tabel 4 18. Overige beheermaatregelen die voorzien zijn:

Tabel 4.20: Beheer open plekken, exoten, bosranden en dreven

Bestand / locatie	Opmerkingen	Opp./ lengte	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1a	Aanplant Haagbeuk en Zomereik na groepenkap	0,25 ha				X																
	Afzetten opslag in oostelijke randzone ikv. heide	0,10 ha	X			X			X			X			X			X			X	
	Bestrijding Pont. Rod. (X: uitvoeren, O: opvolgen)	-	X	O	O	O			O			O			O			O			O	
2a	Bestrijding Pont. Rod. (X: uitvoeren, O: opvolgen)		X	O	O	O			O			O			O			O			O	
3a	Afzetten hakhout in oostelijke bosrand (b5)	70 m			X				X				X				X				X	
4a	Maaien aan oostelijke rand	100m	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Bestrijding Pont. Rod. (X: uitvoeren, O: opvolgen)		X	O	O	O			O			O			O			O			O	
5a	Bestrijding Pont. Rod. (X: uitvoeren, O: opvolgen)		X	O	O	O			O			O			O			O			O	
6a	Bestrijding Pont. Rod. (X: uitvoeren, O: opvolgen)		X	O	O	O			O			O			O			O			O	
7a	Afzetten hakhout aan westrand (b4)	50 m			X				X				X				X				X	
	Maaien grasland	0,18 ha	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Poel vrijhouden (verwijderen lisdodde)	-	X					X					X					X				
	Aanplant loofhout (hB, zE, Hz)	0,38 ha												X								
9a	Maaien grasland	0,05 ha2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Poel openhouden	-	X					X					X					X				
	Herstellen overstort	-	X																			
	Uitdiepen poel	-		X																		
	Aanplant loofhout	1 ha				X								X								
10a	Afzetten hakhout aan westrand (b3)	40 m			X				X				X				X				X	
	Verwijderen Bonte gele dovenetel	-	X	X																		O

Bestand / locatie	Opmerkingen	Opp./ lengte	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
11a	Afzetten hakhout aan westrand (b2)	100 m			X				X				X				X				X	
	Aanplant bosrand	<100 m		X																		O
13a	Afzetten hakhout aan westrand (b1)	85 m			X				X				X				X				X	
13b	Afzetten hakhout aan westrand (b1)	140 m			X				X				X				X				X	
13a+b	Aanplant van bosrand	150 m		X																		
14a	Aanplant loofhout	1 ha			X				X													
14b	Aanplant loofhout	0,16 ha							X													
	Verwijderen constructie	-	X																			
16a	Verwijderen constructie	-		X																		
	Aanplant loofhout									X												
17a	Verwijderen constructies en afsluiting	-		X																		O
	Bestrijding Pont. Rod. (X: uitvoeren, O: opvolgen)		X	O	O	O			O			O			O			O			O	
Drevenbeheer (voor vrijstellen zie Kaptabel)																						
Houtdreef: kap van Douglas en Reuzenlebensboom		-			X																	
Keunhekkendreef: op snoeien		-			X												X					
Klaverdreef (Doolhofpad-Nieuwedreef): op snoeien en kap enkele Douglas		-			X																	
Klaverdreef (Nieuwedreef-Bruggeweg): kap 6-tal Grove dennen en Am. eik		-			X																	
Mierenboswegel: kap van paardekastanjes		-							X													
Parkdreef: op snoeien jonge bomen		-			X												X					
Doolhofdreef: verder onderzoek labyrint met deels verwijderen opslag en tijdelijk vrijleggen van een kwadrant van het labyrint		-	X	X	X																	

Referenties

Ameryckx J. (1983). Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij kaartblad 52 E, Centrum voor Bodemkartering (IWONL).

Bosgroep Houtland vzw (2009). Uitgebreid bosbeheerplan voor het domein Hopper Jeugdverblijf Merkenveld te Zedelgem.

Cornelis, J., Hermy, M., Roelandt, B., De Keersmaeker, L. & Vandekerckhove, K. (2009). Bosplantengemeenschappen in Vlaanderen. Een typologie van bossen op basis van de kruidachtige vegetatie. INBO.M.2009.5. Agentschap voor Natuur en Bos en Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel, 316 p.

De Beelde T. (2003). Rapport aanvraag tot erkenning van het natuurreserveat Doeveren. Natuurpunt vzw.

D'hondt B. (2004). Situatie van het heideterreintje te Doeveren. Natuurpunt in Zicht.

Gemeente Zedelgem (1999). Bosbeheersplan voor het gemeentelijk natuurdomein Merkenveld.

Roelandt, B. (2001). De bosinventarisatie van het Vlaamse Gewest. Deel 3: Vegetatiekundige resultaten. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Bos & Groen, pp. 215-485.

Zwaenepoel, A.; T'jollyn, F.; Vandenbussche, V. & Hoffmann, M. (2002). Systematiek van natuurtypen voor Vlaanderen. Deel 6. Graslanden. Studie uitgevoerd door WVI, Universiteit Gent en Instituut voor Natuurbehoud in opdracht van Afdeling Natuur. 469 pp.

Bijlagen

<u>Bijlage 1:</u>	Fiches bosbouwopnames
<u>Bijlage 2:</u>	Floragegevens
<u>Bijlage 3:</u>	Lijst met afkortingen struik- en boomsoorten
<u>Bijlage 4:</u>	Poster bestrijding van exoten
<u>Bijlage 5:</u>	Nota Labyrint aan Doolhofpad (archiefdienst Zedelgem)
<u>Bijlage 6:</u>	Advies en participatie
<u>Bijlage 7:</u>	Consultatieverslag Openbaar onderzoek
<u>Bijlage 8:</u>	Toegankelijkheidsregeling

Bijlage 1: bestandsfiches

Bosbouw: Merkemveld 10 a (1,4417 ha)

Zaailingen

<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
Hoogte (cm): 0-49			
Zoete kers (Boskers)	6916	Homogeen	NV
Wilde lijsterbes (Gewone l	4401	Verspreid	NV
Tamme kastanje	629	Verspreid	NV
Hulst	629	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>	12575		

Struiklaag

<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
Hoogte(cm): 200-400				
Zomereik	157	0	Verspreid	NV
Gewone vlier (zwarte vlier)	157	0	Verspreid	NV
Zoete kers (Boskers)	157	0	Verspreid	KV
<u>Totaal</u>	471	0		

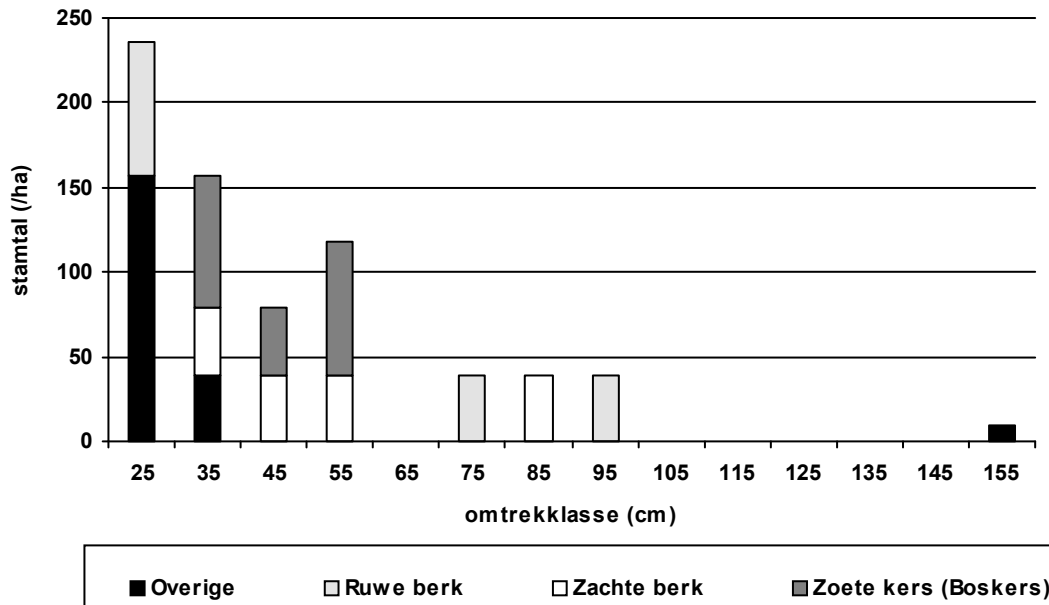
Boomlaag

<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
Ruwe berk	157	22%	5,28	34%	43,9	38%	68	18,0	
Zachte berk	157	22%	4,39	28%	28,3	24%	60	14,0	
Zoete kers (Boskers	196	27%	3,23	21%	25,2	22%	46	18,0	
Tamme kastanje	10	1%	1,82	12%	14,6	13%	153	19,5	
Zomereik	118	16%	0,60	4%	2,4	2%	25	15,3	
Gewone esdoorn	39	5%	0,23	1%	1,6	1%	27	15,0	
Zwarte els	39	5%	0,18	1%	0,8	1%	24	16,0	
<u>Totaal</u>	717		15,7		117				

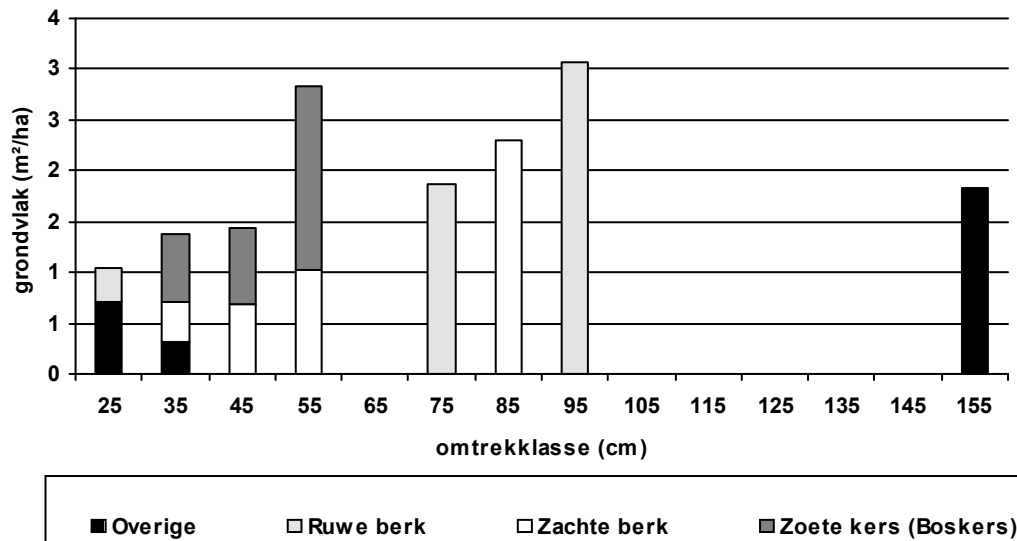
Staand Dood Hout

<i>Boomsoort</i>	<i>Sortiment</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		
Fijnspar	dun	39	33%	0,62	45%	4,4	52%	
Ruwe berk	dun	39	33%	0,49	35%	3,0	35%	
Zomereik	dun	39	33%	0,27	20%	1,1	13%	
		118		1,38		8,6		

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

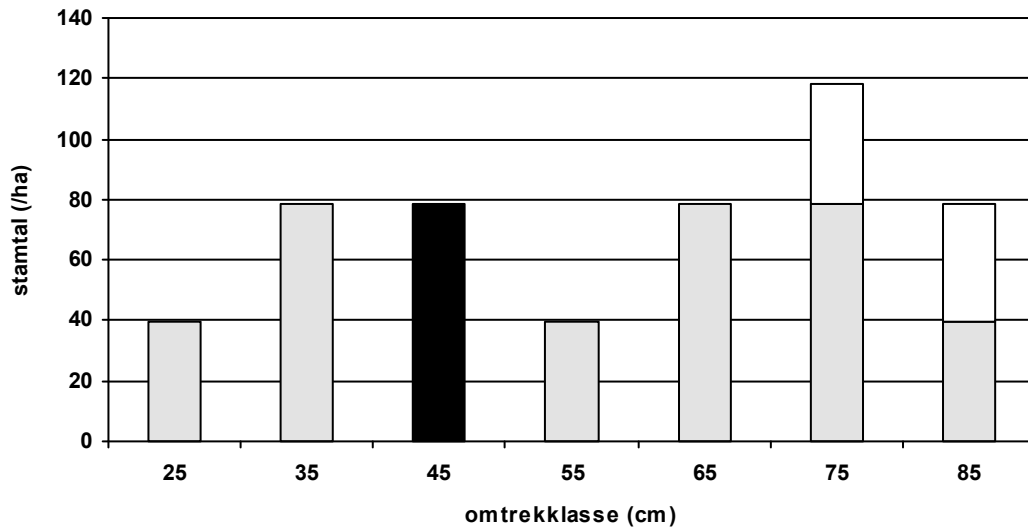
Bosbouw: Merkemveld 11 a (0,5082 ha)

Zaailingen				
	<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
<i>Hoogte (cm): 0-49</i>				
	Wilde lijsterbes (Gewone l	7545	Verspreid	NV
	Gewone vlier (zwarte vlier)	2515	Verspreid	NV
	Zomereik	629	Verspreid	NV
	Tamme kastanje	629	Verspreid	NV
	<u>Totaal</u>	11318		

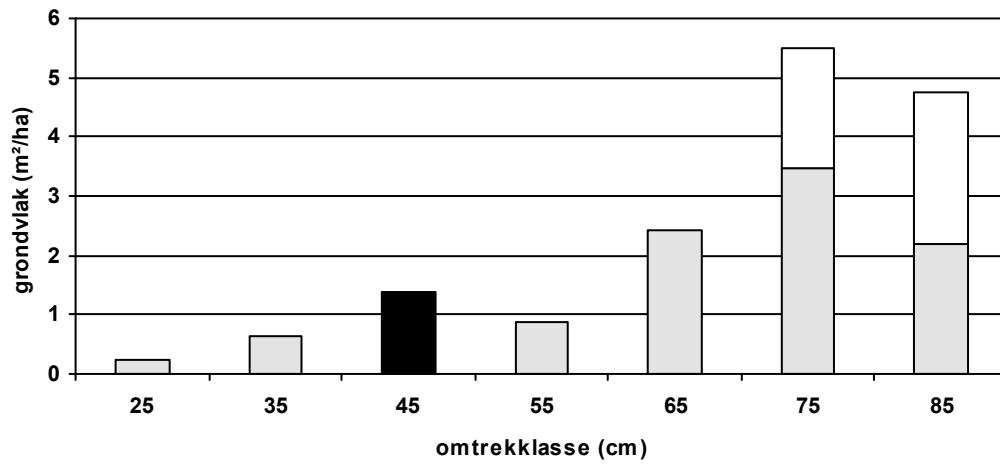
Boomlaag									
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
Witte els (Gauwe el	354	69%	9,83	62%	74,4	63%	60	17,0	17,0
Zwarte els	79	15%	4,61	29%	35,0	29%	86	17,0	
Zachte berk	79	15%	1,37	9%	9,3	8%	47	15,0	
<u>Totaal</u>	511		15,8		119				

Staand Dood Hout									
<i>Boomsoort</i>	<i>Sortiment</i>		<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		
Japanse lork	dun		39	100%	0,75	100%	6,9	100%	
			39		0,75		6,9		

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

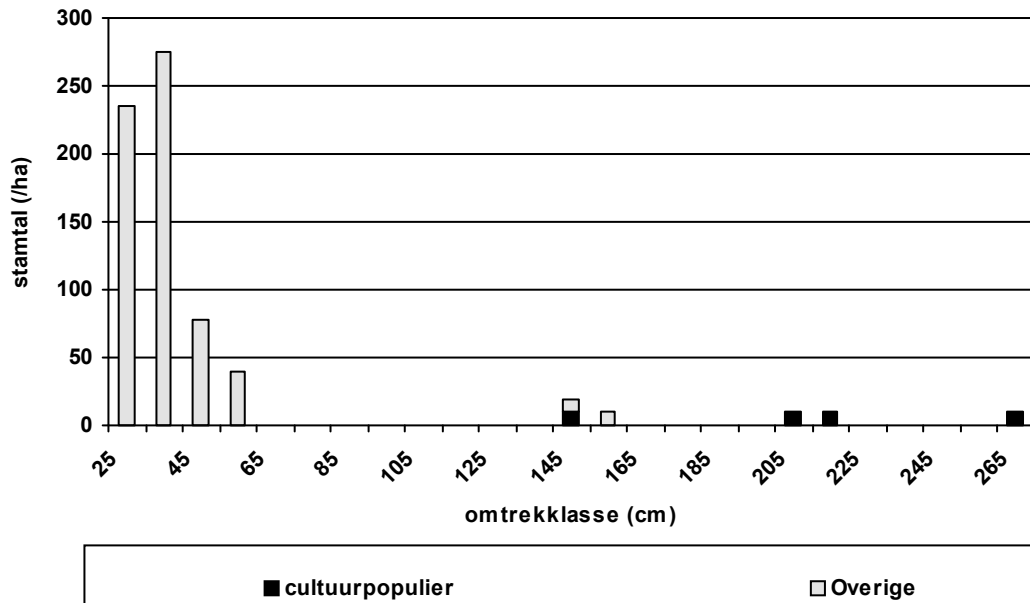
Bosbouw: Merkemveld 13 b (0,4151 ha)

Zaailingen			
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
Hoogte (cm): 50-99			
Witte els (Grauwe els)	1258	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>	1258		

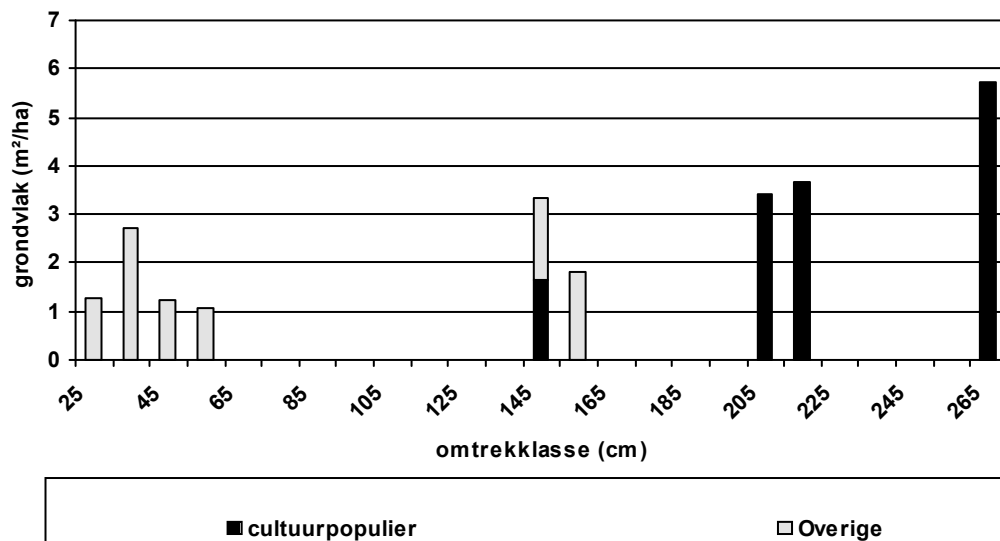
Struiklaag				
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
Hoogte(cm): 200-400				
Gewone vlier (zwarte vlier)	472	0	Verspreid	NV
Gewone esdoorn	472	0	Verspreid	NV
Zachte berk	157	0	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>	1101	0		

Boomlaag									
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
cultuurpopulier	39	6%	14,45	60%	114,8	64%	217	24,0	24,0
Schietwilg	128	19%	3,63	15%	27,2	15%	87	17,0	
Witte els (Grauwe el	314	46%	2,25	9%	12,7	7%	30	19,0	
Gewone esdoorn	49	7%	1,95	8%	13,9	8%	127	14,5	
Zwarte els	79	11%	0,98	4%	6,0	3%	40	14,0	
Zachte berk	79	11%	0,95	4%	5,8	3%	40	14,0	
<u>Totaal</u>	688		24,2		180				

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

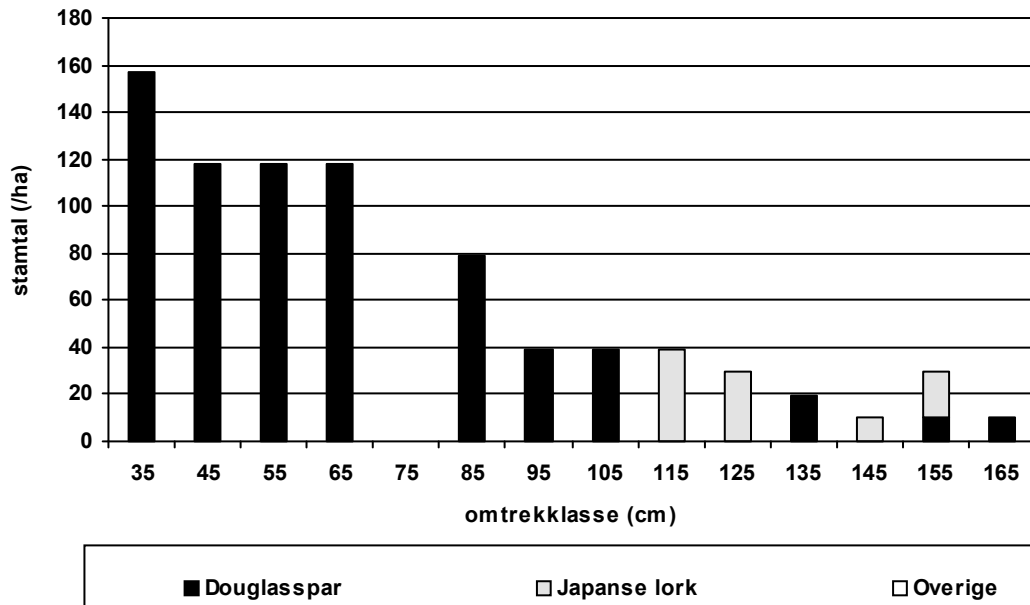
Bosbouw: Merkemveld 14 a (1,2835 ha)

Struiklaag					
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>	
Hoogte(cm): 200-400					
Tamme kastanje	157	0	Verspreid	NV	
Amerikaanse eik	157	0	Verspreid	NV	
<u>Totaal</u>	314	0			

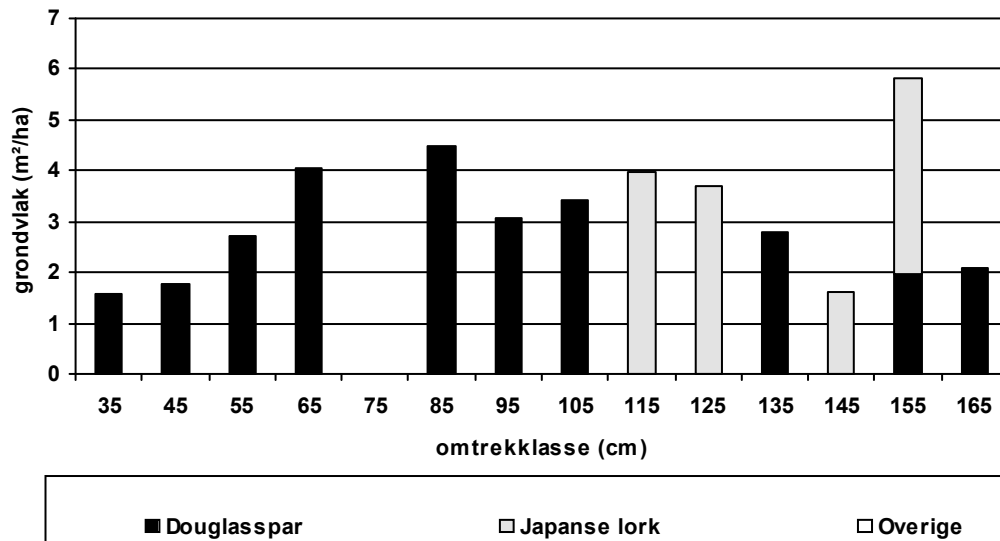
Boomlaag									
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
Douglasspar	707	88%	27,90	68%	339,6	65%	86	30,0	30,0
Japanse lork	98	12%	13,12	32%	180,6	35%	136	30,0	
<u>Totaal</u>	806		41,0		520				

Staand Dood Hout							
<i>Boomsoort</i>	<i>Sortiment</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>	
Ruwe berk	zeer dik	10	20%	1,42	72%	13,2	79%
Ruwe berk	dun	39	80%	0,54	28%	3,5	21%
		49		1,96		16,7	

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

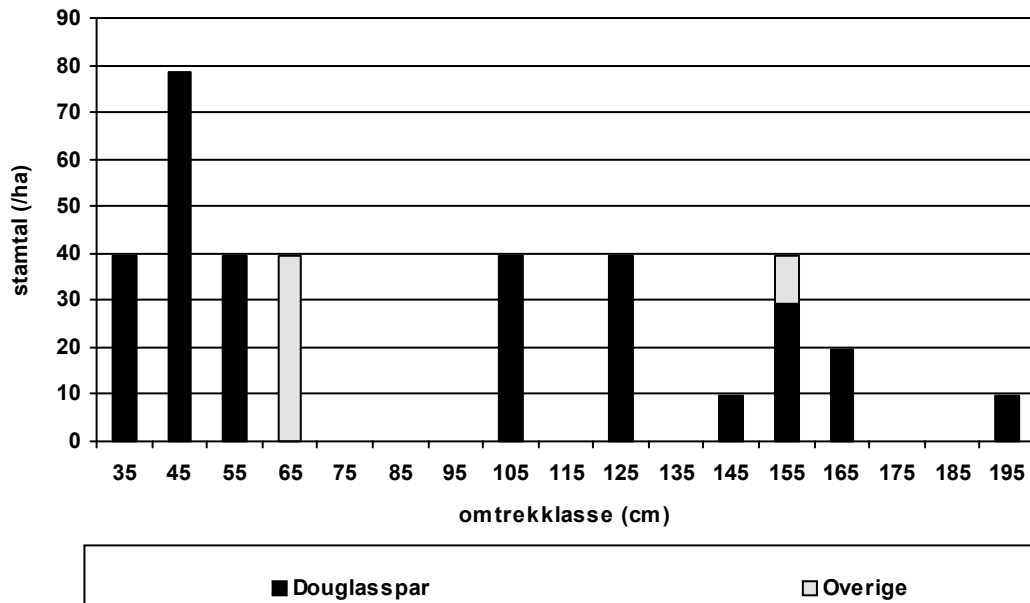

Bosbouw: Merkemveld 16 a (0,3807 ha)

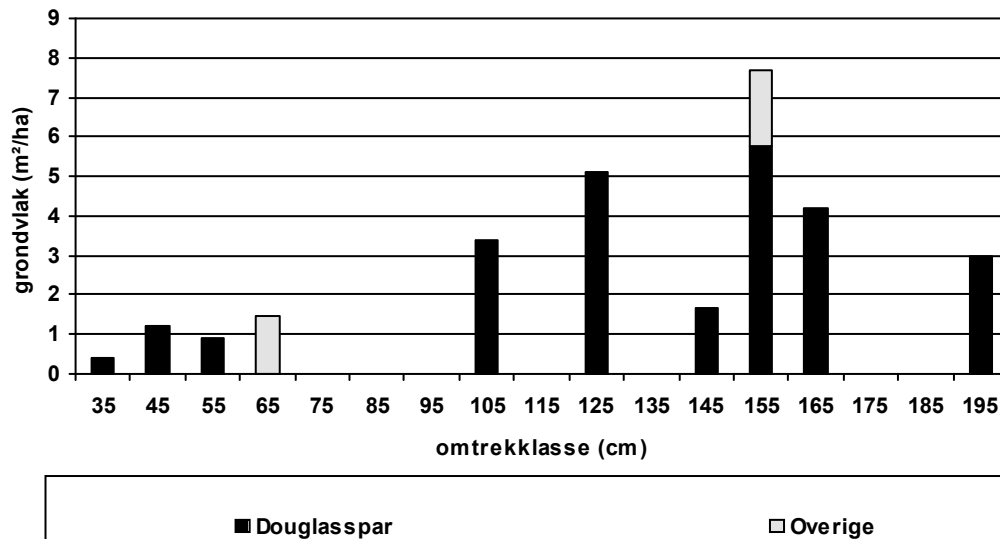
Boomlaag									
Boomsoort	Stamtal		Grondvlak		Volume		cg (cm)	hg (m)	hdom (m)
Douglasspar	305	86%	25,67	88%	336,3	91%	131	28,7	30,0
Zomereik	10	3%	1,94	7%	23,4	6%	158	25,0	
Ruwe berk	39	11%	1,46	5%	11,0	3%	68	16,5	
<u>Totaal</u>	354		29,1		371				

Staand Dood Hout								
Boomsoort	Sortiment		Stamtal		Grondvlak		Volume	
Douglasspar	dik		39	50%	1,15	55%	10,1	57%
Douglasspar	dun		39	50%	0,93	45%	7,4	43%
			79		2,09		17,5	

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

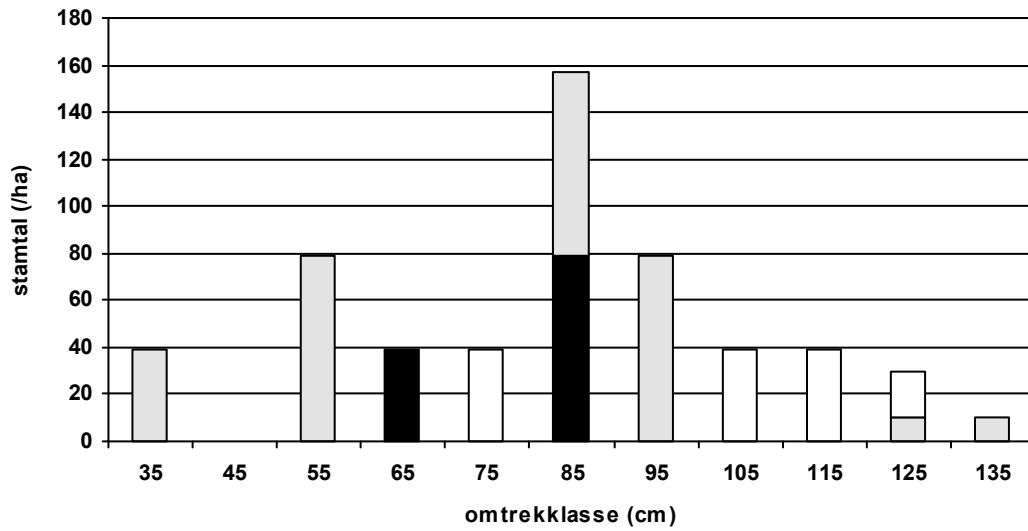
Bosbouw: Merkemveld 1 a (1,0213 ha)

Zaailingen				
	<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
Hoogte (cm): 0-49				
	Douglasspar	2515	Verspreid	NV
	Japanse lork	1886	Verspreid	NV
	Tamme kastanje	629	Verspreid	NV
	Sitkaspar	629	Verspreid	NV
	<u>Totaal</u>	5659		

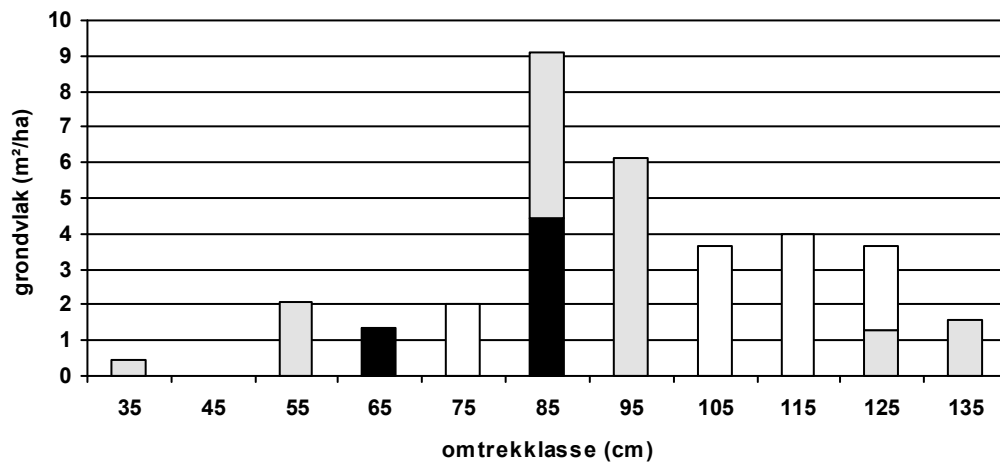
Struiklaag				
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
<i>Hoogte(cm): 200-400</i>				
Wilde lijsterbes (Gewone l	157	0	Verspreid	NV
<i><u>Totaal</u></i>	157	0		

Boomlaag									
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondylak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
Ruwe berk	295	54%	16,12	48%	149,2	42%	94	22,3	
Sitkaspar	138	25%	12,02	35%	138,2	39%	111	25,0	
Douglasspar	118	21%	5,78	17%	68,4	19%	79	22,3	
<u>Totaal</u>	550		33,9		356				

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

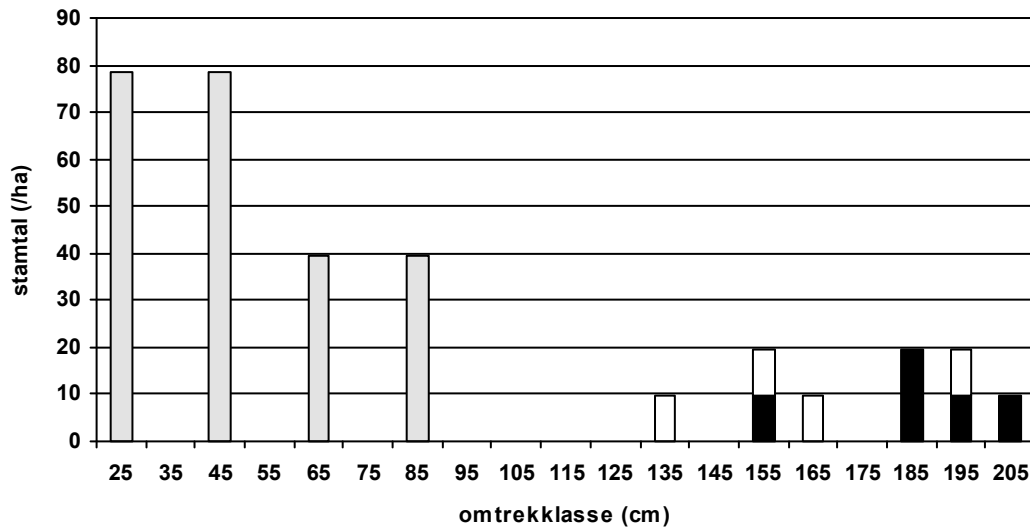
Bosbouw: Merkemveld 2 a (2,244 ha)

Zaailingen			
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
<i>Hoogte (cm): 0-49</i>			
Amerikaanse eik	8174	Verspreid	NV
Douglasspar	4401	Verspreid	NV
<i><u>Totaal</u></i>	12575		

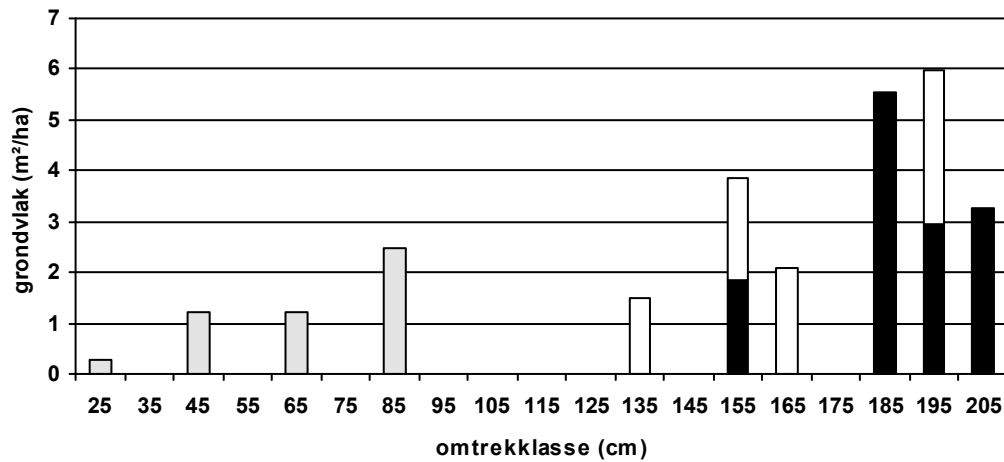
Struiklaag				
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>
<i>Hoogte(cm): 200-400</i>				
Tamme kastanje	157	0	Verspreid	NV
<i><u>Totaal</u></i>	157	0		

Boomlaag									
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
Amerikaanse eik	49	15%	13,59	50%	145,3	53%	187	26,0	
Zomereik	39	12%	8,62	31%	103,3	38%	166	25,0	
Tamme kastanje	236	73%	5,22	19%	26,4	10%	54	12,0	
<i><u>Totaal</u></i>	324		27,4		275				

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

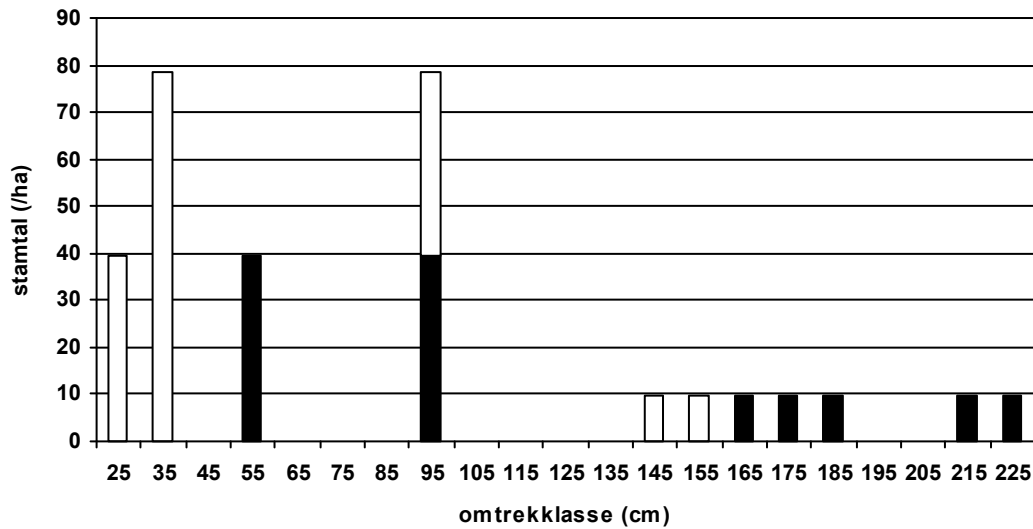
Bosbouw: Merkemveld 3 a (2,7273 ha)

Zaailingen			
Boomsoort	Stamtal	Verspreiding	Verjonging
Hoogte (cm): 0-49			
Amerikaanse eik	15090	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>	15090		

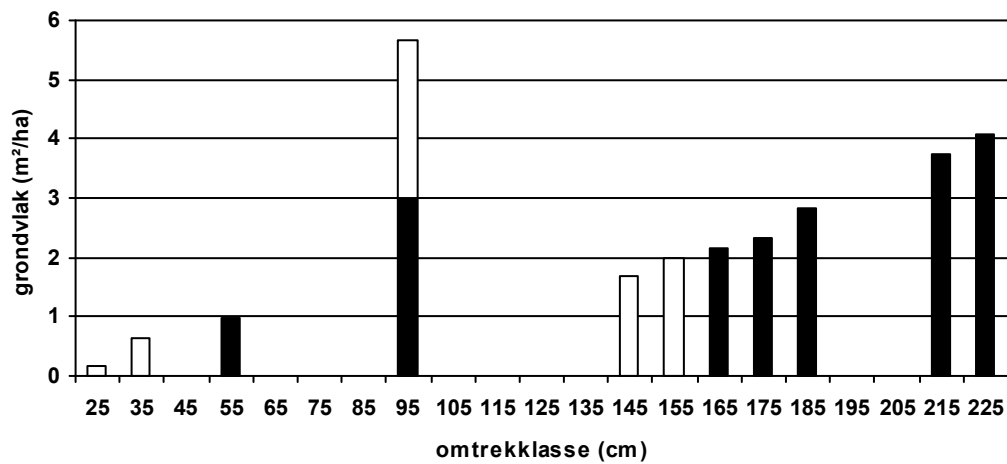
Struiklaag				
Boomsoort	Stamtal L	Stamtal D	Verspreiding	Verjonging
Hoogte(cm): 400-600				
Amerikaanse eik	157	0	Verspreid	NV
Hoogte(cm): 200-400				
Tamme kastanje	157	0	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>	314	0		

Boomlaag									
Boomsoort	Stamtal		Grondvlak		Volume		cg (cm)	hg (m)	hdom (m)
Amerikaanse eik	128	42%	19,12	73%	215,5	81%	173	27,0	27,0
Tamme kastanje	177	58%	7,18	27%	49,0	19%	102	17,0	
<u>Totaal</u>	305		26,3		265				

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

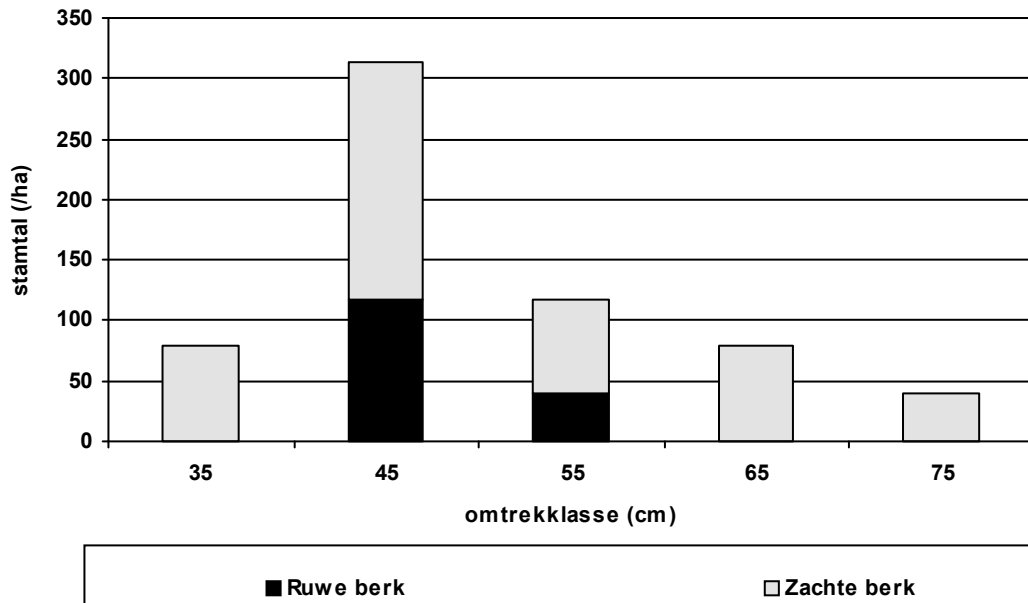
Bosbouw: Merkemveld 5 a (1,068 ha)

Struiklaag					
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal L</i>	<i>Stamtal D</i>	<i>Verspreiding</i>	<i>Verjonging</i>	
<i>Hoogte(cm): 200-400</i>					
Zachte berk	786	0	Verspreid	NV	
<u>Totaal</u>	786	0			

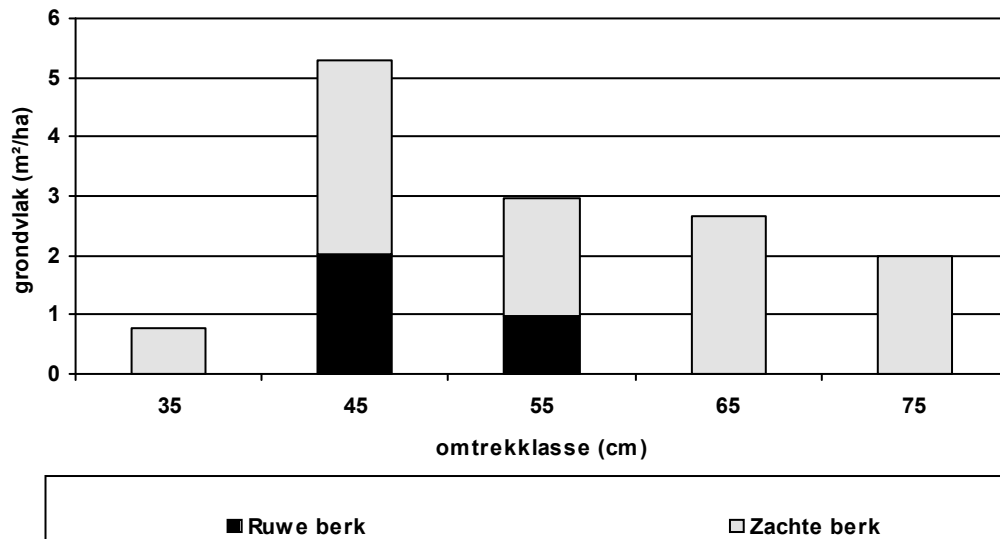
Boomlaag									
<i>Boomsoort</i>	<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		<i>cg (cm)</i>	<i>hg (m)</i>	<i>hdom (m)</i>
Zachte berk	472	75%	10,68	78%	90,7	78%	54	19,5	19,5
Ruwe berk	157	25%	3,00	22%	25,4	22%	49	19,5	
<u>Totaal</u>	629		13,7		116				

Staand Dood Hout									
<i>Boomsoort</i>	<i>Sortiment</i>		<i>Stamtal</i>		<i>Grondvlak</i>		<i>Volume</i>		
Zachte berk	dun		39	100%	0,29	100%	1,3	100%	
			39		0,29		1,3		

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

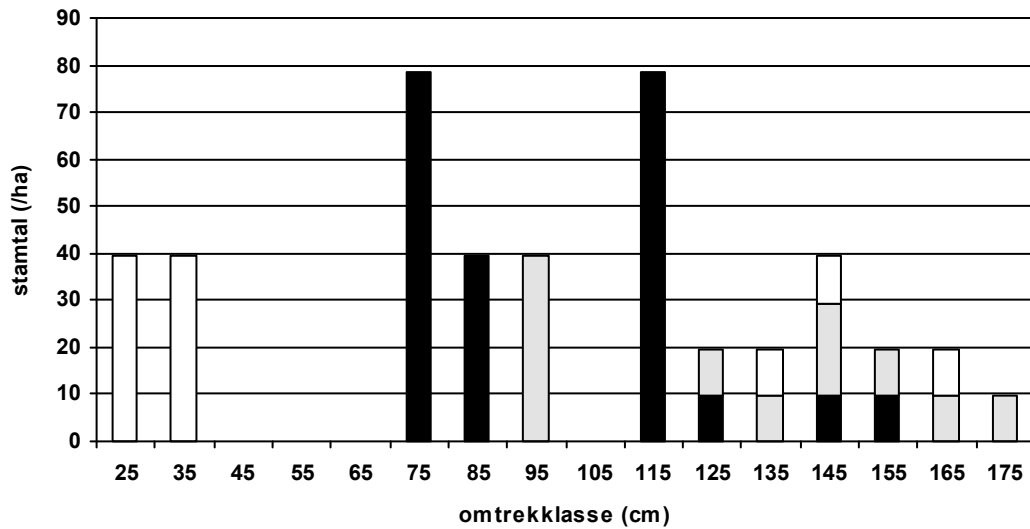
Bosbouw: Merkemveld 9 a (2,7161 ha)

Zaailingen				
Boomsoort		Stamtal	Verspreiding	Verjonging
<i>Hoogte (cm): 0-49</i>				
Wilde lijsterbes (Gewone l		3773	Verspreid	NV
Douglasspar		1886	Verspreid	NV
Amerikaanse eik		629	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>		6288		

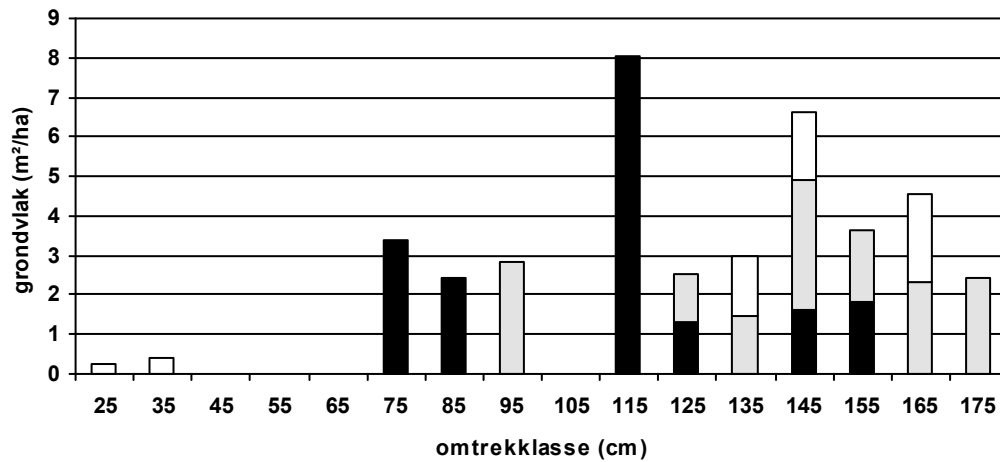
Struiklaag					
Boomsoort		Stamtal L	Stamtal D	Verspreiding	Verjonging
<i>Hoogte(cm): 200-400</i>					
Gewone esdoorn		314	0	Verspreid	NV
<u>Totaal</u>		314	0		

Boomlaag									
Boomsoort	Stamtal		Grondvlak		Volume		cg (cm)	hg (m)	hdom (m)
Douglasspar	226	51%	18,60	46%	207,7	46%	115	26,0	
Japanse lork	108	24%	15,36	38%	177,2	39%	146	26,0	
Zomereik	29	7%	5,52	14%	66,6	15%	154	25,0	
Gewone esdoorn	79	18%	0,64	2%	3,0	1%	32	11,0	
<u>Totaal</u>	442		40,1		454				

Stamtalverdeling

Grondvlakverdeling

Bijlage 2: gegevens flora

(1) flora-gegevens:

Floristische gegevens uit Merkemveld en omgeving verzameld door Bram D'hondt.

soort	species	IFBL	eerst_wrnmg	recentste_wrnmg
(Fijn schapengras)		c2-51-11	.	09-aug-09
(Ruw beemdgras)	(<i>Poa trivialis</i>)	c2-51-11	.	09-aug-09
(Struisgras-soort)	(<i>Agrostis sp.</i>)	c2-51-11	.	09-aug-09
Akkervergeet-mij-nietje		c2-51-11	.	09-aug-09
Borstelgras		c2-51-11	.	09-aug-09
Brem		c2-51-11	.	09-aug-09
Engels raaigras		c2-51-11	.	09-aug-09
Gestreepte witbol		c2-51-11	.	09-aug-09
Gewone brunel		c2-51-11	.	09-aug-09
Gewone veldbies		c2-51-11	.	09-aug-09
Gewoon biggenkruid		c2-51-11	.	09-aug-09
Gewoon duizendblad		c2-51-11	.	09-aug-09
Glanshaver		c2-51-11	.	09-aug-09
Grote brandnetel		c2-51-11	.	09-aug-09
Grote weegbree		c2-51-11	.	09-aug-09
Heggendoornzaad		c2-51-11	.	09-aug-09
Hondsdrif		c2-51-11	.	09-aug-09
Ijle dravik		c2-51-11	.	09-aug-09
Klein streepzaad		c2-51-11	.	09-aug-09
Kropaar		c2-51-11	.	09-aug-09
Mannetjesereprijs		c2-51-11	.	09-aug-09
Muizenoor		c2-51-11	.	09-aug-09
Pijpenstrootje		c2-51-11	.	09-aug-09
Reukgras		c2-51-11	.	09-aug-09
Rood zwenkgras		c2-51-11	.	09-aug-09
Sint-Janskruid		c2-51-11	.	09-aug-09
Smalle weegbree		c2-51-11	.	09-aug-09
Tandjesgras		c2-51-11	.	09-aug-09
Valse salie		c2-51-11	2003?	09-aug-09
Vroege haver		c2-51-11	.	09-aug-09
Zachte dravik		c2-51-11	.	09-aug-09
Zwaluwtong		c2-51-11	.	09-aug-09
Reuzenbalsemien	<i>Impatiens glandulifera</i>	c2-41-33	05/08/04	.
Bosandoorn	<i>Stachys sylvatica</i>	c2-41-33	31/08/04	?
Watermunt	<i>Mentha aquatica</i>	c2-41-33	31/08/04	?
Moerasandoorn	<i>Stachys palustris</i>	c2-41-33	01/09/04	?

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0002

Bosnaam   Merkemveld

Perceelnr	1
Bestandsnr	a
Opnamenr	1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☒	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

12/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :   Vlak

Helling   :   Lineair

Hellingshoek   :   0

Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

>90% strooisel op bodem

BOOMLAAG	<u>Latiijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Picea sitchensis	Sitkaspar	3	38	1	0
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	2a	8	4	0
	Betula pendula	Ruwe berk	2b	18	5	0
STRUIKLAAG	<u>Latiijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes	1	3	3	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	r	1	6	0
KRUIDLAAG	<u>Latiijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	+	2	1	0
	Larix kaempferi	Japanse lork	+	2	1	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	r	1	1	0
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	1	3	4	0
	Picea sitchensis	Sitkaspar	+	2	5	0
	Pinus	Den (G)	r	1	7	0
	Fagus sylvatica	Beuk	r	1	7	0
	Quercus robur	Zomereik	r	1	7	0
MOSLAAG	<u>Latiijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Polytrichum species	Haarmos (G)	1	3	1	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0014

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr   10
Bestandsnr   a
Opnamenr   1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

14/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :
Helling   :
Hellingshoek   :   0
Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐
natuurlijke beken   ☐
bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Castanea sativa	Tamme kastanje	3	38	1	0
	Betula pendula	Ruwe berk	2a	8	1	0
	Betula pubescens	Zachte berk	2a	8	5	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Prunus avium	Zoete kers	2a	8	5	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes	1	3	1	0
	Prunus avium	Zoete kers	1	3	1	0
	Hedera helix	Klimop	+	2	1	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	+	2	2	0
	Ilex aquifolium	Hulst	+	2	2	0
	Lonicera periclymenum	Wilde kamperfoelie	1	3	3	0
	Frangula alnus	Sporkehout	+	2	4	0
	Rubus fruticosus	Gewone braam	+	2	5	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	+	2	5	0
	Prunus serotina	Ame vogelkers	r	1	5	0
	Teucrium scorodonia	Valse salie	+	2	6	0
	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	+	2	6	0
	Holcus lanatus	Gestreepte witbol	r	1	6	0
	Sambucus nigra	Gewone vlier	r	1	6	0
	Sambucus nigra cv. Laciniata	Peterselievlier	r	1	6	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0016

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr   11
Bestandsnr   a
Opnamenr   1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

7/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :
Helling   :
Hellingshoek   :   0
Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Alnus incana	Witte els	3	38	1	0
	Quercus robur	Zomereik	+	2	1	0
	Betula pubescens	Zachte berk	2a	8	4	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Rubus fruticosus	Gewone braam	2b	18	1	0
	Sambucus nigra	Gewone vlier	2a	8	1	0
	Glechoma hederacea	Hondsdrif	2a	8	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	1	3	1	0
	Urtica dioica	Grote brandnetel	1	3	1	0
	Ranunculus repens	Kruipende boterbloem	1	3	1	0
	Aegopodium podagraria	Zevenblad	+	2	1	0
	Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes	+	2	1	0
	Alnus incana	Witte els	1	3	2	0
	Lonicera periclymenum	Wilde kamperfoelie	r	1	2	0
	Prunus serotina	Ame vogelkers	r	1	2	0
	Sambucus nigra cv. Laciniata	Peterselievlier	+	2	4	0
	Stellaria nemorum	Bosmuur	+	2	4	0
	Geum urbanum	Geel nagelkruid	+	2	4	0
	Galeopsis tetrahit	Gewone hennepnetel	1	3	5	0
	Cirsium vulgare	Speerdistel	+	2	5	0
	Holcus lanatus	Gestreepte witbol	+	2	6	0
	Cirsium palustre	Kale jonker	+	2	6	0
	Athyrium filix-femina	Wijfjesvaren	r	1	6	0
	Angelica sylvestris	Gewone engelwortel	r	1	6	0
	Rumex obtusifolius	Ridderzuring	+	2	7	0
	Epilobium angustifolium	Wilgeroosje	+	2	7	0
	Larix kaempferi	Japanse lork	r	1	7	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	r	1	7	0
	Urtica urens	Kleine brandnetel	r	1	7	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0018

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr   13
Bestandsnr   b
Opnamenr   1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

14/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :
Helling   :
Hellingshoek   :   0
Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐
natuurlijke beken   ☐
bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Alnus incana	Witte els	2b	18	1	0
	Populus x canadensis	Canadapopulier	3	38	4	0
	Salix alba	Schietwilg	2a	8	6	0
	Alnus glutinosa	Zwarte els	2a	8	6	0
	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	r	1	6	0
	Betula pubescens	Zachte berk	r	1	7	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	+	2	1	0
	Sambucus nigra	Gewone vlier	+	2	5	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Rubus fruticosus	Gewone braam	2a	8	0	4
	Urtica dioica	Grote brandnetel	4	68	1	0
	Glechoma hederacea	Hondsdrif	2m	4	1	0
	Alnus incana	Witte els	+	2	1	0
	Carex remota	IJle zegge	+	2	1	0
	Angelica sylvestris	Gewone engelwortel	+	2	1	0
	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	+	2	2	0
	Dryopteris carthusiana	Smalle stekelvaren	+	2	3	0
	Stellaria nemorum	Bosmuur	+	2	4	0
	Cirsium palustre	Kale jonker	r	1	4	0
	Ribes rubrum	Aalbes	1	3	7	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0020

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr	14
Bestandsnr	a
Opnamenr	1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking	

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

14/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf	:
Helling	:
Hellingshoek	: 0
Expositie	: NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>	<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Larix kaempferi	Japanse lork	3 38	1	0
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	3 38	2	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>	<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Quercus rubra	Ame eik	r 1	1	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	r 1	6	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>	<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	1 3	1	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	r 1	6	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0022

Bosnaam   Merkemveld

Perceelnr	16
Bestandsnr	a
Opnamenr	1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking	

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

7/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf	:
Helling	:
Hellingshoek	: 0
Expositie	: NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	4	68	1	0
	Quercus rubra	Ame eik	2a	8	1	0
	Betula pendula	Ruwe berk	r	1	6	0
	Quercus robur	Zomereik	2a	8	7	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Ilex aquifolium	Hulst	r	1	7	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Rubus fruticosus	Gewone braam	4	68	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	1	3	2	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER1004

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr   2
Bestandsnr   a
Opnamenr   1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

12/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :   Vlak

Helling   :

Hellingshoek   :   0

Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

strooisel meer dan 90%

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Quercus robur	Zomereik	3	38	1	0
	Quercus rubra	Ame eik	3	38	1	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	2b	18	1	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Castanea sativa	Tamme kastanje	r	1	1	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Quercus rubra	Ame eik	1	3	1	0
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	1	3	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	+	2	4	0
	Betula pubescens	Zachte berk	+	2	7	0
	Carex pilulifera	Pilzegge	+	2	7	0
	Rhododendron ponticum	Pontische rododendron	r	1	7	0
	Pinus	Den (G)	r	1	7	0
	Larix kaempferi	Japanse lork	r	1	7	0
MOSLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Hypnum species	Klauwtjesmos (G)	+	2	6	0
	Polytrichum species	Haarmos (G)	+	2	7	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0006

Bosnaam   Merkemveld

Perceelnr	3
Bestandsnr	a
Opnamenr	01

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking	

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

12/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf	:
Helling	:
Hellingshoek	: 0
Expositie	: NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

strooisel > 75%

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Quercus rubra	Ame eik	4	68	1	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	3	38	1	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Quercus rubra	Ame eik	+	2	4	0
	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	+	2	5	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Quercus rubra	Ame eik	2m	4	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	1	3	4	0
	Rubus fruticosus	Gewone braam	+	2	4	0
	Carex pilulifera	Pilzegge	r	1	4	0
	Lonicera periclymenum	Wilde kamperfoelie	+	2	7	0
MOSLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Polytrichum species	Haarmos (G)	1	3	4	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0008

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr   4
Bestandsnr   a
Opnamenr   1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

11/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :
Helling   :
Hellingshoek   :   0
Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Betula pubescens	Zachte berk	3	38	1	0
	Betula pendula	Ruwe berk	2b	18	4	0
	Larix kaempferi	Japanse lork	r	1	7	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Betula pubescens	Zachte berk	2a	8	1	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Rubus fruticosus	Gewone braam	3	38	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	1	3	2	0
	Teucrium scorodonia	Valse salie	+	2	2	0
	Blechnum spicant	Dubbelloof	r	1	7	0
	Rhododendron ponticum	Pontische rododendron	r	1	7	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0010

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr	5
Bestandsnr	a
Opnamenr	1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking	

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

11/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf	:
Helling	:
Hellingshoek	: 0
Expositie	: NVT

greppelsysteem   ☐

natuurlijke beken   ☐

bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Betula pubescens	Zachte berk	3	38	1	0
	Betula pendula	Ruwe berk	2b	18	4	0
	Larix kaempferi	Japanse lork	r	1	7	0
STRUIKLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Betula pubescens	Zachte berk	2a	8	1	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>		<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Rubus fruticosus	Gewone braam	3	38	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	1	3	2	0
	Teucrium scorodonia	Valse salie	+	2	2	0
	Blechnum spicant	Dubbelloof	r	1	7	0
	Rhododendron ponticum	Pontische rododendron	r	1	7	0

Uitgebreid bosbeheerplan INVENTARISATIE: vegetatie

Braun Blanquet

ID Lokatie
(GIS)
MER0012

Bosnaam   Merkenveld

Perceelnr   9
Bestandsnr   a
Opnamenr   1

Beschrijving vegetatie (Fysionomie)

Totale bedekking

	Hoogte	Bedekking
Boomlaag		
Struiklaag		
Kruidlaag		
Moslaag	☐	

Oppervlakte (mxm):   16   x   16

Datum   Waarnemers

14/10/2010   christiaan de schuijmer

Reliëf   :
Helling   :
Hellingshoek   :   0
Expositie   :   NVT

greppelsysteem   ☐
natuurlijke beken   ☐
bronnen   ☐

Opmerking

BOOMLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>	<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	3 38	1	0
	Larix kaempferi	Japanse lork	3 38	3	0
	Quercus robur	Zomereik	2a 8	4	0
	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	2a 8	6	0
KRUIDLAAG	<u>Latijnse naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Bedekking</u>	<u>Kwadrant</u>	<u>Herbnr.</u>
	Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	+ 2	1	0
	Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	2a 8	2	0
	Sorbus aucuparia	Wilde lijsterbes	1 3	3	0
	Quercus robur	Zomereik	r 1	3	0
	Castanea sativa	Tamme kastanje	+ 2	5	0
	Quercus rubra	Ame eik	r 1	7	0

Kruistabel

veg. laag	Latijnse naam	Nederlandse naam	1a	2a	3a	4a	5a	9a	10a	11a	13b	14a	16a
KRUIDLAAG	<i>Ribes rubrum</i>	Aalbes									1		
BOOMLAAG	<i>Quercus rubra</i>	Ame eik		3	4								2a
STRUIKLAAG	<i>Quercus rubra</i>	Ame eik			+							r	
KRUIDLAAG	<i>Quercus rubra</i>	Ame eik		1	2m			r					
KRUIDLAAG	<i>Prunus serotina</i>	Ame vogelkers							r	r			
KRUIDLAAG	<i>Fagus sylvatica</i>	Beuk	r										
KRUIDLAAG	<i>Stellaria nemorum</i>	Bosmuur								+	+		
KRUIDLAAG	<i>Dryopteris dilatata</i>	Brede stekelvaren	+	+	1	1	1	2a	+	1		1	1
BOOMLAAG	<i>Populus x canadensis</i>	Canadapopulier									3		
KRUIDLAAG	<i>Pinus</i>	Den (G)	r	r									
BOOMLAAG	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Douglasspar	2a					3				3	4
KRUIDLAAG	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Douglasspar	1	1				+					
KRUIDLAAG	<i>Blechnum spicant</i>	Dubbelloof				r	r						
KRUIDLAAG	<i>Geum urbanum</i>	Geel nagelkruid								+			
KRUIDLAAG	<i>Holcus lanatus</i>	Gestreepte witbol							r	+			
KRUIDLAAG	<i>Rubus fruticosus</i>	Gewone braam			+	3	3		+	2b	2a		4
KRUIDLAAG	<i>Angelica sylvestris</i>	Gewone engelwortel								r	+		
BOOMLAAG	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone esdoorn						2a			r		
STRUIKLAAG	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone esdoorn			+						+		
KRUIDLAAG	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone esdoorn							+		+		
KRUIDLAAG	<i>Galeopsis tetrahit</i>	Gewone hennepnetel								1			
STRUIKLAAG	<i>Sambucus nigra</i>	Gewone vlier									+		
KRUIDLAAG	<i>Sambucus nigra</i>	Gewone vlier							r	2a			
KRUIDLAAG	<i>Urtica dioica</i>	Grote brandnetel								1	4		
MOSLAAG	<i>Polytrichum species</i>	Haarmos (G)	1	+	1								
KRUIDLAAG	<i>Glechoma hederacea</i>	Hondsdrif								2a	2m		
STRUIKLAAG	<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst											r
KRUIDLAAG	<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst							+				
KRUIDLAAG	<i>Carex remota</i>	IJle zegge									+		
BOOMLAAG	<i>Larix kaempferi</i>	Japanse lork				r	r	3				3	
KRUIDLAAG	<i>Larix kaempferi</i>	Japanse lork	+	r						r			
KRUIDLAAG	<i>Cirsium palustre</i>	Kale jonker								+	r		
MOSLAAG	<i>Hypnum species</i>	Klauwtjesmos (G)		+									
KRUIDLAAG	<i>Urtica urens</i>	Kleine brandnetel								r			
KRUIDLAAG	<i>Hedera helix</i>	Klimop							+				
KRUIDLAAG	<i>Ranunculus repens</i>	Kruipende boterbloem								1			
KRUIDLAAG	<i>Sambucus nigra</i> cv. <i>Laciniata</i>	Peterselievlier							r	+			
KRUIDLAAG	<i>Carex pilulifera</i>	Pilzegge		+	r								
KRUIDLAAG	<i>Rhododendron ponticum</i>	Pontische rododendron		r		r	r						
KRUIDLAAG	<i>Rumex obtusifolius</i>	Ridderzuring								+			
BOOMLAAG	<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	2b			2b	2b		2a				r
BOOMLAAG	<i>Salix alba</i>	Schietwilg									2a		
BOOMLAAG	<i>Picea sitchensis</i>	Sitkaspar	3										
KRUIDLAAG	<i>Picea sitchensis</i>	Sitkaspar	+										
KRUIDLAAG	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Smalle stekelvaren									+		
KRUIDLAAG	<i>Cirsium vulgare</i>	Speedistel								+			
KRUIDLAAG	<i>Frangula alnus</i>	Sporkehout							+				

[illegible]

Bijlage 3: lijst met afkortingen struik- en boomsoorten

Groep	Afkorting	Soort	Afkorting
abeel	Ab	Grauwe abeel	gAb
		Witte abeel	wAb
acacia	Ac	Valse acacia/Robinia	vAc
berk	Be	Ruwe berk	rBe
		Zachte berk	zBe
Beuk	B	Beuk	B
		Rode beuk	rB
den	P	Corsicaanse den	Pc
		Grove den	Ps
		Zeeden	Pp
eik	E	Amerikaanse eik	aE
		Moeraseik	mE
		Wintereik	wE
		Zomereik	zE
els	El	Grauwe els	gEl
		Zwarte els	zEl
esdoorn	Ed	Gewone esdoorn	gEd
		Noorse esdoorn	nEd
		Veldesdoorn/Spaanse aak	vEd
Gewone es	Es		
Haagbeuk	Hb		
Hazelaar	Hh		
Hulst	Hulst		
kamperfoelie	Kf		
		Wilde kamperfoelie	wKf
Kardinaalsmuts	Km		
kastanje	Ka	Paardenkastanje	pKa
		Tamme kastanje	tKa
		Rode kornoelje	rKo
Lijsterbes (Wilde)	Lij		
linde	Li	Hollandse linde	hLi
		Winterlinde	wLi
		Zomerlinde	zLi
lork	Lo	Europese lork	eLo
		Hybride lork	xLo
		Japanse lork	jLo
meidoorn	Md	Eenstijlige meidoorn	eMd
		Tweestijlige meidoorn	tMd
olm/iep	OI	Gladde iep/Veldiep	gOI
		Ruwe iep	rOI
populier	Po	Cultuurpopulier	xPo
		Italiaanse populier	iPo
		Ratelpopulier	rPo
Sleedoorn	Slee		
spar	Sp	Fijnspar	fSp
		Zilverspar	zSp
		Servische spar	sSp
		Douglaspasp	Do
		Sitkaspasp	Sitka
Sporkehout/Vuilboom	Spork		
Vlier	VI		
vogelkers	Vk	Amerikaanse vogelkers	aV
		Europese vogelkers	eV
wilg	Wi	Boswilg	bWi
		Schietwilg	sWi
Zoete kers	bK		

Bijlage 4: Poster: bestrijding exoten

Boomsoorten die al heel lang in ons land voorkomen, noemen we inheemse soorten. De uitheemse soorten of exoten zijn bomen die van elders komen en door de mens in onze streken werden aangeplant. Zolang ze het inheemse bosland-schap niet in gevaar brengen, stelt zich geen enkel probleem. Maar als deze boomsoorten stevig uitzaaien, massaal groeien en andere planten weinig tot geen groeikansen meer geven, dan moet de bosbeheerder ingrijpen! Beruchte en bekende voorbeelden waaraan veel bosbeheerders hun handen vol hebben, zijn de Amerikaanse vogelkers en de Amerikaanse eik.

Amerikaanse vogelkers of *Prunus serotina*

Tussen 1900 en 1930 werd de Amerikaanse vogelkers massaal aangeplant op de zandgronden in Vlaanderen als brandsingel, en later om het zure strooisel onder naaldbossen te verbeteren. Deze boom verbeterde het strooisel echter alleen voor zichzelf! Onder het dichte bladerdek van Amerikaanse vogelkers kunnen geen andere struiken of bomen kiemen en groeien. Bovendien verspreidt deze boom zich extreem snel. Hij groeit op bijna elke bodem en hij is zowat ongevoelig voor vorst, droogte en ziekte.

Als de bosbeheerder niks onderneemt tegen de opmars van deze exoot, dan worden alle andere waardevolle soorten in het bos verdrongen. Uiteindelijk ontstaat dan een bos met enkel Amerikaanse vogelkers. Deze boomsoort laat zich helaas niet gemakkelijk bestrijden. Ze beschikt immers over een enorm opslagvermogen: zaag je een Amerikaanse vogelkers om dan vormt hij nieuwe scheuten! Ook kiemen er na het bestrijden vaak duizenden zaden, die al na drie jaar tot vruchtdragende struiken kunnen uitgroeien. Hij wordt dan ook niet voor niets 'agressieve exoot' of 'bospest' genoemd. Reden genoeg dus om waakzaam te zijn voor deze boom.

Amerikaanse eik of *Quercus rubra*

Ook Amerikaanse eik, nochtans een indrukwekkende boom met mooie bladeren en prachtige herfstkleuren, verdrukt inheemse soorten. Onder de brede kruinen van deze bomen en door het moeilijk verteerbare en dikke pakket strooisel kan niks anders meer groeien dan zaailingen van Amerikaanse eiken zelf. Zelf verdringen deze eiken andere volwassen bomen met als resultaat een bos dat enkel uit Amerikaanse eik bestaat. Om de andere bomen groeikansen te geven moet de bosbeheerder ook hier ingrijpen, zodat de boomsoort zich niet verder kan verspreiden.

BESTRIJDING VAN AGRESSIEVE EXOTEN

Bestrijden... hoe gaat dat in zijn werk?

De bosbeheerder heeft tal van bestrijdingsmethodes ter beschikking, elk met hun voor- en nadelen. Er bestaan mechanische, chemische en biologische methodes. Vaak wordt een combinatie toegepast. Welke methode de bosbeheerder ook kiest, het werk is dikwijls heel arbeidsintensief en meermalen herhalen en controle zijn noodzakelijk.

Mechanische bestrijding

Rooien

Bij het rooien wordt de plant, inclusief het wortelstelsel, volledig verwijderd. Zaailingen en jonge bomen van maximum 1 à 2 m kunnen vaak met de hand uitgetrokken worden. Rooien met de schop biedt uitkomst bij dichte uitzaaiingen: de wortels worden afgestoken en de planten uitgespit. Bij grotere en dikkere bomen en in dichte bestanden worden soms paarden of tractoren ingezet.

Ringen

Ringen is het verwijderen van de bast van een boom over een bepaalde breedte rondom de stam. Hierdoor wordt de sapstroom van de boom onderbroken en sterft de boom door gebrek aan voedsel. Het ringen gebeurt op borsthoogte, en vaak met een cambiflex, een speciaal hiervoor ontworpen instrument bestaande uit een schaafmes en een stalen borstel.

Chemische bestrijding met 'glyfosaat'

'Hak en spuit' methode

Met een bijl worden inkepingen in de stam gemaakt waarin het herbicide met een spuitfles verstoven wordt.

Stobbebehandeling

Met een bosmaaier of kettingzaag wordt de boom afgezaagd tot op grondniveau. Binnen de twee uur na het afzagen wordt het zaagvlak van de resterende stobbe ingesmeerd met een waterige herbicideoplossing.

Bladbehandeling

De bladeren worden in het groeiseizoen met een herbicide besproeid.

Mechanisch-biologische methode

Soms wordt gebruik gemaakt van biologische bestrijdingsmiddelen op basis van bijvoorbeeld schimmels. Deze middelen worden op analoge manier als de herbicides aangebracht op de te bestrijden exoten.

Deze poster werd ontwikkeld met financiële ondersteuning van het Agentschap voor Natuur en Bos in het kader van de week van het bos 2007

Bijlage 5: Nota labyrint aan Doolhofpad (archiefdienst Zedelgem)

Het labirint in het gemeentelijk domein Merkerveld

Opgemaakt door: Johan Braet

Met input van: Daniël Deboodt, Pol Denys, Koen Maertens en André Vanhevel

---

Inleiding

Op p. 43 van het gemeentelijk bosbeheerplan voor het Merkerveld (eindontwerp november 2011) wordt gewag gemaakt van een merkwaardige boomcirkel:

*“Ongeveer halverwege het Doolhofpad is er een **boomcirkel** aanwezig die bestaat uit Beuken. Dit is een relict van het vroegere park en was er waarschijnlijk vroeger een klein doolhof aanwezig gezien er rond de boomcirkel nog concentrische cirkels herkenbaar zijn.”*

Op kaart 2.07 vinden we ook nog een symbolische aanduiding van de boomcirkel op het Doolhofpad.

Voor het overige bevat het bosbeheerplan geen bijkomende informatie over deze boomcirkel, noch over het labirint, waarvan deze boomcirkel het middelpunt vormt. In het bosbeheerplan worden al evenmin maatregelen voorgesteld voor het toekomstig beheer van dit historische parkrelict.

Onderhavige nota is bedoeld om in deze leemte te voorzien. De doelstelling is tweevoudig:

1. Analyse van het labirint op basis van een eerste terrein- en literatuurverkenning.
Deze analyse heeft betrekking op:

- de historische context
- ligging en grondplan

- datering en voorkomen op historisch kaartmateriaal
- het oorspronkelijke visuele uitzicht
- de betekenis(sen) van het labirint

2. *Voorstellen voor het toekomstig beheer van het labirint*, in het bredere kader van het bosbeheerplan.

Aan de hand van deze voorstellen kan het bosbeheerplan, in het kader van het lopend openbaar onderzoek, zo nodig nog wat worden bijgestuurd.

Onderhavige nota vormt geen afgeronde studie, maar een eerste aanzet. Er blijven nog heel wat vraagtekens. Heel wat hypotheses vragen nog om bijkomend onderzoek en bevestiging.

1. Historiek van het domein Merkerveld

Jean Dubreucq, bewoner van het verdwenen kasteel Breda langs de Rijselsestraat te Loppem, was in 1665 eigenaar van het gebied dat we nu het ‘Merkerveld’ noemen. Hij is meteen de eerste bij naam gekende eigenaar.

De geschiedenis van Baesveld / Merkerveld als adellijk kasteeldomein gaat terug tot de 18de eeuw. Het was Louis Emmanuel van Outryve (†1772) die er “een speelgoedt” bouwde “met sijnen boomgaert ende hovenierhof mitsgaders eene hofstede scheure ende stallingen”. Het domein heette toen “het Caesvelt ofte Baesveld”, naam vermoedelijk afgeleid van de grote Caesdamvijver in die buurt. Het Baesveld maakte deel uit van een aloud ‘veld’-gebied, bestaande uit heide, vijvers en gemene gronden, met namen als Looveld, Hamersleen en Grote Leen, in feite uitlopers van het grote Bulskampveld (zie kaart van Ferraris, bijlage 8).

Op de hofstede woonde Pieter Maertens, die in de hoedanigheid van “casteleijn” van Louis Emmanuel van Outryve werd belast met de ontginning en het in cultuur brengen van dit ‘veldgebied’ als exploitatiebos. Louis Emmanuel van Outryve was lid van de botanische *Confrerie van de H. Dorothea* te Brugge (in 1767 ‘sorgher’ en proost). Na diens overlijden zette Pieter Maertens de ontginning voort onder de volgende eigenaars: Augustinus van Outryve, halfbroer van Louis Emmanuel, en Jean-Jacques van Outryve, heer van Merckem, een neef. Naast de oude naam ‘Baesveld’ vond vanaf nu ook de nieuwe naam ‘Mer(c)kerveld’ ingang.

Jean-Jacques enige dochter Françoise van Outryve de Merckem huwde in 1797 met Patrice de Coninck (1770–1827). Deze laatste zou – althans volgens niet nader gecontroleerde informatie in de *Inventaris Bouwkundig Erfgoed* – in de bossen van het Merkerveld een jachtpaviljoen hebben gebouwd, dat hij ‘Baesveld’ noemde. Patrice de Coninck bouwde een indrukwekkende politieke carrière uit tijdens de Napoleontische tijd (raadsheer van het Leiedepartement, prefect van verschillende departementen) en

tijdens de Hollandse periode (lid van de Grondwetscommissie, gouverneur van Oost-Vlaanderen, minister van binnenlandse en van buitenlandse zaken). Hij overleed in 1827. Zijn kinderen, waaronder Theodore die hem opvolgde als eigenaar van het Merkemveld, bekwamen de toelating om de naam van hun beide ouders te dragen: de Coninck de Merckem.

In 1839 werd het kasteel samen met 50 ha bos verkocht aan Aloïs de Vrière (1773–1847), afkomstig uit Poperinge, provincieraadslid, schepen van de stad Brugge en provinciaal directeur van de directe belastingen te Brugge. Die 50 ha vormden het centrale gedeelte van het Merkemveld. Het noordoostelijke en zuidelijke deel zouden vermoedelijk al rond 1820 verkocht zijn aan resp. de families Coppieters en Van Iseghem.

De volgende eigenaar was zijn zoon Adolphe de Vrière (1806–1885), gehuwd met Marie-Louise de Serret (1811–1876, dochter van François de Serret, burgemeester van Brugge). Adolphe de Vrière was achtereenvolgens arrondissementscommissaris te Brugge, diplomaat, gouverneur van Namen, Henegouwen en West-Vlaanderen, liberaal volksvertegenwoordiger en minister van buitenlandse zaken. Tussen 1850 en 1852 liet hij het bestaande jachtpaviljoen (of kasteeltje?) in Merkemveld grondig verbouwen en uitbreiden tot een groot kasteel. Nog bijkomende uitbreidingen van het kasteel volgden in 1867 en 1879. Hij breidde het landgoed uit door bijkomende grondaankopen en legde rond zijn kasteel een uitgestrekt Engels landschapspark aan. De plannen voor de aanleg van dit park zijn niet meer teruggevonden, de naam van de tuinarchitect is jammer genoeg niet meer bekend. Tevens werden een kasteelhoeve, een orangerie met ommuurde moestuin en een drietal serres opgetrokken en ook een kapel (1873): toch wel merkwaardig voor deze veronderstelde (?) vrijdenker. Het gezin van Adolphe de Vrière telde vier kinderen, nl. Hélène (°1833), Léon (°1835), Camille (°1838) en Alfred (°1840). Vooral Camille de Vrière genoot in Zedelgem bekendheid als liberaal en antiklerikaal burgemeester van 1879 tot 1882.

Na het overlijden van Adolphe de Vrière in 1885 werd het kasteel Baesveld bewoond eerst door zijn zoon Alfred (°1840) en daarna door diens zoon Raoul de Vrière (1865–1929). Deze laatste leidde een losbandig leven, joeg het familiefortuin erdoor en zag zich in 1899 verplicht het kasteeldomein openbaar te laten verkopen ten voordele van zijn schuldeisers.

De nieuwe eigenaar werd jonkheer Gaston de Kerchove d'Ousselghem, afkomstig uit Bellem (bij Aalter), die in tegenstelling tot de familie de Vrière van katholieke signatuur was. Hij liet aan het kasteel een erker en een gaanderij bijbouwen, liet ook de kapel vergroten en breidde de hoeve uit met diverse bijgebouwen. Intussen kocht Gaston de Kerchove in de omtrek ook enkele hofsteden, landerijen en bossen bij, zodat het domein nu nagenoeg 300 ha besloeg, waarvan 128 bos.

Na het overlijden van Gaston de Kerchove d'Ousselghem in 1943 was geen van zijn twee kinderen geïnteresseerd om in het kasteel te komen wonen. Het hele domein, met uitzondering van het kasteel, werd aan een immobiliënmaatschappij waarachter het viermanschap Demeulenaere, Hoste, Barbier en Verplancke schuilging, in de volksmond ook wel de 'Bende van vier' genoemd. Zij hadden het vooral gemunt op de houtwinning – in korte tijd kapten zij een groot deel van het oude bomenbestand – en op de verkaveling van het gebied. Het kasteel zelf bleef nog een tijdje eigendom van de Kerchoves en de kinderen Dolly en Arnold kwamen er op bezoek. Uiteindelijk hebben zij het kasteel met parkomgeving en hoeve in 1945 verkocht aan Gaselec, een gasmaatschappij die er een kinderkolonie wou oprichten.

Het domein werd weldra in brokken en stukken verder doorverkocht: in 1946 een gedeelte van 10 ha bos aan de Scouts (V.V.K.S.), in 1947 het kasteel met aanhorigheden aan kolonel Robert Joly, wellicht ten gerieve van zijn zoon François, die in 1944 gehuwd was met barones Marie-Louise Janssens de Bisthoven), grote partijen bos werden verkocht aan diverse particulieren (houthandelaar d'Hayere, Barbier, Ghysaert) en verder verkaveld, enkele hoeven en huizen werden uit de hand verkocht aan vroegere werklieden of andere gegadigden, enz. Kortom, het kasteeldomein geraakte sterk versnipperd.

Vanaf 1984 kocht de gemeente heel wat bosgronden op, in totaal 12 ha, die sindsdien worden opengesteld als gemeentelijk publieksbos. De gemeente probeert dit domein stelselmatig uit te breiden. Daarnaast zijn de VVKSM, Natuurpunt inZICHT en Toerisme Vlaanderen de belangrijkste bouseigenaars in het domein.

2. Het labirint: ligging en grondplan

Het labirint bevindt zich op het perceel 343A van de kadastrale sectie D te Loppem, tussen de Klaverdreef aan de oostzijde en de Bruggeweg aan de westzijde. Het Doolhofpad loopt dwars door het middelpunt van het labirint. Het middelpunt ligt niet in het midden van deze dreef, maar op ongeveer 1/3 van de Klaverdreef en 2/3 van de Bruggeweg (zie bijlage 16). Het bevindt zich *op het eerste gezicht* (hierover verder meer) niet binnen de contouren van het Engelse landschapspark, maar net erbuiten, dus in het omgevende exploitatiebos met zijn karakteristieke, rechtlijnige dreven in dambordpatroon.

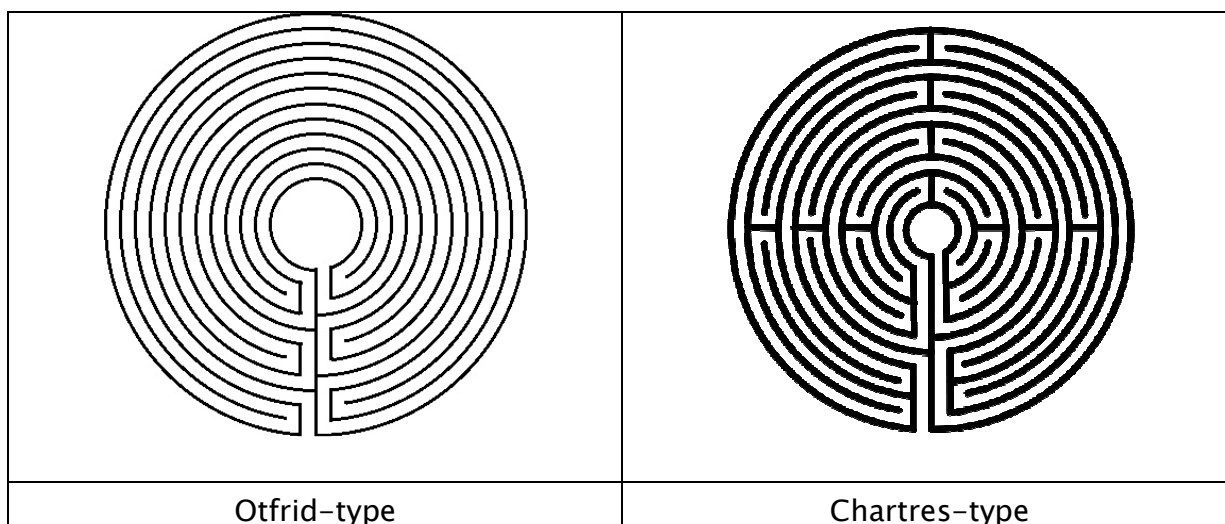
Het labirint is cirkelvormig en is – in vergelijking met elders bestaande voorbeelden – uitzonderlijk groot: het heeft een diameter van 92 meter, wat ongeveer overeenkomt met 300 Engelse voet (1 voet = 0,3048 m). Het labirint telt 11 concentrische cirkels, in de vorm van uitgegraven greppels op regelmatige tussenafstanden. Tussen de greppels bevinden zich opgehoogde plantbedden of *rabatten*. De rabatten hebben allemaal een breedte van ongeveer 4 meter, behalve het buitenste rabat, dat wat breder breed is. Deze cirkelvormige rabatten wijken duidelijk af van alle overige rabatten in deze omgeving, die allemaal rechtlijnig zijn en mooi evenwijdig lopen met het Doolhofpad.

Met andere woorden, de cirkelvormige rabattenstructuur van het labirint is te beschouwen als een verstoring van de oorspronkelijke, langwerpige rabattenstructuur, die dateert uit de laat-18de-eeuwse ontginningsfase. Deze situatie is nog duidelijk waarneembaar op een luchtfoto uit het Google-archief van 8 april 2007 (zie bijlage 1).

In het midden van het labirint bevindt zich een centraal, rond rustpunt, met een diameter van 8 meter, omgeven door een binnencirkel van beuken die oorspronkelijk wellicht tot één compacte haag waren gesnoeid en die van dit centrale punt een besloten, intiem binnenhofje maakten. Een aantal van de originele haagplanten zijn nu nog altijd bewaard, maar zijn na al die tijd uiteraard flink uitgegroeid tot hoog opgeschoten beukenbomen. Deze bomen staan ongewoon dicht bij elkaar, we vinden ze bovendien gegroepeerd op twee relatief kleine, tegen over elkaar staande zones van de binnencirkel, juist buiten de bedding van het huidige Doolhofpad (zie bijlage 3 en 4).

De naam 'Doolhofpad' is in zeker opzicht misleidend. Het is trouwens nog maar de vraag of dit wel de originele naam van deze dreef is. De naam berust in feite op een misverstand. We hebben in het Merkerveld immers niet te maken met een *doolhof* (zoals bijvoorbeeld de doolhof van het Kasteel van Loppem) maar met een klassiek *labirint*. Het grote verschil met een doolhof is dat er in een labirint geen kruisende en doodlopende paden zijn, je hoeft dus geen keuzes te maken, je kunt niet 'rondlopen' of 'verdwalen'. Een labirint heeft slechts één pad dat, als een draad van Ariadne, vanaf de enige ingang vanzelf naar het midden leidt, via een parcours dat voortdurend van richting verandert en zo al slingerend zijn weg vervolgt. Het afleggen van de weg is net zo belangrijk als, misschien zelfs belangrijker dan, het bereiken van het doel. Rekening houdend met de omvang van het labirint in het Merkerveld (diameter 92 m) en het aantal cirkels (11), kunnen we de totale wandelafstand, vanaf de ingang tot het centrum, schatten op 1.600 meter. Een flinke wandeling dus, en om uit het labirint te geraken, moest je dezelfde weg natuurlijk nog een keer in de omgekeerde richting afleggen.

Het grondplan van het labirint in het Merkerveld hebben we (voorlopig) nog niet met zekerheid kunnen achterhalen. Labirinten met 11 cirkels bestaan er in allerlei varianten, van eenvoudige tot meer ingewikkelde. Grosso modo zijn ze te herleiden tot twee basistypes: het *Otfrid-type* en het *Chartres-type*. Dit laatste type is zo genoemd naar het bekende tegellabirint in de kathedraal van Chartres (ca. 1220) en is te beschouwen als het klassieke, middeleeuwse kerklabirint (zie bijlage 17 en 18). Kenmerkend voor dit ontwerp zijn de twee assen, die duidelijk de vorm van een kruis evoceren. De christelijke symboliek ligt voor de hand.

Hoewel het voorlopig een kwestie van gissen blijft, denken wij dat het labryrint van Merkerveld wellicht eerder tot het Otfrid-type behoort. Dit type is iets eenvoudiger van concept. Het ontleent zijn naam aan de oudst bekende afbeelding van zo'n labryrint in het *Liber Evangeliorum* (ca. 863–871) van Otfrid van Weißenburg (monnik ca. 790–875) (zie bijlage 19). Bij dit type wordt steeds een volledige cirkel gelopen, zonder onderbreking, alvorens op een andere cirkel gezet te worden. Het wisselen van 'spoor' of cirkel gebeurt steeds op dezelfde straal van de cirkel. Ook de ingang van het labryrint en de toegang tot het centrum bevinden zich op diezelfde straal.

Met betrekking tot het labryrint van Merkerveld moeten we ons natuurlijk de vraag stellen waar die straal precies gelegen was. We zien verschillende mogelijkheden:

- ofwel lag die straal precies in de as van het huidige 'Doolhofpad'. In deze veronderstelling kunnen we de ingang van het labryrint meteen situeren aan de zuidwestzijde, d.i. in de richting van het kasteel, wat eigenlijk de meest logische oriëntatie is, ofwel aan de noordoostzijde, in de richting van de Klaverdreef.
- ofwel lag die straal precies naar het westen gericht. Zowel op een luchtfoto (zie bijlage 1) als op het terrein (zie bijlage 7) valt op dat er dwars doorheen het westelijke kwadrant van het labryrint een rechtlijnige, relatief diepe greppel loopt vanaf de buitencirkel recht naar het middelpunt. Het is ons niet duidelijk of we die greppel moeten interpreteren als een latere verstoring, dan wel als een originele structuur van het labryrint. In elk geval is het zo dat er sinds de Middeleeuwen een traditie bestond om de ingang van een labryrint naar het westen te oriënteren.

De hypothese van een *Otfrid-labryrint* in het Merkerveld vraagt uiteraard om bijkomend onderzoek. Alleen door grondig terreinonderzoek zal men de structuur van het labryrint precies in kaart kunnen brengen. Op basis van waarnemingen alleen geraken we er niet uit. De reliëfstructuren op het terrein zijn immers door jarenlange bladerval en compostering in sterke mate 'ondergesneeuwd' geraakt. Ook het vellen en uitslepen van bomen heeft in de loop der jaren vermoedelijk heel wat schade

toegebracht aan het reliëf. Daar moeten we nog de natuurlijke bodemerosie aan toevoegen, plus de schade veroorzaakt door overal spontaan opschietende zaailingen.

Ook het Doolhofpad zelf, dat dwars doorheen het labyrint loopt, moet eigenlijk als een ‘verstoring’ van de originele toestand aanzien worden. Deze dreef is voor het eerst terug te vinden op een topografische kaart van 1911 (zie bijlage 14). Deze dreef kan echter onmogelijk in die vorm reeds bestaan hebben, zolang het labyrint in gebruik was. Zolang het labyrint in gebruik was, zal er vermoedelijk niet meer dan een (smal?) paadje gelopen hebben vanaf de Bruggeweg (of vanaf de Klaverdreef) tot juist aan de ingang van het labyrint, en zeker niet verder. Kortom, de verbreding van het Doolhofpad tot op 5 meter en het doortrekken van de dreef van de Bruggeweg tot aan de Klaverdreef, dwars doorheen de hoofdas en het middelpunt van het labyrint, moet onvermijdelijk de doodsteek hebben betekend voor het labyrint en heeft mogelijks ook alle reliëfsporen van de hoofdas definitief uitgewist.

3. Datering en voorkomen op oude kaarten

De aanleg van het kasteelpark is, zoals hierboven gezegd, toe te schrijven aan Adolphe de Vrière. Behalve een groot staatsman was Adolphe de Vrière ook een notoir planten- en tuinliefhebber. Zijn naam is zelfs verbonden met enkele bloemsoorten: de *Azalea Baron de Vrière* (zie Botanical Prints by Lemaire, Verschaffelt & Linden, 1860) en de *Camellia Baron de Vrière* (zie L’Illustration Horticole, dl. 10, 1863, planche 356), twee variëteiten die hij wellicht zelf creëerde in zijn Loppemse serres (zie bijlage 22 en 23). Hij werd, na de dood van zijn vader in 1847, eigenaar van het kasteeldomein en bleef dit tot zijn eigen dood in 1885. Het nieuwe, in zijn opdracht aangelegde romantische park in Engelse landschapsstijl, met grillige, asymmetrische parkstructuren, met uitgestrekte, open grasperken, kronkelende paden, ommuurde moestuin, enz., is mooi te zien op een kaart van het *Dépôt de la Guerre* uit 1861 (zie bijlage 12).

Het valt evenwel op dat enkele belangrijke parkstructuren, waaronder de grote spiegelvijver, het kleine vijvertje met speel- of waterhuisje, de ijskelder en ook het labyrint, niet zijn aangeduid op deze kaart. Zelfs op een recentere topografische kaart, die in 1884 werd opgemaakt door het *Institut Cartographique Militaire*, komen deze structuren nog altijd niet voor (zie bijlage 13). We zien de grote vijver voor het eerst verschijnen op een kaart uit 1911, uitgegeven door hetzelfde instituut (zie bijlage 14). Op die laatste kaart staat voor het eerst ook het Doolhofpad aangeduid.

Moeten we hieruit concluderen dat deze parkstructuren tot een latere fase van de parkaanleg dateren? Althans voor wat betreft de vijver lijkt dit inderdaad het geval te zijn. Het is weinig waarschijnlijk dat de cartografen van het Militair Cartografisch Instituut tijdens hun terreinopnames in 1861 en 1884 zo’n groot en opvallend landschapselement over het hoofd zouden hebben gezien of te onbeduidend zouden hebben gevonden om het in hun herziene kaartuitgaven op te nemen. We kunnen daarom niet veel geloof hechten aan de familiale overlevering dat het kasteel zou zijn

gebouwd met bakstenen, die ter plaatse werden gebakken met klei afkomstig uit de toen gegraven vijver, dus kort voor het midden van de 19de eeuw. Het cartografisch bewijsmateriaal spreekt dit maar al te duidelijk tegen.

Ook voor het bestaan van een labyrint tijdens de 19de eeuw is in de beschikbare kaarten geen sluitend bewijs te vinden. Op de topografische kaarten van 1884 en 1911 zijn de percelen waar het labyrint gelegen is, ingekleurd als gewone loofhoutbestanden. Ook het Kadasterarchief wijst in dezelfde richting. In de 19de-eeuwse kadastrale leggers worden deze percelen omschreven als 'bosch' (D343) en 'dennenbosch' (D341 en 342). De uitgestrekte sparrenbossen in de omgeving gaven trouwens aanleiding tot het ontstaan van de wijknaam 'De Sparre', een wijk net iets meer naar het noorden gesitueerd.

Het feit dat het Doolhofpad voor het eerst in 1911 op een topografische kaart te zien is, lijkt op het eerste gezicht te suggereren dat het labyrint eerder laat, mogelijks zelfs tijdens de 20ste eeuw zou zijn aangelegd, dus ten tijde van Gaston de Kerchove d'Ousselghem. Maar zoals hierboven reeds uitgelegd, is deze indruk bedrieglijk. Het verschijnen van deze dreef op de kaart van 1911 vormt, paradoxaal genoeg, het duidelijke bewijs dat het labyrint toen eigenlijk al buiten gebruik was.

Naar onze mening moet de aanleg van het labyrint dus vroeger gesitueerd worden, eventueel zelfs al tijdens de eerste fase van de parkaanleg rond het midden van de 19de eeuw. Een mooie aanwijzing hiervoor vinden we op de reeds genoemde topografische kaart van 1861. Op die kaart zien we iets merkwaardigs: het bewuste perceel waar we nu de relictten van het labyrint aantreffen, was toen ingekleurd als grasland in plaats van bos. Het laat-18de-eeuwse bomenbestand was op dat moment dus blijkbaar volledig gerooid, teneinde er een open grasvlakte te creëren en zo meteen het Engelse landschapspark uit te breiden in oostelijke richting, voorbij de Bruggeweg tot helemaal aan de Klaverdreef.

Zou het mogelijk zijn dat deze uitgestrekte graszone (gazon of weide) door Adolphe de Vrière werd gecreëerd met o.m. de bedoeling om er een labyrint in onder te brengen? Dit lijkt ons heel aannemelijk. Labyrinten en doolhoven worden trouwens normaal gezien niet gepositioneerd onder het dichte bladerdek van een bosbestand, maar wel in een ietwat open omgeving (vb. parkomgeving, open grasland, een open plek in het bos).

Op de topografische kaart van 1884 merken we dat het hele perceel intussen opnieuw werd bebost. Dit laat uitschijnen dat het labyrint wellicht al voor 1884 werd opgegeven, al is het natuurlijk niet uit te sluiten dat men het labyrint ook na de heraanplant nog een tijdlang, als een soort open plek in het bos, in stand hield. Zeker is wel dat het labyrint ten laatste in 1911 definitief werd opgegeven.

4. Visueel voorkomen

Hoe moeten we ons het labyrint van het Merkerveld in zijn oorspronkelijke vorm concreet voorstellen? Zoals hierboven gezegd, vermoeden we dat het labyrint oorspronkelijk gelegen was in een open grasvlakte, die langs twee zijden was omzoomd door bos. Ook het labyrint zelf had zeer waarschijnlijk een open karakter. Het is quasi ondenkbaar dat het labyrint ooit beplant zou zijn geweest met een netwerk van hagen (zoals het doolhof bij het Kasteel van Loppem). Wellicht moeten we eerder denken aan een *turflabyrint*, met in het centrum een ronde beukenhaag als enige vorm van beplanting. Turflabyrinten, ook wel ‘pad in gras’-labyrinten genoemd, komen vooral in Engeland voor (zie bijlage 21). Het zijn ‘horizontale’ labyrinten, m.a.w. er zijn geen hagen, muren of andere obstakels die het pad vertikaal begrenzen. In het Merkerveld hebben we weliswaar niet met een turfbodem te maken, maar het concept is vermoedelijk wel identiek als bij een turflabyrint: tussen ondiepe greppels, die kruidvrij gehouden worden, loopt een verhoogd pad in gras, dat de wandelaar betreedt en dat hem als een draad van Ariadne naar het centrum voert. Bij het labyrint van het Merkerveld kreeg dit pad wel de allure van een 4 meter breed rabat, hetgeen toch wel vrij ongewoon of zelfs uniek is.

In Engeland, meer bepaald in Saffron Walden en Winchester, zijn turflabyrinten bewaard waar de wandelaar in de greppels moet lopen in plaats van op de verhogingen. Er bestaat echter geen twijfel dat deze labyrinten werden aangelegd door personen die de plans verkeerd interpreteerden (m.a.w. de grenslijntjes waartussen het pad loopt, aanzagen ze blijkbaar als het pad zelf). Het is onwaarschijnlijk dat diezelfde fout zich ook in het Merkerveld zou hebben voorgedaan, m.a.w. dat men de denkbeeldige draad van Ariadne in de greppels zou hebben gelegd. De greppels zijn immers relatief diep en staan bovendien rechtstreeks in verbinding met de waterrijke grachten en greppels buiten het labyrint, die zorgen voor de drainage van deze drassige bospercelen. Kortom, in de greppels van het labyrint stond (en staat) vaak heel wat water, wat ze ongeschikt maakt als wandelpad.

5. Betekenis van het labyrint

De betekenis van het labyrint in het Merkerveld laat zich niet zo gemakkelijk duiden. Wellicht is er sprake van een verhaal met meerdere betekenislagen.

Het labyrint maakte waarschijnlijk deel uit van de originele, romantische parkaanleg in opdracht van baron Adolphe de Vrière. Het was dus ongetwijfeld bedoeld als één van de ‘folies’ die de parkbezoeker tijdens zijn wandeltocht door het domein tegenkwam bij wijze van ‘aangename verpozing’ of als speelattractie.

Een labyrint is echter meer dan een bron van verstrooiing of esthetisch genoegen. Een dergelijke seculiere benadering van labyrinten is trouwens een vrij recent fenomeen, dat pas vanaf de Renaissance en vooral vanaf de 18de eeuw (Verlichting) ingang vond.

In oorsprong zijn labyrinten echter dragers van een diepere symboliek en gaan ze terug op een traditie die duizenden jaren oud is. Ook dit brede culturele verhaal zal wellicht op de achtergrond meegespeeld hebben bij het ontwerpen van een labyrint in het domein Merkemveld.

De oorsprong van labyrinten en doolhoven zou te zoeken zijn op het Minoïsche Kreta, tijdens het 2de, mogelijk zelfs het 3de millennium voor Christus. Bekend is vooral het legendarische labyrint van Knossos, gebouwd door Daedalus in opdracht van Koning Minos, om er de Minotaurus gevangen te zetten. De Griekse held Theseus slaagde erin om de Minotaurus te doden en om daarna, geholpen door de draad van Ariadne, zijn weg terug uit het labyrint naar buiten te vinden. In deze mythe was dus overduidelijk sprake van een *doolhof* met meerdere paden, waarin men kon verdwalen.

Toch valt het op dat er reeds in de Oudheid en gedurende de hele Middeleeuwen een uitgesproken voorkeur bestond voor het ‘klassieke’ *labyrint*, waarbij één enkel pad via talrijke wendingen noodzakelijk naar het centrum leidt. Zo’n labyrint telt gewoonlijk 7 of 11 cirkels. Pas vanaf de Renaissance zou de interesse voor doolhoven opnieuw toenemen, tezamen met de heroplevende belangstelling voor tuinarchitectuur.

In oorsprong zouden labyrinten een rol gespeeld hebben in vruchtbaarheids- of inwijdingsrituelen. Ze konden ook zinnebeeldig verwijzen naar de loop der planeten. Later kregen ze ook de betekenis van een spirituele tocht of een levensweg. Steeds als men denkt het doel te bereiken, blijkt het leven een andere wending te nemen. Er is dus doorzettingsvermogen nodig om het doel te bereiken.

In de Middeleeuwen kreeg het labyrint ook een christelijk-religieuze betekenis. Men zag het labyrint als een symbool voor de pelgrimstocht naar Jerusalem, de zoektocht naar het hiernamaals of meer algemeen een weg om nader tot God te komen. De tocht doorheen het labyrint kon dan het karakter van een geestelijke pelgrimage krijgen, waarbij monniken of gelovigen het pad naar het centrum vaak op de knieën aflegden, bij wijze van boetedoening. Ook de christelijke getallensymboliek speelde bij het ontwerpen van labyrinten een rol. Een labyrint van 11 cirkels symboliseerde de wereld van de zonde. Het getal 11 staat immers voor zonde, transgressie en overdaad, aangezien 11 één meer is dan 10, het getal van de geboden. Anderzijds staat 11 ook voor onvolmaaktheid, aangezien 11 één minder is dan 12, het getal van de apostelen.

Merkwaardig en misschien minder bekend is dat het labyrint vanaf de 18-19de eeuw ook een speciale betekenis kreeg in de vrijmetselaarsbeweging. Het labyrint geldt voor vrijmetselaars als een symbool van de zoektocht naar de Waarheid of de Verlichting, en wordt ook wel gebruikt als symbool tijdens het inwijdingritueel van nieuwe logebroeders. Het labyrint wordt trouwens niet alleen gekoesterd door vrijdenkers en vrijmetselaars, maar ook ingehaald door tempeliers, gnostici en zelfs de New Age-beweging. Ook bij vrijmetselaars speelt de getallensymboliek mee in dit verhaal: 11 is een belangrijk getal in de maçonnieke numerologie. In het labyrint van

Salomo (dat in feite geïnspireerd is op dat van Chartres; zie bijlage 20) komt naast het getal 11 ook het maçonnieke getal 34 voor: dit labyrint telt niet alleen 11 concentrische cirkels, het pad keert ook 34 keer van richting.

Zou het kunnen dat we ook labyrint van het Merkemveld moeten interpreteren als een maçonniek symbool, eventueel zelfs als een soort zinnebeeldige Tempel van Salomo? Of is dit alles niets anders dan *wishful thinking* van onze kant? Allicht was het labyrint voor vele parkbezoekers niet meer dan een ‘folly’ of een onschuldige speelattractie, maar daarnaast willen we toch niet uitsluiten dat het labyrint ook een speciale, maçonnieke bijbetekenis had voor Adolphe de Vrière en voor een kleine kring van ingewijden en intimi. Adolphe de Vrière stond bekend als vrijdenker en was bovendien – net zoals zijn vader Aloïs – actief in de vrijmetselarij. Veel is hierover niet bekend. In elk geval was hij lid van de Brugse loge *La Réunion des Amis du Nord* van 1829 tot het opdoeken van deze loge in 1831. Wellicht vindt ook het voorkomen van een ‘Logebos’ (zie bijlage 15) in het domein Merkemveld hier zijn oorsprong en verklaring?

6. Toekomstig beheer: enkele aanbevelingen

6.1. Nood aan bijkomend onderzoek

Zoals bij de aanvang gezegd, vormt deze nota slechts een eerste aanzet tot een beter begrip van dit labyrint. Heel wat vraagtekens blijven onopgelost, heel wat hypotheses vragen om bijkomend onderzoek. Dit onderzoek kan best in verschillende richtingen gevoerd worden:

- *Blootlegging en gedetailleerde opmeting van het labyrint.* Zoals gezegd ligt het hele terrein van het labyrint door de jarenlange bladerval en compostvorming helemaal ‘ondergesneeuwd’. De structuren van het labyrint zijn vermoedelijk ook sterk beschadigd door het (machinaal?) uitslepen van gevelde bomen. Een grondige opmeting is alleen maar mogelijk als het labyrint, of op zijn minst een sectie ervan (vb. één kwadrant), eerst wordt blootgelegd, m.a.w. als alle bladeren en compost tot op de oorspronkelijke grondlaag worden weggenomen. Dankzij een gedetailleerde opmeting moeten we ons een goed beeld kunnen vormen van de originele *structuren* van het labyrint en ook van de *schade* die het labyrint heeft opgelopen.

- *Bijkomend literatuur- en archiefonderzoek.* In de voorbije jaren werd o.m. door Daniël Deboodt al vrij intensief gespeurd naar de geschiedenis van het Merkemveld en zijn kasteelbewoners. Toch blijven er nog heel wat vragen over. Bestaat het kasteelarchief nog? Zijn er nog nazaten van de families de Vrière of de Kerchove d’Ousselghem die ons kunnen helpen? Bestaan er nog originele plans van het kasteelpark of van het labyrint? Zijn er nog lokale getuigen die het labyrint gekend hebben? Enz.

– *Advies van specialisten.* De gegevens van het terreinonderzoek en van het literatuur- en archiefonderzoek moeten ook afgetoetst worden aan de opinie van ‘labyrintenkenners’. Als voorbeeld noemen we: de Nederlandse *Stichting Doolhof & Labyrint*.

6.2. Maatregelen op korte termijn

In afwachting van een eventueel herstel van het labyrint, moeten we er alvast voor zorgen dat het labyrint, of wat er van overschiet, niet verder kapot gaat:

- regelmatig kappen / verwijderen van jonge zaailingen die overal opschieten in de greppels en op de rabatten
- de werklieden die het Merkemveld onderhouden, op de hoogte brengen van het bestaan van het labyrint, zodat ze bij eventuele werkzaamheden hiermee rekening kunnen houden
- verbod invoeren om bij het kappen of vellen van bomen het terrein te betreden met voertuigen of machines. Bij het uitslepen van bomen moet gezocht worden naar een methode om het bestaande reliëf zo weinig mogelijk te beschadigen.
- tijdelijk vrijleggen van een kwadrant van het labyrint, teneinde een gedetailleerde terreinopname mogelijk te maken (bij voorkeur het westelijke kwadrant, omwille van het mogelijk voorkomen van een hoofdas in dit kwadrant).

6.3. Maatregelen op lange termijn

Op lange termijn zijn er twee opties mogelijk:

– *behoud van de bestaande situatie:* de maatregelen op korte termijn (zie hierboven) kunnen dan aangevuld worden met enkele bijkomende maatregelen, vb.

- voorzien van een informatiebordje over het labyrint
- voorzien van enkele zitbankjes in het centrale rustpunt van het labyrint
- onderhoud / waar nodig vernieuwen van de beuken op de middencirkel (enkele exemplaren zijn niet al te gezond meer)

– *herstel / reconstructie van het oorspronkelijke labyrint.* Deze optie is alleen maar verantwoord, indien uit het voorafgaande onderzoek een duidelijk restauratieconcept naar voor komt. Bovendien moeten alle voor- en nadelen zorgvuldig afgewogen worden en de eventuele kostprijs berekend. Een eventuele reconstructie van het doolhof zal immers een zeer ingrijpende operatie zijn:

- creëren van een open plek in het bos, door het rooien van minstens alle bomen binnen de perimeter van het labyrint
- aanpassing van het Doolhofpad: het tracé vanaf het labyrint tot aan de Klaverdreef zou moeten verdwijnen, aangezien het terug moet worden opgenomen in het labyrint
- herstel van het oorspronkelijke reliëf (11 greppels en 11 rabatten)

- heraanplant van een beukenhaag op de binnencirkel en inrichting van het centrum als rustpunt (vb. enkele bankjes; naar het schijnt zouden er vroeger trouwens ook al bankjes op die plaats gestaan hebben)
- grasmat op de rabatten
- toekomstig onderhoud van beplanting, gazon, greppels,...

Bij de afweging of dit alles opportuun is, kan men alleszins de volgende elementen mee in rekening brengen:

- kostprijs voor herstel / reconstructie
- kostprijs voor toekomstig onderhoud (bladvrij houden, plantengroei onder controle houden)
- ecologische impact (rooien van 6.500 m² bos)
- recreatieve en cultuurtoeristische meerwaarde
- *last but not least*: de erfgoedwaarde

7. Geraadpleegde bronnen

7.1. Literatuur

ARNOU, Patrick. 'De Zedelgemse burgemeesters van 1830 tot nu', in: *Zedelgem 900 jaar*, Zedelgem, Heemkundige Kring Pastoor Ronse, 1989, p. 85–89.

BRAET, Johan. 'Zedelgem koopt ijskelder van Baesveld', in: *Info Zedelgem*, 1997, nr. 4, p.19.

DE SCHUIJMER, Christiaan & Bart OPSTAELE (ESHER bvba). *Uitgebreid bosbeheerplan voor het Merkenveld te Zedelgem*. Eindontwerp, november 2011.

GAILLARD, J. *Bruges et le Franc ou leur magistrature et leur noblesse*, Brugge, 1862, dl. III, 1859, p. 384–415; dl. V, p. 174–177.

KERN, Hermann. *Through the labyrinth. Design and meanings over 5,000 years*. Munich–London–New York, Prestel, 360 p.

RYSERHOVE, A. *Stamboom van de familie de Vrière*. Knesselare, 1994.

SCHEPENS, Luc. *De Provincieraad van West-Vlaanderen 1836–1921: socio-politieke studie van een instelling en haar leden met 501 biografieën van Westvlaamse notabelen*. Tielt, Lannoo, 1976, p. 384–385 en 486–487.

SCHREEL, Roger. *Het kasteel Baas-Veld*. (krantenknipsel De Torhoutse Bode, voor 11 april 1976).

VAN ACKER, L. 'Heideontginning ten zuiden van Brugge', in: *Biekorf*, jg. 61, 1960, p. 235–238.

VAN EENOO, Romain. 'Adolphe Pierre Aloys de Vrière', in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, dl. 2, 1966, kol. 929–930.

VAN VLAENDEREN, Patricia en Martien VRANCKX. *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het Bouwkundig erfgoed. Gemeente Zedelgem*. Deel II: *Deelgemeente Loppem en Veldegem*. Vlaamse Overheid, Ruimte en Erfgoed, 2010, zie p. 298–301.

VERSTRAETE, Raymond. *De heerlijkheid Merkenveld – Baesveld: de eerste bewoners* (krantenknipsel 1964)

VERVENNE, Alban. *De geschiedenis van Loppem*. Loppem, Heemkundige Kring van Loppem, 1974, p. 103–104 en p. 136.

VERVENNE, Alban. *De parochie Sint-Martinus te Loppem en haar pastoors van 1300 tot heden*. Loppem, Heemkundige Kring van Loppem, 1980, p. 89–90.

7.2. Kaartmateriaal

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, door graaf de Ferraris, ca. 1775
- Atlas parcellaire de la Commune de Lophem, 1829 (Rijksarchief Brugge, Gemeentearchief Loppem nr. 174))

- Kadastrale perceelskaart opgemaakt door P.C. Popp, ca. 1845
- Topografische kaart, door Ph. Vandermaelen, april 1850
- Topografische kaart 1861, door het Dépôt de la Guerre (Levée et nivelée en 1861, photographiée et imprimée en 1872)
- Topografische kaart 1884, door het Institut Cartographique Militaire (Levés et nivellements en 1861; revision sur le terrain en 1884; topogrévé en 1884; imprimé en couleurs en 1892)
- Topografische kaart 1911, door het Institut Cartographique Militaire (Levé et nivelé en 1861; dernière revision en 1911; imprimé en 1934)
- Schetskaartje van het domein Merkenveld, ca. 1970-'80 (?), door Julien Devos, zoon van Alfons

7.3. Internetbronnen

www.google.be: luchtfoto's van het Merkenveld van 8 april 2007 en 1 juli 2009

www.imax.be/baesveld: Chateau de Baesveld

www.oostende.be/product.aspx?id=3460: Raoul de Vrière

www.freemasons-freemasonry.com: Further Speculation on the symbol of the square and compasses

users.skynet.be/sb176943/AndriesVandenAbeele/AVDA298.htm: ledenlijst van La Réunion des Amis du Nord

[wikipedia](#): labyrint, labyrinth, Adolphe de Vrière, Patrice de Coninck

www.doolhoven.nl

www.labyrinthos.net

www.labyrinthosociety.org

www.panteek.com/Lemairefl/pages/lfl136-511.htm

jardinformoso.blogspot.com/2010/03/camellia-baron-de-vriere.html

8. Bijlagen

01. luchtfoto 8 april 2007 met sporen van het labyrint (Google-archief)

02. luchtfoto 1 juli 2009 (Google-archief)

03. foto Doolhofpad met boomcirkel (foto J. Braet 17.12.2011)

04. foto Doolhofpad met boomcirkel (idem)

05. foto van het actueel bomenbestand binnen het labrynt (idem)

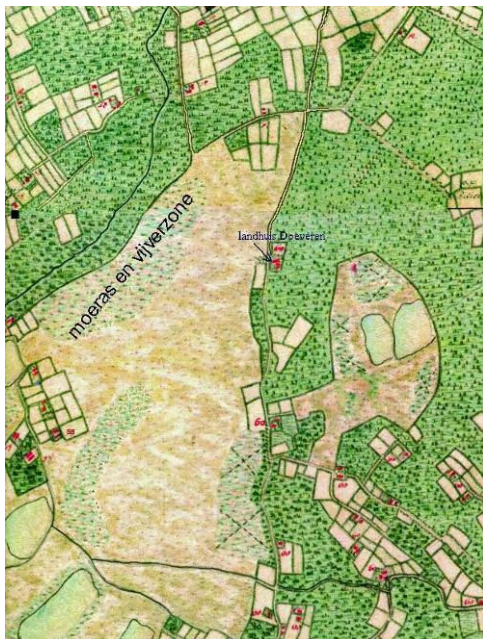
06. foto met sporen van cirkelvormige reliëfstructuren (idem)

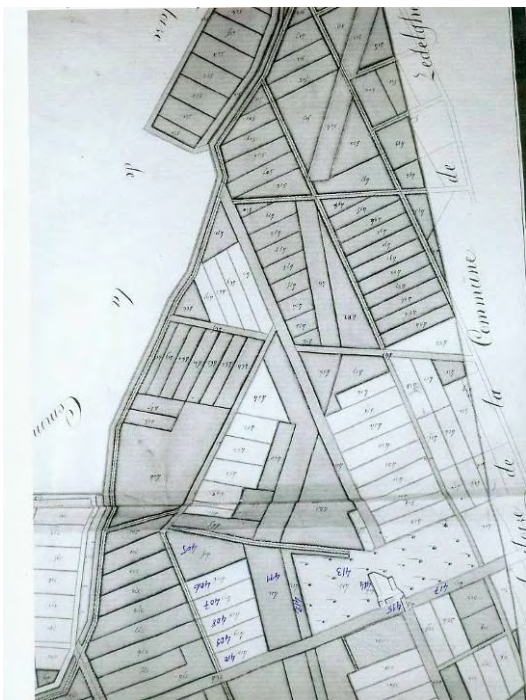
07. foto van rechte greppelstructuur in het westelijke kwadrant van het labirint (idem)

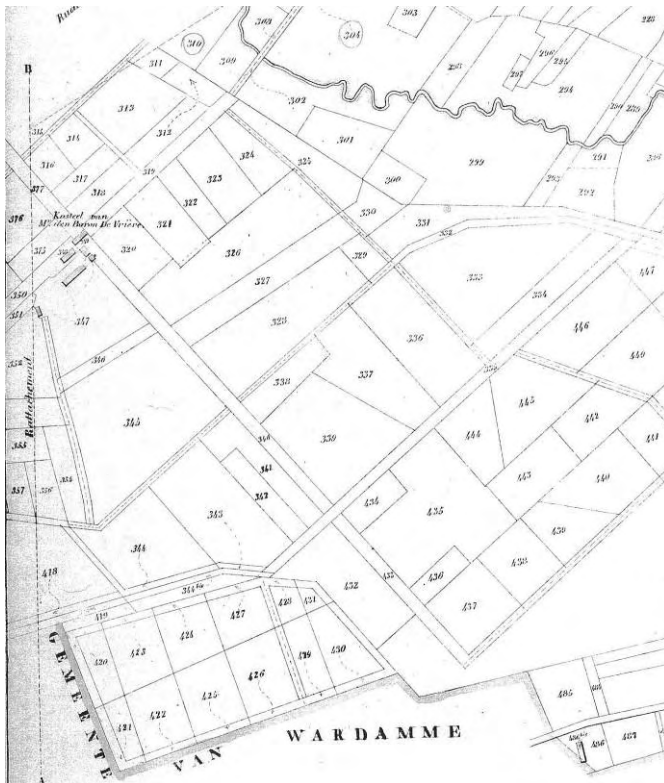
08. kaart van Ferraris, ca. 1775

09. perceelsatlas Loppem, 1809

10. kadasterkaart P.C. Popp, ca. 1845

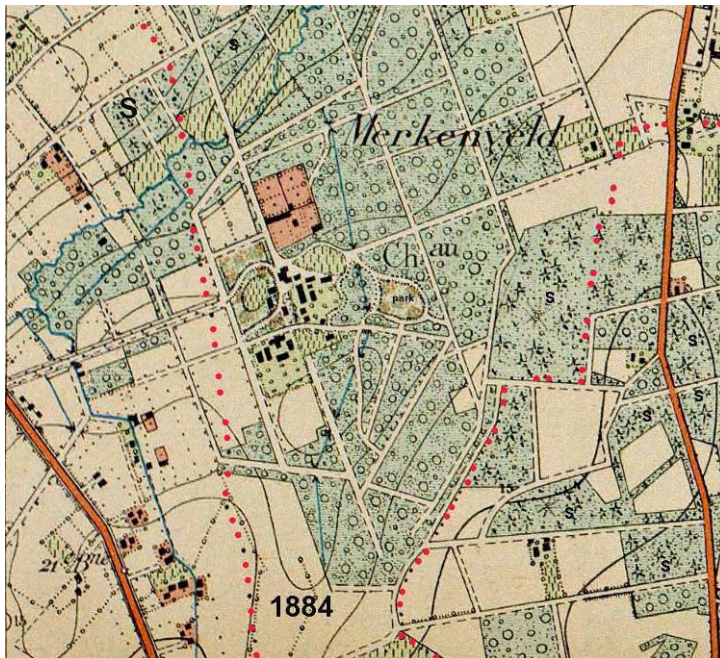
11. kaart Ph. Vandermaelen, 1850

12. kaart Dépôt de la Guerre, 1861

13. kaart Institut Cartographique Militaire, 1884

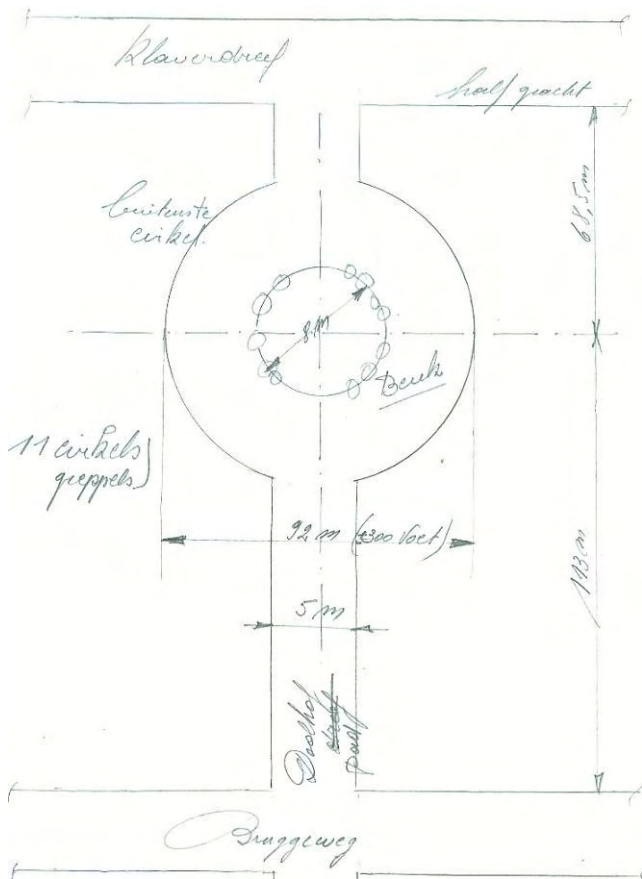

14. kaart Institut Cartographique Militaire, 1911

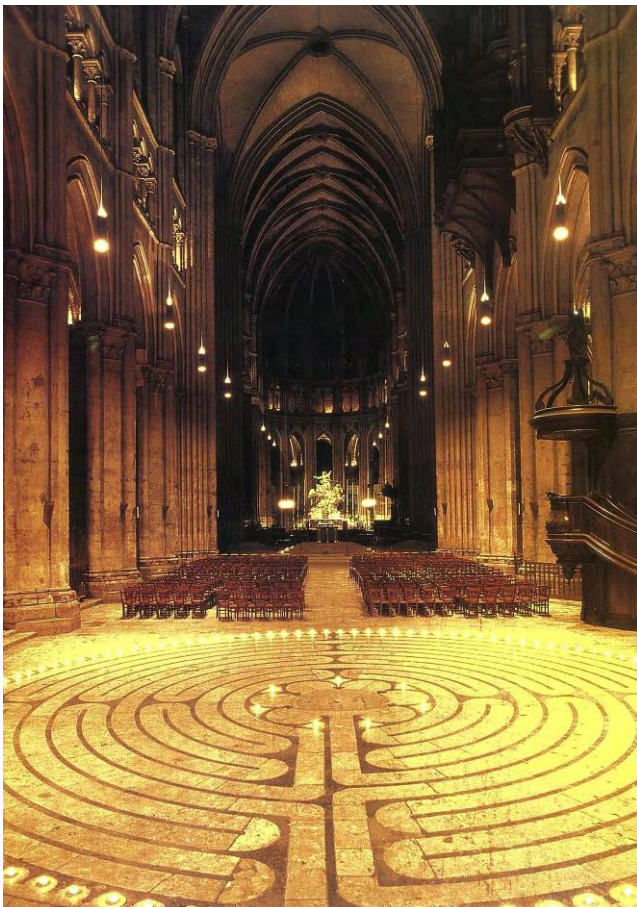

Hand-drawn map of the Tervuren area in Belgium, showing various locations, roads, and landmarks. The map is oriented with North at the top. Key locations include Tervuren, Meckenbeek, and various fields and roads. The map is drawn on a grid system. The Tervuren area is at the top left, with a large area labeled 'Tervuren' and 'Meckenbeek' below it. The Meckenbeek area is at the bottom left, with a large area labeled 'Meckenbeek' and 'Tervuren' below it. The map shows various roads, including 'Rue de la Gare', 'Rue de la Station', and 'Rue de la Poste'. It also shows various landmarks, including 'Eglise de la Vierge', 'Eglise de la Trinité', and 'Eglise de la Sainte-Trinité'. The map is drawn in a simple, sketchy style with black ink on a white background.

16. opmeting door André Vanhevel

17. tegellabyrint kathedraal van Chartres (ill. uit H. Kern, *Through the labyrinth*)

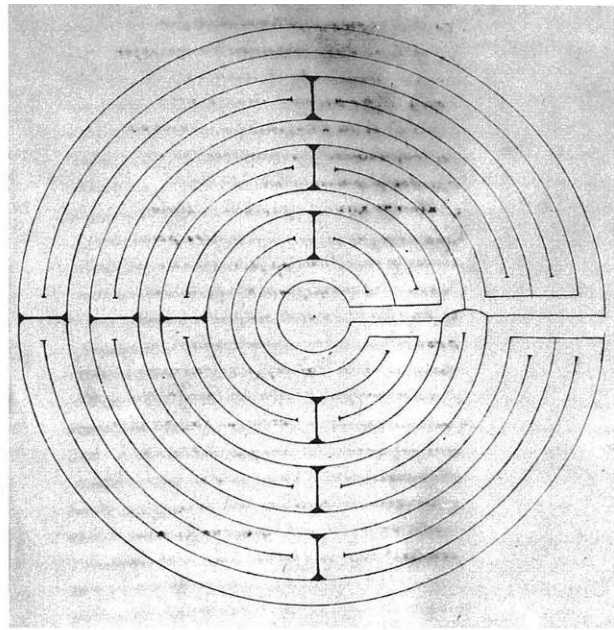
18. grondplan labyrint Chartres (H. Kern, p. 152)

19. labyrint in het Liber Evangeliorum van Otfrid van Weissenburg, 9de eeuw (H. Kern, p. 110)

20. labyrint van Salomo (H. Kern, p. 127)

218 Solomon's Labyrinth

One of 18 copies of the illustration in Figure 217, dating from the 16th century; pen-and-ink drawing on paper, measuring 30.5 x 21 cm.

Venice, Biblioteca Nazionale Marciana, cod. marc. gr. Z. 598 (= 909), fol. 107v.

21. turflabyrinten: Alkborough, Lincolnshire (links) en Saffron Walden, Essex (rechts)

22. Azalea Baron de Vrière

23. Camellia Baron de Vrière

9. Dankwoord

Deze nota is geen eenmanswerk, maar het resultaat van teamwork. De auteur kon rekenen op enkele enthousiaste en deskundige medewerkers. Dankzij hun tips, terreinkennis en opzoekwerk konden we tot dit resultaat komen. Graag wil ik dan ook dank betuigen aan de volgende personen:

- Daniël Deboodt (Zedelgem), heemkundige
- Pol Denys (Aatrijke), gemeenteraadslid en heemkundige
- Koen Maertens (Torhout), boswachter
- André Vanhevel (Veldegem), natuurgids en heemkundige

Uiteraard hoeven deze medewerkers niet noodzakelijk akkoord te gaan met alles wat in die nota staat. Daarvoor neem ik als auteur alleen de volle verantwoordelijkheid.

Johan Braet

Gemeentearchief Zedelgem

(kopij afgesloten 22 december 2011)

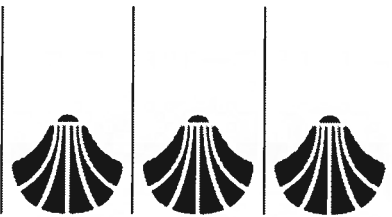
Bijlage 6: Advies en participatie

Participatie

Op 12 november 2011 (9h30 – 12h) werd er een geleide wandeling voor de bevolking in het gemeentelijk domein Merkenveld georganiseerd. Op deze wandeling waren er 18 personen aanwezig. Er werden verschillende plekken bezocht waar beheermaatregelen gepland zijn. Tijdens de wandeling werden geen specifieke opmerkingen op het beheerplan geformuleerd.

Advies

Op zitting van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Zedelgem op 28 november 2011 werd de toegankelijkheidsregeling voor het gemeentelijk domein Merkenveld **gunstig** geadviseerd (zie bijlage).

Gemeente Zedelgem

UITTREKSEL UIT HET NOTULENBOEK VAN HET SCHEPENCOLLEGE

ZITTING VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN

28 NOVEMBER 2011

Aanwezig: Hilaire Verhegge, burgemeester-voorzitter,
Maurice Haesaert, Patrick Arnou, Arnold Naessens, Jurgen Dehaemers, Noël Baesens,
Annick Vermeulen, Ann Devriendt, schepenen,
Heidi Malengier, gemeentesecretaris

Verontschuldigd:

Afwezig:

71. Milieu - Uitgebreid bosbeheerplan en toegankelijkheidsregeling gemeentelijk domein Merkerveld - Advies - beslissing

Het college beslist op basis van het volgende:

Wettelijk kader

- bosdecreet van 13 juni 1990 en alle latere wijzigingen
- natuurdecreet van 21 oktober 1997 en alle latere wijzigingen
- besluit Vlaamse regering van 27 juni 2003 betreffende de beheerplannen van bossen en latere wijzigingen
- besluit Vlaamse regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheidsregeling

Aanleiding

- opmaak van het uitgebreid bosbeheerplan en toegankelijkheidsregeling voor het gemeentelijk domein Merkerveld met verplichting van openbaar onderzoek voor beide en een verplicht advies van het college omtrent de toegankelijkheidsregeling en bijhorende toegankelijkheidskaart en bebodingsplan
- opmerking van Pol Denys naar aanleiding van de infowandeling van 12 november in Merkerveld in verband met de restanten van een doolhof in Merkerveld

Procedure

- de opmaak van een uitgebreid bosbeheersplan voor Merkerveld werd goedgekeurd door de gemeenteraad op 22 oktober 2009
- de opdracht werd gegund door het college op 30 november 2009 aan studiebureau Esher
- in het college van 13 september 2010 werd de opdracht uitgebreid voor vier toen recent aangekochte percelen in Merkerveld
- het openbaar onderzoek voor het bosbeheerplan van Merkerveld, inclusief toegankelijkheidsregeling, loopt van 14 november tot 13 december 2011
- er werd een infowandeling in het kader van dit openbaar onderzoek georganiseerd op zaterdagvoormiddag 12 november 2011

Adviezen

INTERN

- eigen dienst: gunstig,
- mits het bebodingsplan wordt aangepast: bij een toegang waarbij enkel wandelaars toegelaten worden, volstaan de borden A00 (toegankelijk voor wandelaars) en A14 (honden aan de leiband); er wordt voorgesteld om het bebodingsplan nog verder aan te vullen, nl. om aan elke mogelijke toegang naast de borden A00 (toegankelijk voor wandelaars), A14 (honden aan de leiband) ook de borden V01 (verboden voor fietsers) en V02 (verboden voor ruiters) te plaatsen, aan de twee toegangen van de Klaverdreef die toegankelijk zijn voor fietsers, wordt het bord V01 (verboden voor fietsers) vervangen door A01 (toegankelijk voor fietsers) en aan het begin van alle dreven en paadjes die op de Klaverdreef uitkomen, wordt er een bord V01 (verboden voor fietsers) geplaatst, dit om alle mogelijke misverstanden en conflicten tussen de verschillende soorten recreatie (wandelen, fietsen, paardrijden) te vermijden
- en mits een nieuw punt wordt toegevoegd onder 4.16 Beheermaatregelen en richtlijnen mbt cultuurhistorische elementen in het bosbeheerplan: 4.16.3 Labyrint ter hoogte van het Doolhofpad: Ter hoogte van het Doolhofpad zijn nog restanten aanwezig van een labyrint. De mogelijkheid om het labyrint in ere te herstellen moet grondig historisch onderzocht worden en indien mogelijk, uitgevoerd worden. Dit punt wordt nog verder uitgewerkt door de archiefdienst en zal samen met alle andere opmerkingen naar aanleiding van het openbaar onderzoek aan het college voorgelegd worden na beëindiging van het openbaar onderzoek

- archiefdienst: gunstig, vanuit de archiefdienst wordt het historisch onderzoek naar het labyrint, waarvan nog restanten zichtbaar zijn in Merkerveld, geleid

Motivering

- met het uitvoeren van het bosbeheerplan is het de bedoeling de ecologisch en de recreatieve functie van het gemeentelijk bos te optimaliseren
- enkele gewijzigde beheermaatregelen moeten in acht genomen worden, zoals het niet langer ruimen van de grachten, behalve de hoofdgracht (een zijtak van de Kerkebeek), enkel vrijhouden van de duikers, zodat verdroging van het bos tegengegaan wordt, het niet bestrijden van de bramen in bospercelen, uiteraard wel langs dreven
- het bosbeheerplan biedt een duidelijke leidraad voor de beheermaatregelen en zeker ook voor het kapbeheer, het Agentschap voor Natuur en Bos biedt ondersteuning voor de uitvoering van het voorgestelde kapbeheer
- voldoende communicatie naar de burgers over het gevoerde beheer is noodzakelijk, zeker aangezien enkele bestanden (bestanden 12a, 14a, 14b, 16a, deel van 1a, zie kaart 4.01) volledig of gedeeltelijk zullen gekapt worden
- de toegankelijkheidsregeling en bijhorende toegankelijkheidskaart en bebordingsplan werden opgemaakt in samenspraak met de milieudienst, er worden geen wijzigingen aangebracht aan de toegankelijkheid en het gebruik van het domein, wandelaars zijn toegelaten op alle paden in het bos, de fietsers enkel op de Klaverdreef, ruiters en gemotoriseerd verkeer zijn niet toegelaten
- het college volgt het advies van de dienst milieu voor de aanpassing van het bebordingsplan, om alle mogelijke misverstanden en conflicten tussen de verschillende soorten recreatie (wandelen, fietsen, paardrijden) te vermijden
- na het openbaar onderzoek worden alle binnengekomen opmerkingen onderzocht en wordt het bosbeheersplan indien nodig aangepast, deze opmerkingen en aanpassingen worden aan het college voorgelegd
- het hetstel van het labyrint kan een meerwaarde geven aan het domein

Dossierstukken

- eindontwerp uitgebreid bosbeheerplan voor het gemeentelijk domein Merkerveld, inclusief toegankelijkheidsregeling (bijlage 6) en toegankelijkheidskaart (kaart 4.03a) en bebordingsplan (kaart 4.03b)
- mail van Pol Denys met opmerking ivm doolhof in Merkerveld met bijhorende foto's
- mail van Pol Denys en van André Vanhevel met bijhorende plannen

Besluit

Enig artikel.- Het uitgebreid bosbeheerplan en de toegankelijkheidsregeling met bijhorende toegankelijkheidskaart en bebordingsplan voor het gemeentelijk domein Merkerveld wordt goedgekeurd, mits het bebordingsplan wordt aangepast en het bosbeheerplan wordt aangepast onder 4.16 Beheermaatregelen en richtlijnen mbt cultuurhistorische elementen, zoals aangegeven in het advies van de dienst milieu.

NAMENS HET SCHEPENCOLLEGE:

H. Malengier
secretaris (get.)

H. Verhegge
voorzitter (get.)

VOOR EENSLUIDEND VERKLAARD AFSCHRIFT:

H. Malengier
secretaris

H. Verhegge
burgemeester

Bijlage 7: Consultatieverslag openbaar onderzoek

1.1. Aankondiging Openbaar onderzoek

Het openbaar onderzoek werd aangekondigd:

- In het gemeentelijk infoblad van november 2011 van de gemeente Zedelgem (zie bijlage)
- In het dagblad Het Nieuwsblad van 10 november 2011 (zie bijlage)

1.2. Periode en inzage

De eindontwerpversie van het uitgebreid bosbeheerplan gemeentelijk domein Merkerveld lag vanaf **12 november 2011 tot 13 december 2011** ter inzage en dit bij:

het Gemeentebestuur Zedelgem, Milieudienst

Snellegemstraat 1
8210 Zedelgem
email: isabelle.vackiert@zedelgem.be

Van maandag 13u30 tot 18u en van dinsdag tot vrijdag van 8u30 tot 12u00.

De volledige versie van het uitgebreid bosbeheerplan met bijhorende bijlagen en kaarten was ook te raadplegen op de website van de gemeente Zedelgem www.zedelgem.be (rubriek leefomgeving/natuur).

1.3. Opmerkingen tijdens het openbaar onderzoek

Tijdens de looptijd van het openbaar onderzoek werden 3 schriftelijke opmerkingen ingediend:

- ❖ **Opmerking 1:** via email ingediend door de heer P. Denys op 12 november 2011

Van: Denys Pol [<mailto:pol.denys@telenet.be>]
Verzonden: zaterdag 12 november 2011 14:34
Aan: Isabelle Vackier; Johan Braet
CC: Dominiek Sneppe
Onderwerp: Bosbeheerplan Merkerveld

Beste Isabelle Vackier,

Vanmorgen bijzonder genoten van de wandeling met deskundige uitleg over het bosbeheerplan Merkerveld.

Hierbij één opmerking over het beheerplan en één in de rand ervan. De discussie over eigenlijke beheerplan laat ik liever aan vakbekwame mensen over.

- Waarom wordt nog steeds gebruik gemaakt van het giftig en kankerverwekkend glyfosaat ter bestrijding van de 'exoten'. In het beheerplan staan geen alternatieven voor het chemisch bestrijdingsmiddel. Kan naar eventuele alternatieven onderzoek gedaan worden en/of de nodige aanbevelingen krijgen?

- Op het gebied dat door de gemeente wordt beheerd zijn geen cultuur-historische elementen te vinden. Nochtans werd tijdens de wandeling terloops ook de aanwezigheid van een (verdwenen) doolhof gemeld. Voor mij een totaal nieuw gegeven. Inderdaad op kaart 2.08: Vegetatie (+dreven) van het beheerplan wordt het pad tussen perceel 2a en 3a 'Doolhofpad' genoemd. Op de webstek 'Google Earth' (zie bijlagen) zijn duidelijk de contouren van het circelvormig doolhof zowel in de winter als in de zomer nog te zien.

Het doolhof moet bijzonder groot geweest zijn, vermoedelijk met een diameter van meer dan 100 m. Gezien de grootte en zijn zeldzame circelvormige structuur lijkt het bijzonder interessant om daarrond zowel naast de

aard (beplanting) van het doolhof ook een historisch onderzoek te starten. Daarom gaat een kopie van deze mail ook naar Johan Braet van de archiefdienst.

Vriendelijke groeten,

Pol Denys
Hendrik Baekelandlaan 57
8211 Aartrijke
Vlaams Belang raadslid

- Aanpassing beheerplan: geen – de opmerking in verband met het gebruik van glyfosaat en alternatieven ervoor zijn weergegeven op de poster van bestrijding exoten in Bijlage 4 van dit beheerplan. Hier worden ook enkele mechanische bestrijdingstechnieken toegelicht. Bij intensieve bestrijding van Am. eik of Am. vogelkers is het gebruik van glyfosaat nagenoeg onontbeerlijk.

❖ **Opmerking 2:** via email ingediend door de heer E. Deraus op 26 en 27 november 2011

Van: erwin derous [mailto:erwin.deraus@gmail.com]

Verzonden: zondag 27 november 2011 9:01

Aan: isabelle vackier

Onderwerp: Re: beheersplan

Dag,

Zaterdag nm. in merkenveld gefotografeerd;
twee auto's zien wegrijden met hout in koffer uit merkenveld,
Worden de zaaiplanten van zilversparren ook weggenomen?
Groet Erwin

Op 26 november 2011 09:21 schreef erwin derous <erwin.deraus@gmail.com> het volgende:

Dag,

Het beheersplan van merkenveld gelezen en het ziet er goed uit;
Vooraf de aanpak meer dood hout, het ontwateren en de strook heide langs grens doeveren;
De inventaris is niet volledig maar dat is geen erg, Eikenpage is er gezien, Koningvaren groeit er (of aangeplant)
Groetjes,
Erwin Deraus
Natuurpunt inzicht& natuurgidsen Zedelgem

➤ Aanpassing beheerplan:

- onder punt 4.4.2 wordt onder punt 'struiklaag' ook het verwijderen van zaailingen van zilverspar vermeld.
- de waarnemingen van Eikenpage en Koningsvaren worden opgenomen.

❖ **Opmerking 3:** schriftelijk ingediend door de heer G. Laevens op 28 november 2011

- 3.1: Kan er in het maaibeheer rekening gehouden worden met de aanwezigheid van amfibieën (salamanders, bruine kikker, pad) in het hooilandje naast de poel? Nu werden er blijkbaar vaak salamanders aangetroffen in de bosmaaier van de groenarbeider.
- 3.2: Doolhof herstellen indien mogelijk.

- 3.3: Huidige bosleerpad wordt (bijna) niet gebruikt, is te lang en is bovendien al op verschillende plaatsen beschadigd. Voorstel is om het doolhof geheel of gedeeltelijk te herstellen en daar dan een mini-bosleerpad in aan te leggen.

➤ Aanpassing beheerplan:

- 3.1: geen – het is moeilijk te vermijden dat er amfibieën worden meegemaaid.
- 3.2: geen – tijdens de looptijd van het beheerplan wordt verder onderzoek naar het labrynt en wordt er dan geopteerd voor behoud of eventueel voor reconstructie.
- 3.3: geen – huidig tracé bosleerpad wordt behouden.

❖ **Advies College Burgemeester en Schepenen gemeente Zedelgem**

Op de zitting van 28 november 2011 werd het uitgebreid bosbeheerplan door het College van Burgemeester en Schepenen goedgekeurd mits volgende aanpassingen:

1. het bebordingsplan verder wordt aangevuld met enkele verbodsborden.
2. onder punt 4.16 Beheermaatregelen er een punt 4.16.3 wordt toegevoegd met richtlijnen en beheermaatregelen voor het labrynt aan het Doolhofpad.

➤ Aanpassing beheerplan:

- 1: het bebordingsplan 4.3b wordt aangevuld met enkele verbodsborden V01 en V02
- 2.: er wordt onder 4.16 een punt toegevoegd in verband met het labrynt aan het Doolhofpad en wordt de uitvoerige nota opgesteld door Johan Braet van de Archiefdienst als bijlage aan het beheerplan toegevoegd.

Bosbeheerplan Merkemveld: openbaar onderzoek

Voor het 20 ha grote gemeentelijk bos in Merkemveld werd een uitgebreid bosbeheerplan opgesteld voor een periode van 20 jaar. Het beoogt een duurzaam en multifunctioneel bosbeheer: duurzame houtopbrengst, omvorming van homogene naaldboutbestanden, natuurvriendelijk beheer van de poelen en graslandjes met aandacht voor heidevegetaties, behoud van de dreven en aanleg van bosranden,...

Het bosbeheerplan ligt van 14 november tot 13 december ter inzage bij de milieudienst, Snellegemsestraat 1, 8210 Zedelgem tijdens de openingsuren (op maandag van 13.30 tot 18 u. en van dinsdag tot vrijdag van 8.30 tot 12 u.).

Je kan het ook raadplegen www.zedelgem.be (rubriek leefomgeving/natuur).

Gedurende deze periode kunnen opmerkingen en/of bezwaren schriftelijk of via e-mail worden gericht aan het gemeentebestuur.

Om de bevolking over de inhoud van het bosbeheerplan te informeren, vindt op zaterdagvoormiddag 12 november een infowandeling plaats. Start om 9.30 u. op de parking van het Hopper jeugdverblijf Merkemveld in de Merkemveldweg (in het stuk van de Merkemveldweg dat in het bos loopt, geldt een parkeerverbod).

Info: 050/288.225 - isabelle.vackier@zedelgem.be

Ecobouwers opendeur

Opendeur milieuhuis

In de weekends van 5 en 6 november en 11, 12 en 13 november kan je op Ecobouwers Opendeur meer dan 125 inspirerende energievriendelijke woningen bezoeken. Tijdens de rondleidingen kan je de talrijke voordelen van duurzaam bouwen en verbouwen beleven. Milieu- en energiebewuste bouwheren doen hun bouw- en woonervaringen uit de doeken en tonen je hoe hun bouwproject verliep. Ecobouwers Opendeur is een organisatie van Bond Beter Leefmilieu.

Je krijgt in kleine groepjes gedurende een tweetal uur een warm ont-haal bij de mensen thuis. Geen vrijblijvend binnen en buiten lopen, maar een gemoedelijke babbel met andere milieubewuste kandidaat (ver)bouwers. Je kan kiezen uit een brede waaier van woningen: bio-ecologisch, passief, strobalewoningen of renovaties in de stad. Wil je een houtskelet in opbouw gaan bekijken of eens binnenpiepen in een volledig afgewerkt passief appartement? Er is altijd wel een interessant bouwproject in jouw buurt dat de deuren openstelt.

Zedelgem stelt het milieuhuis op het containerpark open. Wie de rondleidingen tijdens de openingsweek in juni miste, krijgt op 12 november in de voor- of namiddag een nieuwe kans.

Inschrijven voor Ecobouwers Opendeur is gratis en kan via www.ecobouwers.be. Je kan grasduinen in de online catalogus met meer dan 125 woningen. De rondleidingen starten telkens om 10 en/of 14 u. Bezoek zeker en vast het levendige forum met massa's praktische en technische informatie, aangeleverd door geëngageerde doe-het-zelvers en professionals uit de sector. Er zijn ook talrijke bouwblogs te volgen.

Op 19 en 20 november vindt de ecologische bouwbeurs Hout & Groen Wonen plaats in de Waagnatie in Antwerpen. Bezoekers van de opendeurwoningen, krijgen bij inschrijving een gratis toegangscode voor deze beurs.

Info: www.houtengroenwonen.be

BRUGGE-OOSTKUST

Leerlingen rijden mee met vrachtwagenchauffeurs

Het Sociaal Fonds voor Transport en Logistiek heeft een project uitgewerkt om jongeren warm te maken voor de job van vrachtwagenchauffeur. Leerlingen van het Vrij Technisch Instituut O.L.V. Ter Duinen reden mee met een vrachtwagenbestuurder.

NORBERT MINNE

ZIEBERUGGE In het Vrij Technisch Instituut O.L.V. Ter Duinen kregen dertig leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar basisonderwijs en van het eerste en tweede jaar secundair onderwijs de kans om het beroep van vrachtwagenchauffeur beter te leren kennen. In het project TruckXperience gingen ze met een beroepschauffeur mee op verken-

Project TruckXperience laat jongeren kennismaken met transportsector

De leerlingen waren enthousiast over de vrachtwagenrit, maar staan toch niet te springen om beroepschauffeur te worden.

Foto: nmi

ZIEDELGEM

Openbaar onderzoek bosbeheerplan Merkenveld

Het nieuwe uitgebreide bosbeheerplan voor het gemeentelijk bos Merkenveld ligt vanaf 14 november tot 13 december ter inzage bij de gemeentelijke milieudienst. Het bosbeheerplan is opgesteld voor een periode van twintig jaar en beoogt een duurzaam en multifunctioneel bosbeheer.

Om de bevolking over de inhoud van het bosbeheerplan te informeren, vindt op zaterdag 12 november om 9.30 uur een infowandeling plaats. De wandeling start op de parking van het Hopperjeugdverblijf Merkenveld in de Merkenveldweg. Het bosbeheerplan is ook te raadplegen op de website van de gemeente Zedelgem (www.zedelgem.be) onder de rubriek leefomgeving-natuur. Meer info: milieudienst Zedelgem, 050-28.82.25 of Isabelle.vrackier@zedelgem.be. (dlj)

Bijlage 8: Toegankelijkheidsregeling

Besluit van de administrateur-generaal houdende goedkeuring van de toegankelijkheidsregeling voor het gemeentelijk domein Merkemveld, gelegen op het grondgebied van de gemeente Zedelgem

DE ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAN HET AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS,

Gelet op het Bosdecreet van 13 juni 1990, artikel 10, gewijzigd bij het decreet van 7 december 2007, artikel 12, gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008 en artikel 14, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 30 april 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten, gewijzigd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 november 2006 tot regeling van specifieke en aanvullende delegatie van beslissingsbevoegdheden aan het hoofd van het intern verzelfstandigd agentschap voor Natuur en Bos, art 9, 14°, toegevoegd bij ministerieel besluit van 30 november 2009;

Gelet op het gemotiveerde en gunstige advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zedelgem, gegeven op 28 november 2011;

Gelet op de opmerkingen en bezwaren geformuleerd tijdens de consultatie van 14 november 2012 tot 13 december 2012;

BESLUIT:

BESLUIT:

Art. 1. – Toepassingsgebied

- 1.1. Deze regeling is van toepassing op het gemeentelijk domein Merkemveld op het grondgebied van de gemeente Zedelgem.
- 1.2. Zij regelt de toegankelijkheid voor bezoekers in het gebied afgebakend op de bijgaande kaart.
- 1.3. De regeling is niet van toepassing op activiteiten door bevoegde personen in het kader van het toezicht of het beheer van het gebied.
- 1.4. Zij is niet van toepassing op risicovolle activiteiten, bedoeld in artikel 2, § 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten.

Art. 2. – Toegankelijkheid in het algemeen

- 2.1. De toegankelijkheid wordt geregeld door bijgaande kaart met legende, die integraal deel uitmaakt van deze regeling. De gebruiksmogelijkheden en

verbodsbepalingen zijn aangeduid met borden in het gebied en aan de ingangen ervan.

- 2.2. Het gebied is, onverminderd de wettelijke mogelijkheden van de beheerder of het Agentschap om het geheel of gedeeltelijk, voor alle of bepaalde categorieën bezoekers ontoegankelijk te stellen, gans het jaar door toegankelijk in de mate zoals in deze regeling bepaald.
- 2.3. Het gebied is, behoudens aan te vragen begeleide bezoeken, enkel toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang.

Art. 3. – Weggebruikers

- 3.1. De wegen die op de kaart als wandelweg zijn aangeduid, zijn uitsluitend toegankelijk voor voetgangers, en voor honden aan de leiband tenzij anders aangegeven.
- 3.2. De overige wegen die op de toegankelijkheidskaart als toegankelijk zijn aangeduid, zijn enkel toegankelijk voor de desbetreffende categorieën weggebruikers. Op wegen die voor verschillende gebruikersgroepen zijn bestemd, hebben voetgangers steeds voorrang op de andere gebruikers – tenzij anders aangegeven. Weggebruikers dienen dan ook overeenkomstig deze bepaling te handelen.

Art. 4. – Beschermingsvoorschriften

- 4.1. Het is verboden andere bezoekers of de dieren te (ver)storen of schade toe te brengen aan de infrastructuur of de planten. Het is verboden bloemen, paddestoelen, vruchten of noten te plukken of mee te nemen. Het is tevens verboden om in het gebied storende dieren of planten uit te zetten of in te brengen. Het is verboden geschriften uit te hangen of te verspreiden, afvalstoffen achter te laten of voorwerpen in de poelen te werpen. Iedere bezoeker dient zijn vuilnis mee te nemen of te deponeren in de daartoe geplaatste vuilnisrecipiënten.
- 4.2. De bezoekers mogen geen blijvende sporen nalaten in het gebied. Zo moeten bij georganiseerde activiteiten onder meer wegmarkeringen die worden aangebracht, binnen de 24 uren na beëindiging van de betrokken activiteit worden verwijderd.

Art. 5. – Aansprakelijkheid bij ongevallen

- 5.1. De schadelijder dient bij een ongeval onverwijld aangifte te doen bij de gemeente Zedelgem zodat deze gebeurlijk beroep zou kunnen doen op zijn polis Burgerlijke Aansprakelijkheid.
- 5.2. Het zich bevinden in of nabij bos of met bomen begroeide plaatsen bij krachtige wind, is op eigen risico, zodat de boseigenaar niet kan worden aangesproken voor de vergoeding van de schade. Hetzelfde geldt in geval van een door deze regeling of andere wetgeving niet-toegelaten gebruik van het gebied.

Art. 6. – Onderrichtingen

Toezichthouders zoals bedoeld in artikel 8.2. kunnen bezoekers omwille van de veiligheid, of met het oog op het bewaren van de rust, of de bescherming van de wilde flora en fauna, onderrichtingen geven. Personen moeten zich gedragen volgens deze onderrichtingen en kunnen zonodig, desnoods met behulp van de openbare macht, uit het gebied gezet worden.

Art. 7. – Afwijkingen

De beheerder kan afwijkingen op de artikelen 2, 3 en 4 van deze regeling toestaan, voor zover het geen risicovolle activiteiten betreft, bedoeld in artikel 2, § 3, van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten.

Alle gebruiksvormen met een sport- of wedstrijd karakter of georganiseerde manifestaties zijn enkel toegestaan mits voorafgaande toestemming van de gemeente Zedelgem en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Alle aanvragen tot afwijking moeten tenminste 30 dagen vooraf schriftelijk - al dan niet d.m.v. een elektronische drager - aan de gemeente en het Agentschap voor Natuur en Bos worden ingediend.

Art. 8 – Handhaving

8.1. De handhaving van deze regeling gebeurt volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

8.2. Met het toezicht op de naleving van deze regeling zijn belast: de personen die op grond van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en zijn uitvoeringsbesluiten belast zijn met het toezicht op de naleving van de natuurbewoudswet, het bosdecreet en het natuurdecreet

Art. 9. – Bekendmaking

9.1. Deze regeling wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

9.2. De gemeente Zedelgem houdt deze regeling ter inzage van de bevolking.

Brussel,

De administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos,

Marleen Evenepoel

Kaarten

Kaart 1.1: Kadastrale situering en eigendomstoestand

Kaart 1.2: Gewestplan

Kaart 1.3: Luchtfoto (2009)

Kaart 2.1: Bosleeftijd

Kaart 2.2: Hydrografie

Kaart 2.3: Bodemkaart

Kaart 2.4: Bestanden

Kaart 2.5: Hoofdboomsoort

Kaart 2.6: Biologische waardering

Kaart 2.7: Bijzondere elementen

Kaart 2.8: Vegetatie

Kaart 2.9: Potentieel natuurlijke vegetatie

Kaart 2.10: Knelpunten

Kaart 2.11: Recreatieve routes en infrastructuur

Kaart 4.1: Kapbeheer

Kaart 4.2: Beheer divers

Kaart 4.3a: Toegankelijkheidskaart

Kaart 4.3b: Bebodingsplan